

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Strindberg, August.; autoriseret dansk-norsk
Udgave ved Poul Uttenreitter.

Titel | Title:

Fagervig og Skamsund og andre Fortællinger

Udgivet år og sted | Publication time and place:

København : E. Jespersen, 1912

Fysiske størrelse | Physical extent:

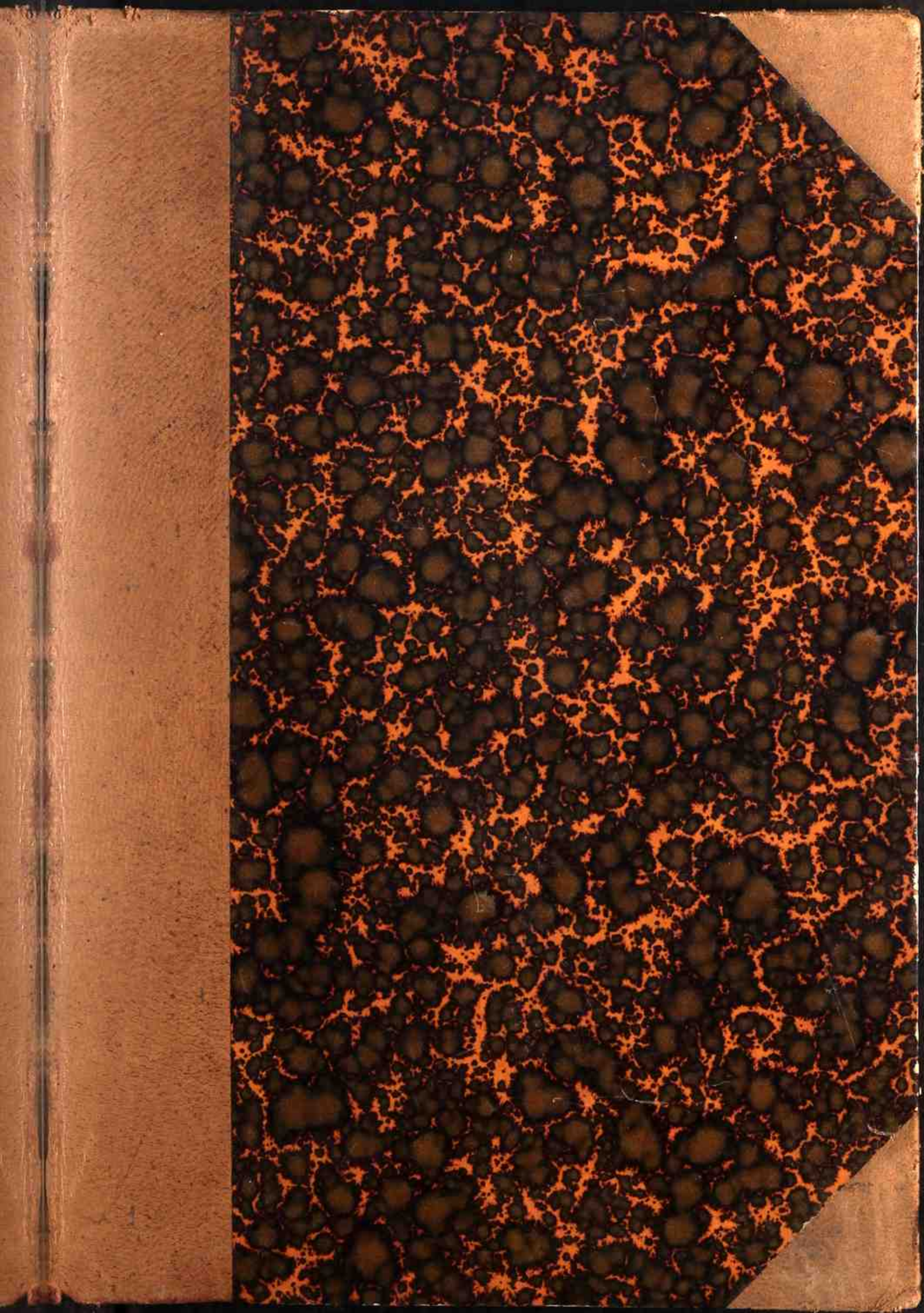
186 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

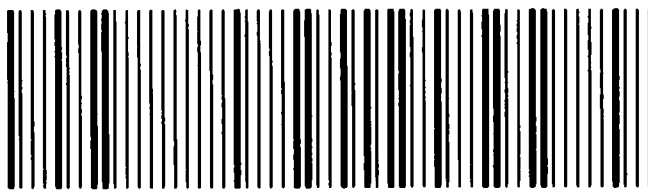
The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

199 297

57-374 s

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

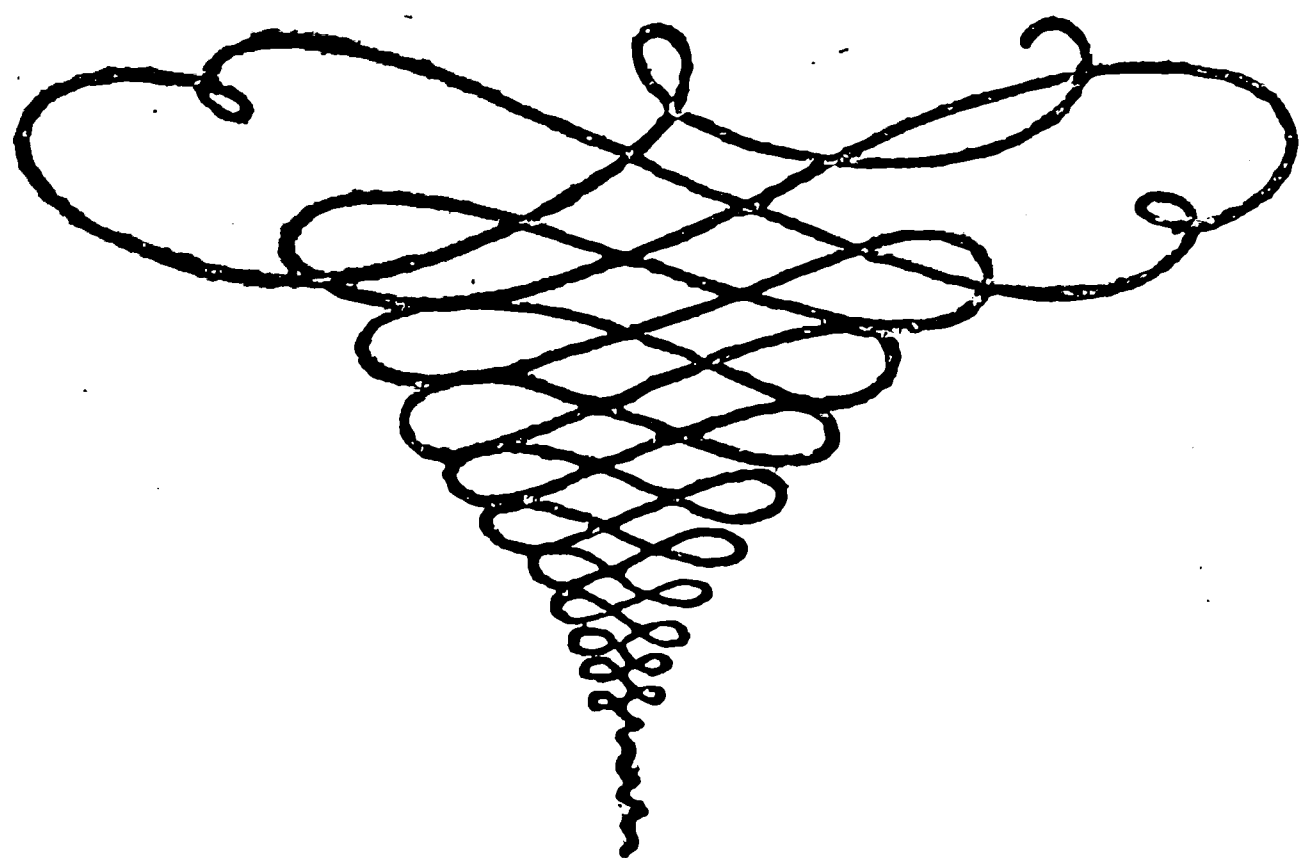
130021959198

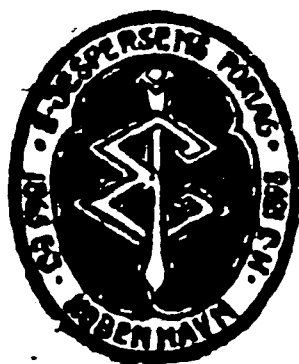
AUGUST STRINDBERGS VÆRKER

August Strindberg
**FAGERVIG &
SKAMSUND**

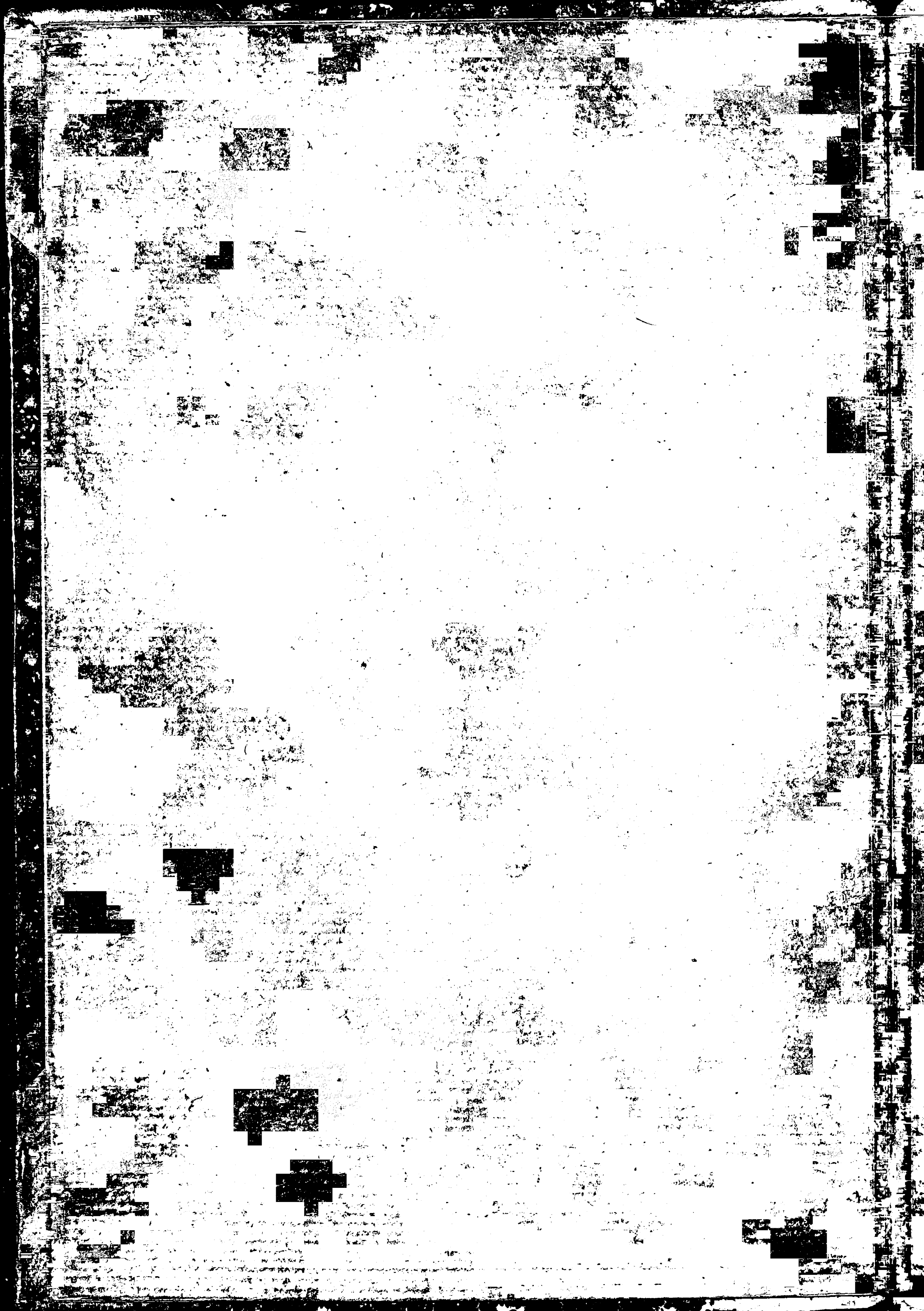

112. 1760

E. JESPERSENS
FORLAG

KØBENHAVN
MCMXII

AUGUST STRINDBERG

FAGERVIG OG SKAMSUND
OG ANDRE FORTÆLLINGER

AUGUST STRINDBERG

H FAGERVIG OG SKAMSUND

OG ANDRE FORTÆLLINGER

AUTORISERET DANSK-NORSK UDGAVE
VED POUL UTENREITTER

E. JESPERSENS FORLAG
===== KØBENHAVN =====

Indledningsfortællingen, der paa Svensk hedder „*En barnsaga*“, er fra den i 1902 udkomne Samling Fortællinger og Digte, „*Fagervik och Skamsund*“. Resten er en Oversættelse af en i 1903 udkommet Eventyrsamling „*Sagor*“. — For Hjælp med nogle nautiske Udtryk skylder jeg Hr. Styrmand Kaj Klitgaard min bedste Tak.

OVERSÆTTEREN.

A. Rosenbergs Bogtrykkeri - City - Passagen.

1912

INDHOLD

	Side
Fagervig og Skamsund	7
Midsommer	65
Fangen	79
Den store Grusharpe	91
Syvsoveren	97
Lodsens Genvordigheder	105
Fotografi og Filosofi	120
Et halvt Ark Papir	124
Triumfatoren og Narren	127
Tobaksladens Hemmeligheder	137
Sankt Gotthards Saga	144
Jubal uden Jeg	158
Guldhjælmene i Ålleberg	168
Blaavinge finder Milturten	178

FAGERVIG OG SKAMSUND.

I.

Naar man kommer sejlene ind fra Havet med Bidevind, har man Land paa begge Sider; men ligger man for Bagbords Halse, ser man ikke andet end en lang, grim og lavtsvømmende Ø med røde Huse mellem Brinkerne. Der er noget ejendommeligt, ynkeligt stygt over dette Land, der dog aldrig i sin Hæslighed naar det grandiose. Klipperne savner enhver Dristighed i Linien, som kunde hæve dem til Rang af Fjælde; det er blot nogle flade, lave Klippeskrænter, slidt af Træsko og Støvlesinker og hist og her hvide og glaserede af en Smule Skovbrand. De smaa Skovstykker med Fyrr og Gran er saa forhuggede og afgnavede, at de Træer, der er igen, kun synes at staa der for et Syns Skyld, beskyttet af Lodseriet, fordi de bruges som Landmærker. Kedeligt, udpint, udspist og hverdagsagtigt strækker Skamsund sig langs Indsejlingen. Sort og tilstængt ligger Karantænestationen, et gammelt nedlagt Brænderi nede ved Stranden; saa Fiskerhytterne

paa Rad og Købmandshuset ved den store Bro; længere oppe Bedehuset, graat retliniet og haardt; og endelig en Række Huse, der er omdannet til Villaer med Glasverandaer. Udkigsbjerget er garneret med nogle røde Svinestier, og naar Svinene bliver fodret, er der en Skrigen, som om Bjerget var i Barnsnød.

I en Dalsænkning, hvor lidt Muldjord har samlet sig, hviler paa et Stenfundament et større, lysegrønt Hus med hvide Vindueskarme og blomstrede Gardiner; det er det eneste Smil, som denne Ø tillader sig. Der bor den gode Lodsoldermand, som sørger for Vejvisere over Havet og passer et lille Ledefyr.

Sejlene har imidlertid, idet de er braset Bidevind, taget Udsigten bort fra den anden Side af Sejlløbet, og nu, da man vender og lægger sig for Styrbords Halse, skyder Kysten derovre sig frem som et Syn, en Sommerdrøm. Lyse, lave Strande, hvor der vokser Elletræer, sivgroede Vige, smaa, hvide, blaa og rosenrøde Legetøjshuse med Frugttræer og Blomsterbede, Broer og Badehuse, Baade med Sejl og Vimpler; hundredeaarige Ege rejser deres grønne Kupler over Blomstertæpperne, et lille Markfelt med bølgende Rug, et Klippehæld med Birke-træer, og en Vej, der snor sig under Hasselbuske. Midt i Byen rejser sig Restaurationen med Terrassen foran, Musikpavillonen med Lyren paa Taget, den rosenrøde Kegelbane og det lette Sommerteater. Her ser alting ud til at være indrettet til den tre Maaneder lange Fest, som hedder Sommer.

Fagervig hedder Øen, og fager er den, men den

vilde ikke være saa fager, hvis ikke Skamsundslandet laa lige overfor som en Bølgebryder, der skærmede for Havets Braadsøer og tog imod de raa Nordostvinde.

Midt i Lysthaven rejser der sig dog en stram, hvid Bygning i to Etager med det kongelige Flag vajende fra Flagstangen foran Huset: det er Toldkammeret samt Post- og Telegrafstationen.

Nægtes kan det ikke, at Fagervigerne syntes født under en blidere Stjerne end Skamsunderne; de var ogsaa lysere af Sind, elskede et Glas Vin og en Sang, fornøjelige Historier og Selskabelighed.

Paa Skamsund derimod boede der Folk af en mørkere Race med tungere Skæbner. Øvrigheden der paa Øen, Karantænemesteren og Lodsoldermanden var herskelystne, hadefulde og hævngherrige, to Tyranner, som begge mente, at de i Grunden var bestemt til noget større, og skønt deres Betydning ikke lod sig sammenligne, da den ene sorterede under Marineministeren, den anden under Indenrigsministeren, betragtede de sig begge som den højeste Øvrighed paa Skamsund, hvor ogsaa Indbyggerne var adskilt i to Partier, der krigedes og boycottede, spionerede og løb med Sladder. I Tidens Løb blev dog Spændingen saa stærk, at Kampen ophørte af sig selv; man gik og var bange for hinanden, saa at ingen turde brænde løs. Hadet holdt sig selv i Ligevægt, og en uhyggelig Ro herskede, indtil det næste Gang brød løs.

Men Skamsund havde jo en Yderside mod Havet. Der havde Folk opslaaet deres Boliger for at

gemme sig, skjule deres Saar og vente paa, at Tiden slettede et Fejltrin ud, eller at Glemselen kastede Jord paa Sorgerne. Disse Folk kendte alle hinandens Hemmeligheder, men Erfaringen havde lært dem, at saa længe de viste hinanden Agtelse, blev de selv respekteret.

Ydersiden var stenet og sønderrevet med en hel Flotille af Holme og Skær udenfor; den lignede et Ovenvandsrev, hvor alle disse Mennesker var strandet. De var tavse og utilgængelige, ædruelige og ærlige, og de besøgte alle Bedehuset. Aldrig deltog de i de politiske Kampe, de forstod sig ikke paa de Ting, sagde de; det eneste, der kunde faa dem i Harnisk, var Afholdssagen, og deres Stræben gik især ud paa at faa Spiritus forbudt paa Fagervig. Men da de stemte efter Indtægt til de kommunale Valg, havde det lange Udsigter.

De boede imod Solens Opgang og det aabne Hav, om Morgenens laa deres By i et Lyshav. Saa kom de hjem fra Fisketurene paa Bankerne og saa deres Huse og Smaahaver ligge badet i Solen, som lyste ind i hver en Vraa og hvert et Bjergskaar, og saa blev Livet dem lettere; men mod Aften laa de i Skyggen af Aasen, som skilte dem fra selve Skamsund, og lange Skygger faldt da over deres Liv, og den østre Himmel hang jo altid blygraa som ondt Vejr selv ved den klareste Solnedgang i Vest. Denne Aas var som en Skillemur mellem dem og Samfundet. Ingen betraadte den, undtagen naar det var højst nødvendigt, thi der oppe fra havde man Udsigt til Fagervig, og man kunde ogsaa med Fralands-

vind høre Sang og Musik. Det var forbudt Børnene at gaa op paa Aasen mellem den første Juni og den første September, med andre Ord i Badesaisonen, og de blev aldrig sendt til Købmanden. Bedehuset laa ganske vist paa det farlige Skel, men omgivet af et Granholt, saa at kun Tagryggen saas.

En Mil ude til Havs kunde man se Fyret, hvidt-glinsende om Dagen, naar Solen skinnede, om Natten usynligt, men sendende sin Lysstraale ud i Mørket tre Mil rundt omkring og mere. Norden for Fyret blev det røde Fyrskib om Høsten udlagt, rødt som en Ildebrand, naar Solen lyste paa det.

Saadan var det Sted, hvor der fuldbyrdedes saa mange mærkelige Menneskeskæbner, om hvilke der her skal berettes, efter hvad vi selv har set, og efter hvad vi har hørt af andre.

II.

Paa Bagsiden af Skamsund boede blandt andre forulykkede den afskedigede Lods Øman. Han havde tjent indtil sit syvogtresindstyvende Aar, da han en lys Nat satte en finsk Skonnert paa Grund. Hvorledes det gik til, kunde han ikke forklare, thi han havde haft tydelig Pejling af Ledefyret, vidste, hvor Grunden laa, havde godt Styr paa Skuden . . . det forblev uopklaret! For Søretten svor han, at han ikke havde smagt stærke Drikke hele det Døgn, men da

han jo ellers plejede at drikke, kunde man alligevel ikke andet end antage, at han havde været fuld, og han blev derfor afskediget samt dømt til at erstatte Skude og Last med halvtresindstyve Tusind Kroner.

Det var uforsigtigt af Retten i Dommen at komme ind paa det med de stærke Drikke, da Manden bevislig havde været ædru den Dag, Ulykken skete; thi derved fik Øman et Overtag, fordi man formelt havde været uretfærdig imod ham.

Den Dag, da han kom ud fra Retten, paa Skibsholmen med afsprættede Galoner og Huemærket i Lommen, syntes han, at Byen havde forandret Udseende. Navigationsskolen laa ganske vist stadig paa sin Plads, men den saa saa underlig lille og fremmed ud. Tidligere havde den altid imponeret ham, repræsenteret det uopnaaelige, det højeste i hans lille Verden, hvor han havde sin Plads længst nede, fuld af Ærefrygt og Beundring, bøjende sig for Magten og den højere Indsigt. Nu, da han var udløst af denne Kreds, bortfaldt Respekten med ét. De havde fra nu af ikke mere at skulle have sagt over ham, Maalestokken var væk, han stod ikke længere under dem; han befandt sig udenfor, kunde ikke sammenligne sig med dem, følte, at han var fri, og at Ulykken havde ødelagt ham.

Saa kom han ud til Skamsund igen. Det var Eftermiddag, da Dampbaaden lagde til ved Broen. Der stod nogle Lodser og hang, nogle af dem virkelig i den Hensigt at vise Kammeraten deres Deltagelse, andre blot for at se, hvordan han tog det. En tung Alvor rugede over Grupperne der paa Stranden, thi

de følte hver og én, at samme Ulykke kunde ramme den bedste, og naarsomhelst, thi næppe et eneste Skibbrud derude havde man rigtig kunnet forklare.

Inden Landgangen kom ud, stod Øman og pillede Traadender af Opslaget paa Frakkeærmet, hvor Galonerne havde siddet. Han havde hele Vejen indstuderet, hvad han vilde sige, og han havde tænkt paa, hvordan han vilde se dem lige ind i Øjnene, thi han kunde godt se Folk i Øjnene, han havde jo en ren Samvittighed.

Han løftede Vadsækken fra Bænken og stak i det samme Billetten i Munden for at have Hænderne fri; gjorde sig bred over Bringen, da han gik over Landgangen, hilste paa Mesterlodsens, men glemte derved Billetten, saa at Styrmanden selv med en Vits maatte tage den fra hans Læber. Derved kom det Program, han havde lagt for sin Hjemkomst, i Ulave, det højtidelige var giret over i det komiske; det var ingen Nytte til nu at forsøge paa at spille stor.

Mødet fik saaledes et ganske hverdagsagtigt Præg.

„Goddag med dig, gamle Dreng,“ hilste Mesterlodsens. Og dermed var alting sagt; de andre Lodser tilnikkede blot deres Bifald, glade ved at have det overstaaet.

Øman gik mørk opad Aasen, bag hvilken hans Hus laa. Han havde ingen Hustru, som ventede ham, for han var Enkemand, men han havde en tiaars Dreng. Han vovede vel ikke at mukke, men han havde et Ansigt, som sagde en Del, og han havde nogle Øjne, som man ikke kunde forhindre i at tale. For at forebygge enhver Indblanding fra den Side, aab-

nede Faderen Døren med et Ryk og henkastede en Befaling til Sønnen, som sad ved Skorstenen og syslede med Langvodet: „Gaa ud i Skuret, Torkil, og nak Nettene op; vi skal fiske!“

Torkil gik, gladere end han havde turdet vente: Faderen var jo fri og forhaabningsfuld, lod det til.

Tre Dage igennem gik Øman rundt til Kammeraterne og beklagede sig over den Uretfærdighed, han havde været ude for. Første Dag fik han Medhold; men den anden Dag løjede Medlidenheden af, og han mødte nedslagne Øjenlaag, som sagde ham, at der var sænket et Gardin mellem dem og ham. Da fik han noget at rive ned og holde Stand imod.

„Var jeg maaske ikke ædru netop den Dag? Ja se, hvis jeg bare havde smagt saa meget som en Draabe den Dag, saa skulde jeg ikke ha' sagt et Ord!“ — Dette gentog han saa mange Gange, at han trættede og blev utaalelig. Det mærkede han, og nu slog han sig op paa de høje Tal. „To tusind Kroner kunde jeg fortjene om Aaret, og nu er de kastet i Søen! Halv—treds—tu—sind er jeg dømt til at betale! Halv—treds—tu—sind! . . . (hvor var det dejligt at svælge i saa højt et Tal) naar bare jeg vidste, hvor jeg ska' ta' dem fra!“ Det var der ingen, der kunde svare noget paa, men det indgød Respekt, at han havde saa stor en Gæld. „Halv—treds—tu—sind! Ja, de ta'r Huset selvfølgelig, og saa bliver det Konkurs!“

Den tredje Dag var al Glansen gaaet af Øman; alle Folk vendte ham Ryggen og fik pludselig saa travlt. Saa gik han ind i Lodshuset, hvor han havde alle Gasterne samlet ind som i en Vodkile, og saa

vævede han forfra igen. Der herskede en afvisende Stilhed, som kun blev afbrudt, naar en af Mændene med et Hark sendte en Skraa hen over Gulvet.

For at faa lidt Afveksling i det havde han nu flyttet det med de halvtredstusind frem i Begyndelsen af sin Udvikling, og bagefter som et Omkvæd kom dette her: Ja, se, hvis jeg bare havde taget en eneste Snaps den Dag.“ Da han gentog dette for tredje Gang, rejste Mesterlodsens Hovedet og sagde lige rent ud: „Hør engang du Viktor, du er en gammel Fyldehund, og du ved nok, at naar en Fyldehund blot en eneste Dag glemmer at drikke, saa bliver han saadan lidt dim! Altsaa kan det være Retfærdigheden ligemeget, om du gik rundt i din almindelige Dille, eller om det var af Mangel paa Sprut. Du har sat en Skude paa Grund i fint Vejr, og derfor har du faaet din retfærdige Straf. Gaa nu hjem og pas dit Hus og se at faa noget at bestille, saa at du slipper for at komme paa Fattigaarden! Er du med paa den?“

Øman ledte forgæves efter et Svar. Hans Tunge var som lammet, og talende med Øjnene bakkede han henimod Døren; de skulde ikke tro, at han rendte for dem. Henne ved Døren fik han Mælet igen, men Forstanden var væk. „Adjø med Jer, I Sataner,“ sagde han.

Da han gik forbi Oldermændens, stod han selv paa Trappen, nikkede venligt til Øman og raabte: „Kom indenfor, Viktor, og lad os faa en Passiar!“ Øman svarede ikke paa hans Hilsen, men gik videre.

„Hvad har jeg med den Fyr at gøre?“ mumlede han og syntes, det var som en Slags Oprejsning.

Men da han kom hjem, gik han ikke ind i Stuen, men tog Øksen fra Væggen og travede ud paa Øen. Det var hans Skik, naar han var i Sindsoprør, at gaa med Øksen ud i Skoven og fælde Træer. Han ejede nemlig en lille Lod med Skov, og idag havde den faaet ny Interesse, thi den skulde paa Auktion sammen med Huset.

Da han kom ind under Granerne, følte han, hvor alting saa anderledes ud idag. Træerne var jo de samme som før, men de var ligesom fremmede. Der var Brotømmeret; det var saa godt som rede Penge, thi det kunde sælges hvert Efteraar, naar Storbaaden kom. Og der havde han samlet nogle lige og glatte Planker til Baadebord. Han havde samlet — til hvem? Der stod nogle enkelte krogede Birke, bøjede i Væksten, saa de kunde bruges til Knæer i en Dæksbaad. Og der: seks smukke Mastetræer — som han havde sparet for at have dem til Drengens Konfirmation; han havde regnet ud, at de vilde være tilpas store ved det Lag.

Nu var det ikke hans længere, men de tilhørte Assurancen. Assurancen? Ja, men ikke endnu. Fogden skulde først komme og give sit Besyv, og saa skulde der være Auktion et eller andet Sted oppe i Landet, ved Kirken, i Tinghuset. Og de skulde min-sæl faa Lov at se sig om . . .

Idag var det ham en ganske særlig Nydelse at lade Øksen suse imod Træstammerne. Det gik ikke ud over Kvas og Brænde, men det var det dyreste Gavntømmer, som maatte holde for, og Mastetræer, Baadebord og Aarestænger faldt som Straa og sønderspaltedes.

Han blev hed i Kammen af Anstrengelse og Had; og da en vældig Fyrr faldt med Brag, lo han. Den glasklare Saft randt som det hvide Blod, og Kronerne sønderbrødes i Faldet. Det var en ren Slagmark, og det lysnede i Skoven og i Humøret, eftersom Øksen ryddede, lagde øde og tog Hævn. Fjender, usynlige Fjender, og ukendte med, gik det ud over. Hvis nogen havde spurgt, hvem, vilde han blot have kunnet svare, at han hadede alt og alle, for der var ikke nogen bestemt, der havde fornærmet ham, og Ulykken var kommet fra samme hemmelighedsfulde Hold, som Vind og Vover.

Da hans Kræfter var udtømt, og han ikke orkede at fælde mere, indskrænkede han sig til at mærke Træstammerne. Han var faret som et Uvejrs hen over sin Skov og havde naaet Aasen, som her rejste sig til et Bjærg. Med Øksen i den ene Haand stormede han den lodrette Klippevæg og var snart oppe. Der stod en hundredaarig Fyrr, som for længe siden havde mistet Toppen, sidenhen havde vokset sig vind og kroget og nu blot ejede to vældige Grene, som den strakte ud til begge Sider som to senede Arme, der vinkede et Signal. Fyrren brugtes ogsaa af de søfarende ude paa Havet som Landmærke, og Lodserne omfattede den med en Pietet, som beskyttede den mod Vold. Før havde den ogsaa tjent til Udkigsmast, og den havde endnu en halvraadden Bjørnegang til Trappestige.

Lodsen entrede den og saa nu Havet udbredt under sig. Derude laa Skonnerten paa Grund og pegede tilvejs med sine afriggede Master paa

den særegne Maade, som Vrag plejer at gøre, ikke lige op og ned, og heller ikke til den ene Side, som naar et Fartøj har Slagside, men paa en underlig fjollet Manér, ufærdig, krøblingeagtig, hid og did, en død Ting, som man havde opgivet Herredømmet over. „Lig der du,“ sagde han til sig selv uden nogen Følelse af Deltagelse eller Anger. Snarere udtrykte hans haarde Træk en vis Tilfredsstillelse og Stolthed over at have været Ophavsmanden til en Begivenhed, der var ret ualmindelig, og som vakte megen Larm.

Han klatrede ned af Træet, ligesom grebet af en pludselig Indskydelse. Og i næste Øjeblik stod han ved Roden.

„Det er min Fyrr,“ sagde han. „Om der bliver Skibbrud derude — saa meget bedre; hvad rager det mig?“

„Det er min Fyrr,“ sagde han med et Øksehug for hvert af Ordene.

Det fredlyste, hellige Træ, som havde vist Vej for Sømænd fra Nord og Syd, som havde strakt sine Arme ud og aabnet sin Favn for dem, som kom østerfra, det stod der ikke mere. Øman havde faaet Fred og næsten Genoprejsning. — Nu vil de skrive om dette her, selvfølgelig, og Bestyrelsen maa til at udsende Cirkulære om, at Landkendingen paa Skamsølandet er inddraget. Haha! — Han lagde Haanden over Munden for at skjule sin Latter.

Fra den Dag af gik Lodserne omkring og følte sig ovenpaa, ganske som de Skoledrenge, der ikke har faaet Prygl den Dag. De kaldte Øman en Nidding

og hilste ikke paa ham. Naar de selv havde begaaet en eller anden skammelig Gerning i Hemmelighed, saa samlede de i Lodshuset og slog sig op igen paa Øman, og hvad den Snaps, som Øman ikke havde drukket, havde betydet for ham, det kom Historien med Fyrretræet nu til at betyde for dem. — Ja, se havde han bare ladet den Fyrr blive staaende . . . — Men Øman blev ogsaa en Syndebuk og et stadigt Forsoningsoffer. Naar to Lodser kom i Trætte, forligtes de straks, saa snart Øman kom paa Tale, thi saa kastede de hele deres Mellemværende over paa ham, og var der nogen Mulighed for det, gav de ham Skylden. Denne Vane med at „skyde Skylden paa Øman“ udviklede sig ganske utroligt, efter at et snedigt Hoved havde fundet paa, at Øman havde onde Øjne. Det var en Zigøjner, der havde fundet ud af det. De hellige gav Sagen den Vending, at Ømans Forbrydelse gik igen, og at den laa som en Tynge over dem alle og paadrog dem Ulykker, ligesom Jonas var Skyld i Stormen paa Havet.

Selv gik Øman afvejen, levede i en vis kraftig Spænding, som var fremkaldt ved de andres Had. Værre var det for Sønnen, thi Børnenes Grusomheder var større end de gamles. Han maatte gaa ene omkring, naar han ikke var med ude paa Søen og hjalp Faderen med at fiske. Og naar de var ene to, var Faderen indesluttet og syntes trykket og tynget; streng var han men ikke haard. En tiaars Dreng kunde jo ikke være noget Selskab for en voksen.

*

*

*

Fader og Søn havde ryddet Skuret, hvor der fandtes Ildsted, og indrettet det til Bolig, siden Huset skulde til Auktion. Torkil troede blot, det var, fordi Huset skulde lejes ud til Badegæster, og Dagene gik for ham uden nogen Bekymringer. Naar han ikke var ude paa Havet at fiske, gik han nede ved Vandet, altid paa Havsiden, for den anden Side imod Fagervig var ham strengt forbudt, og han kunde forresten heller ikke selv lide den.

Men her helt ude, i den store Ensomhed, her havde han frit Spillerum. Skamsundslandet bestod nemlig af en cirka en Mil lang Ø, og Drengen havde aldrig før gaaet mere end maaske en Fjerdingsvej langs Stranden, men all eftersom han skød i Vejret, udstrakte han sine Vandringer, saa at Øen syntes at vokse omkap med ham.

Her i Strandkanten var der saa meget at se paa, og med hver ny Vind kom der noget nyt. Den rigeste Høst plejede han at gøre et Sted, hvor to Klippeblokke havde dannet en Hule; der var der en rigtig Skarnkasse. Det var mest Straa og Siv, der laa og flød, men man kunde ogsaa finde Birkeflaad, Vodmærker, Barkbaade og Propper. Da han havde lært at læse indenad, var det noget nyt at tyde Bmærker, som var indbrændt i Øsekar og knækkede Aaretolle; og Bryggeriets Navn, som var trykt paa Propperne. Propperne bød paa de største Overraskelser, især om Sommeren, hvor Kutterne ved Fagervig afgav det største Kontingent. Med sydlig Vind drev de til Søs, og ved den næste Nordenstrøm søgte de ind paa Bagsiden af Skamsundslandet. Den første

Gang han fandt en Champagneprop, var en Begivenhed i hans Liv. Han spekulerede en hel Time paa, hvordan saadan en kunde gaa ned i en Flaskehals. Han bed i den, som han havde set sin Fader gøre, men den blev bare endnu større. Det var ogsaa et underligt Navn Bryggeren havde Moet-et-Chandon Reims, og der var ofte Spor af Sølv eller Guld paa den. De lange, flade Vige med fineste Skrivesand holdt han mest af. Der laa den opskyllede Tang som en Mistbænk, og i den voksede den purpurrøde Kattehale, den guldgule Fredløs, den violette Strandasters og den hvide Ræddike. Og man kunde finde Muslingskaller, Fiskeskeletter og sommetider Skroget af en Fugl.

Lange Strækninger var Strandkanten utilgængelig paa Grund af lutter Stenblokke. Der laa Hugormen under Snerlens lyserøde Parasoller, og der havde ofte en Søfugl søgt Tilflugt.

En Odde med stejle Skrænter stængede stundom Vejen, og saa maatte han op i Skoven.

Saadan en Odde havde hidtil været Maalet for hans Vandringer. Der var ganske vist ikke noget Forbud mod at gaa længere, men Klippevæggen udgjorde en saa afvisende Hindring, at han aldrig før havde vovet sig længere frem. Desuden var der her saamange Adspredelser, som kunde udfylde Timerne. Inde ved Klippen stod Fiskene og legede, og naar det var varmt, kunde man tage sovende Gedder med en Rendeløkke, vel at mærke, hvis man havde Held med sig. Oppe paa Klippen voksede der en kæmpemæssig Fyrr, og højt oppe i dens Krone

havde en Fiskeørn bygget sin Rede, flad og aaben som et Fad. At faa kastet en Sten op i Reden det tog altid en Time eller to, og naar de vældige Fugle saa løftede paa Vingerne og skreg, føltes det som en Triumf over disse Fiskeskærenes Herrer og Røvere.

Idag, efter alt det mærkelige der var sket hjemme, følte han Trang til rigtig at trave, se nye Ting og faa Rede paa Verden der ude paa Øen. Han vidste, at der laa Bøndergaarde, Villaer, Handelsboder, og han havde om Søndagen hørt Klokkerne ringe fra den Kirke, han aldrig havde set. Der skulde Præsten bo og Sognefogden med, men man skulde først igennem Storskoven, og der var der Elsdyr, som nok kunde forskrække én, men som ikke var farlige. Værre var det med Tyren. Den havde han engang hørt puste inde bag Buskene, og det lød mere uheldsvarslende, end naar den brølede. Nysgerrigheden fik dog Bugt med Betænkelighederne, og han traadte ind i Halvmørket, men vendte sig først en Gang om for at hente Styrke fra Havets aabne og lysende Uendelighed.

Der var mørkt derinde og lugtede fugtigt. Svampe voksede der, og de saa ud som Gopler og Søpindsvin; han ventede næsten, at Paddehattene skulde begynde at bevæge Maven ud og ind og give sig paa Vej op mellem Stammerne; Granerne var Master, og Vindene susede i dem som i Takkelagen, naar de smidige Ræer gyngede i de grønne Toplænter . . . han var endnu paa Havet med alle dets Minder og Forestillinger — —

Men saa kom han ind i Fyrreskoven; der var ly-

sere, og de gulrøde Stammers Bark havde ligesom holdt paa Solskinnet. Træerne stod i Tuer af ganske kort Græs, og der voksede Jordbær mellem Stubbene.

Han havde taget en Pejling af Solen og vidste saa, at det ihvert Fald ikke bar hjemad, selv om Solen girede vesterud. Og saa gik han videre, til han stod ved en Myr med porcellænsnhvide Bredder, thi hvor den lille Indsø var, havde der for længe siden ligget et Kalkbrud. Han fulgte Bredden og kom ud i et Morads; det var som paa en Kirkegaard med de smaa Høje, hvor der voksede Klokkelyng. Han hoppede over Tuerne og kom op paa haard Bund med Enebærbuske og Melbærtræer. Det var som i en Park; man kunde gaa ganske rolig og ugenert. Pludselig fik han Øje paa et rødt Tegltag over et Plankeværk. Det indgav ham først en Følelse af Tryghed, men saa for han sammen ved Tanken om, at der var Hunde, og at der muligvis var Mennesker, som vilde spørge, hvor man skulde hen, og hvad man søgte. Derfor bøjede han af og gik atter ind i Skoven. — De vilde sikkert ogsaa have spurgt om, hvad jeg hed, sagde han til sig selv, og naar jeg saa svarede Øman, vilde de sige: Naa ham!

Forbi en Rugmark sneg han sig nu langs Plankeværket, entrede en Klippe og steg op over Moskager, som løsnede sig og rullede ned, klyngede sig fast til Trærødder, der var tykke og smidige som Kabler; og tilsidst stod han paa en Klippe ved Siden af et hvidmalet Generalstabsmærke, hvor Høge og Ørne havde efterladt sig et Benhus. Der var ogsaa Kul og Aske efter et Sankthansbaal.

Men med ét aabnede der sig en Udsigt over Øen, over Sundet og over Fagervigslandet paa den anden Side. Det var, som om han for første Gang saa Verden aaben for sig. Skamsundslandet laa som en lang, ufrugtbar Udløber helt ned til Kirken, haardt, mørkt og fattigt; og han løsrev sig uden Besvær fra Synet af sit eget Land og skuede over imod det bløde, grønne Lavland, Fagervig med dets Løvtræer og Enge. Det var én stor Lysthave, og de flagede idag fra alle Villaerne. Kuttere og Slupper med Sejl, der var hvide som nystrøgede Søndagsskjorter, luffede i Sundet, og paa Baadebroerne gik der unge Piger i lyse, stærkt farvede Kjoler, og Kadetter . . . en ny, gladere Verden, hvor Livet var fornøjeligt fra Morgen til Kvæld, saa nær og dog saa uopnaaelig. Han satte sig paa Generalstabsmærket og saa og saa . . . Blot et Sund mellem hans mørke og dette lyse. Og saa fløj han ombord paa en hvid Kutter, sad hos Manden ved Roret og fulgte Manøvrerne og følte sig helt skæv i den højre Skulder, naar de laa for nær Vinden . . . Han skulde have faldet af først og faaet fulde Sejl, inden han vendte . . . Saadan, ja nu gaar vi over Stag, saa . . . sæt Jer til Luvart, ikke staa op i Baaden . . . lad os se, om de kan løbe til Broen og lægge til som Folk!

Ja det var kønt, han holdt forkert, tørt, giv op Storsejlet, hal Bommen ind, Fokken er gaaet. Nu har de fortøjet og beslaet Sejlene . . . Alle Mand gaar i Land; og han følger med; de gaar op i Restaurationens Veranda, synker ned i Sofaerne; og paa Bordet foran dem bliver der stillet Flasker og Glas

. . . Der levedes, og der kunde tjenes Penge. At sejle med Kutter som Lods fik Smaadrenge Lov til, naar blot de havde pæne Klæder paa, og at sejle Herskaberne rundt i Slupper ligesaa. De første Skillinger plejede at blive tjent paa Kegelbanen, og bare man havde noget at begynde med, saa gik Resten af sig selv.

„Naa, min Dreng,“ lød en Røst bag Fyrerne; „hvorfor staar du og betragter Landet Ebal? Det drager dig som Synden . . . Ved du, hvad Ebal er? Har du ikke læst i Skriften om Ebal og Garizim? Forbandelsens Bjerg og Velsignelsens Bjerg? . . . Her staar du og jeg paa Garizim, det vil sige Velsignelsens Bjerg, og derovre, hvor du tror, at Kanaans Land er, der ligger Forbandelsens Bjerg, for der lever de i Sus og Dus, som om der ingen Morgendag fandtes. Ja, saadan er det!“

Det var Wickberg, den forhenværende Vagtmeister ved Toldvæsenet, som talte, „forhv.“ ligesom de fleste, der boede paa Skamsunds Bagside. En Fejl i Tjenesten eller to havde sat ham ud af hans Skure, og saa var han blevet ekspederet over paa Bagsiden. Da han hver Dag og Time paa Grund af sin Families nødlidende Stilling blev erindret om Følgerne af sit Fejltrin og for at genoprette Ligevægten i sin Livskonto, var han begyndt at afbalancere Debet og Kredit. Han havde handlet ilde, derfor skulde han lide ilde. Og han forsagede, plagede sig selv og gik i Bedehuset, hvor han med rene Ord fik at vide, hvordan det stod til med ham. Bedehuset var paa en Gang Straffen og Trøsten. — Den, der har mistet Land-

kending paa Jorden, maa gøre som Skipperen ude paa det aabne Hav: tage Pejling paa Himmelen og sejle efter Stjernerne. Det var hans staaende Svar til dem, der gjorde Nar af hans Religion.

Da han havde plaget sig selv i nogle Aar, syntes han, der maatte være kvitteret for hans Skyld, og da han alligevel fortsatte med et ulasteligt Levned, saa mente han, at han var kommet over paa den rigtige Side i Kontrabogen, og at han nu havde udestaaende Fordringer. Han var kommet til det Punkt, at han havde tilgivet sig selv; Fejlen var ikke mere, og han følte det i sin Samvittighed, som om han aldrig havde begaaet den. Det var rent ud et Mirakel, syntes han, og han vilde lære det videre til andre. Men de andre, de havde ikke glemt hans Fejl, og derfor kaldte de ham selvretfærdig og skinhellig, hvad der var ham ganske ubegribeligt, thi han elskede den glemte Fejl, fordi den var blevet hans Redning, som ogsaa Paulus siger, at man skal glæde sig over Modgangen, fordi den er Guds Middel og Guds Vej. Og det, som Menneskene kaldte ondt og troede, kom af det onde, det kunde man i lige Linie aflede fra Gud, der selv siger: Jeg, som gør Lyset og skaber Mørket, jeg som giver Fred og skaber det onde.

Følgerigtigt havde han udviklet dette, og naar han hørte om en, der havde gjort noget galt, saa lo han og trøstede. — Det er kun godt! Saa er han reddet! I skal ikke være ked af det for saa lidt. Det kommer han nok over! —

Nu da han var kommet bag paa den fejlfulde Ømans Dreng og saa de lange Blikke, han sendte det

fristende Fagervig, benyttede han sig af Lejligheden til at udsaa et Frø, som dog ikke faldt i den rette Jordbund, fordi det blev kastet i et ungt Sind.

Torkil afventede nemlig ikke Fortsættelsen, men lod sig glide ned ad Klippen, som Prædikeren havde kaldt Garizim, og forsvandt i Underskoven; med Solen paa Ryggen ilede han med lange Skridt hjemad.

Han havde set Kanaans Land fra et højt Bjerg, og nu følte han, at de her ovre paa denne Side boede i Ørkenen, saa kunde Vagtmester Wickberg sige, hvad han vilde.

Da Torkil kom hjem, fandt han Døren aaben, troede, Faderen var hjemme, og gik ind. Paa Døren sad der et graat Frimærke, som han begyndte at pille ved.

„Rør ikke ved det der, du,“ lød en Røst inde fra Stuen. Der stod en lille, graagul Fyr med indfaldne Kinder, som om han manglede alle Kindtænderne.

Han slikkede paa et graat Frimærke med Øjnene skelende mod Nordvest hvilket gav ham Udseende af en Hund, der ligger og æder.

„Det er Kronens Mærke, min Dreng, ser du, og jeg er Fogden, ser du.“

Og dermed klistrede han et Mærke midt paa Skabsdøren.

„Vi skal have Auktion imorgen, ser du.“ — Han slikkede igen, mens han vendte det hvide ud af Øjnene.

Torkil forstod saa meget, som at her ikke var noget at gøre, hvorfor han fjernede sig.

Men længe huskede han Manden uden Tænder,

som, med Tungen ud af Munden, slikkede hans Barn-domshjem i sig, Stuen og alle Møblerne.

Faderen stod nede ved Vandet og syslede med Dæksbaaden. „Hvor har du været henne?“ sagde han i en Tone, der ikke forlangte noget Svar. „Op i Baaden med dig, vi skal ud.“

Torkil hejste Fok, og Faderen satte sig til Rors og tog Storskødet.

Der laa et Dræg og en Økse under Toften; Sengetøj og Pander var ogsaa med. Det betød Langtur. Der fandtes ogsaa en Bøsse og Reb og Tovværk, men hverken Net eller Skøder.

Vinden var ret agterind, og Faderen tændte sin Pibe. Og saa gav han sig til at snakke, dog uden at se paa Sønnen.

„De Skurke,“ sagde han; „de tog ogsaa Voddet, gjorde de. Ved du, hvor mange tusind Masker, der er i et Vod? Kan du gætte, hvor mange Vintre Mor og jeg har siddet og slidt i det Vod; hvad, Dreng?“

Torkil var saa vant til disse Interpellationer til en Dreng, at han vidste, det ikke var ham, der mentes, men en eller anden „gammel Dreng“, saadan en indbildt hvemsomhelst. Derfor svarede han ikke, for havde han svaret, vilde Faderen straks, som han plejede, med Øjnene have søgt hele Horisonten rundt for at opdage denne her ubekendte, den trofaste, usynlige Tilhører, som aldrig sagde ham imod, men blot sad og hørte efter.

„Skurke, fra Ende til anden! Jeg har drukket, har jeg, men jeg har aldrig stjaalet, og jeg kender ikke saa faa Tyveknægte lige fra Regeringen og hele Vejen nedefter.“

Torkil følte en vaagnende Modsigelseslyst, men han holdt sig i Skindet. For, saa længe Faderen sad og snakkede, fik han Lov til at være i Fred. Men derimod, naar der blev stille, saa begyndte Faderen at gnave paa ham, kunde ligesom høre, hvad han tænkte, og overrumplede ham ofte i hans hemmeligste Skjul og svarede paa hans tavse Spørgsmaal til sig selv. Nu sad Torkil og udspekulerede Planer til at komme over til Fagervig og blive Keglerejser; regnede ud, hvor mange Femogtyveører, han kunde tjene sig . . . da Faderen med ét brød Tavsheden . . .

„Det er det rene Pjank, min Ven, derovre hos Værten . . . Gaa og rejse Kegler én Time og saa slide i det i seks Timer. Nej, man skulde ta' med en Storbaad til Åland og fiske, det vilde være en Geschäft, det . . .“

Saa tav han; og Torkil følte det skrækkelige Tryk af denne Mand, overfor hvem han ikke kunde have en Tanke i Fred, denne frygtindjagende Dommer, der saa lige lukt igennem ham, som var han af Glas . . .

„Slæk paa Skødet, den gaar jo over,“ kommanderede Lodsens . . . Og saa fortsatte han.

„Du sidder og spekulerer paa, hvordan du skal slippe væk fra mig og komme ud paa egen Haand! Men det skal du ikke gøre, for jeg har Brug for dig . . . Din Moder var ligesaadan, man kunde aldrig stole paa hende; sagde et og tænkte noget andet.“

Her tog han sig en stor Slurk af Flasken, og begyndte saa smaat at blive lidt snottet og ondskabs-

fuld ovenikøbet. Som den udannede i sin Rus, tog han fat paa den arme Synders Sjæl, sugede sig fast i den, yppede Kiv uden Grund, vendte op og ned paa sin Modstander, for han maatte have en Modstander at slaas med; inddigtede sine onde Tanker i ham og gav Svar paa Mistanker, som aldrig nogen havde udtalt.

„Du synes nok allerede, at din Fader er en sølle Fyr, hva'? Eftersom han har maattet gaa fra Gaard og Grund? Hva'? Du saa Fogden derinde i Huset, med Mærkerne? Ikke? Hvis du lyver, faar du Smør.“

Torkil havde ikke sagt et Muk.

„Du siger ingenting, for du er en Ræv, men jeg ser paa dine Øjne, hvad du tænker, for jeg kan se lige lukt gennem Folk, kan jeg. Du tror selvfølgelig, jeg er fuld; men, ser du, de' æ' ja' ikke! Jeg har aldrig i mit Liv været fuld, for jeg kan simpelthen ikke blive fuld; men jeg skal sige dig en Ting, at det var uretfærdigt, at de domfældte mig.“

Det var altid det sørgeligste Stadium, naar Dren-gen maatte sidde og høre paa, at Faderen nedværdigede sig til Fortrolighed, han, der, naar han var nøgtern, aldrig talte om sine Anliggender. Skønt han havde en stærk og smidig Karakter, havde han dog vanskeligt ved at vænne sig til disse Optrin. Af sin Moder havde han lært at gøre sig døv og blind, gøre sig haard og bøje Hovedet under Skyllerne; men det ophidsede bare Faderen mere endnu. Han følte ved sig selv, at hans Ord ikke trængte ind, hvor de skulde.

„Hører du, hvad jeg siger?“ brølede han saa.

Nu gjaldt det for Torkil, om han skulde svare, eller om han ikke skulde svare. Svarede han ikke, saa blev Tilraabet fornyet.

„Svarer du, din Lømmel? Hører du ikke?“

Hvis han nu svarede, saa gjaldt det om det rette underdanige Tonefald, for kom Svaret den mindste Smule kantet eller skarpt, saa vankede der.

Der var de Dage, hvor det var lige galt, om han svarede eller ej, og da han saaledes var paa det rene med, at det, hvordan det end gik, gik galt, saa tog han sig den Fornøjelse at affyre et uforskammet: „Ja vist hører jeg,“ samtidig med, at han skød Skuldrene helt op til Ørerne.

Det Tidspunkt var nu kommet, hvor det m a a t t e bryde løs. Torkil kiggede i Læ og til Luvart, om der ikke skulde være nogen Redning. Og se, bagved Fokken svømmede der et Kuld Edderfugle.

„Edderfugl i Læ!“ varskoede han.

Faderen kastede Rortaljen over Hovedet, konstaterede Faktumet og kastede Bøssen til Kinden. Torkil bad en stille Bøn for et lykkeligt Skud, for skød han Bum, saa . . .

Skuddet brændte los, og to Buge i Vejret.

„Fald!“ kommanderede Lodsens. Og lidt efter fiskede han Byttet ind; rodede med Tømmelen i Brystfjerene og udtrykte sin Tilfredshed med en Grynten.

Stormen var drevet over, der var flydt Blod, det havde knaldet, og nu var der atter smult.

Da de landede ved Skæret, blev Baaden trukket op paa Land og anbragt højt over det højeste Højvande, hvorpaa Øman gik hen for at aabne sit Skur.

Skæret laa, om man saa kan sige, som en op-ankret Flaade midt i Havet, og den ydre Skærgaard øjnedes i Vest omtrent som Spir og Rundholter, der flød paa Vandet.

Torkil befandt sig altid vel herude, for han følte sig, som var han ombord i et Skib eller oppe i Ballon, mest naar det var stille Vejr, for saa gik Vand og Luft i et, og Skæret svævede midt i noget tyndt, lyst noget, overdækket af en Kube, som om Dagen var mælkehvid eller blaa, sommetider ulden, og om Natten fuldt besat med hvide Ædelstene, der lynede ligesom dem, han havde set i en Ring, som Oldemandens Kone havde.

Herude mødte han ingen Mennesker, men der var saa mange andre Ting at se paa. Alene Stenene i Stranden var forskellige fra dem derinde, Buskene og Planterne var nye, og Fuglene af en anden Slags end paa Skamsund; den sorte Skarv, Vildgæssene, den lavtstrygende Lom, Lappedykkeren, Edderfuglen og Havlitterne havde afløst Skrækanden, den sorte And, Fiskeanden, Sildemaagen og de almindelige Maager og Ænder. Alting var større og mere broget. Og fandt man noget paa Stranden her, saa kunde det godt have Værdi og frembyde Overraskelser ligesom Julegaver.

Torkil, som ikke havde været paa Maageklippen før iaar, gik ud for at hilse paa de gamle, velkendte Legepladser. Paa Toppen af Skæret havde han et Sømærke med Flagstang, der plejede han at lege Fartøj, og Stangen var Stormasten paa Skæret. Naar han laa paa Ryggen deroppe, og Skyerne trak forbi,

saa det virkelig ud, som om hele Klippen sejlede fremad for god Vind.

Idag kunde han ikke genfinde Fornøjelsen ved de gamle Lege; alting var saa forandret, saa anderledes ud, havde mistet al Værdi, og rimeligvis var det dette her, der havde ramt Faderen, som nu satte Skel i begges Liv. Her følte han sig lukket inde som et Lam med en Ulv, og han længtes bort efter Mennesker, der ikke brød sig saa meget om ham, men i hvert Fald lod ham have sine Tanker i Fred. Og nu havde hans Længsel faaet et bestemt Maal, der over imod den anden Side af Sundet, hvor Livet var lysere.

Da det led mod Solnedgang, gik han igen ned til Stranden, hvor Faderen stod med en Kikkert og uophørlig spejdede ud over Søen i en bestemt Retning.

„Gaa ind og tænd op du!“ raabte han.

Torkil gjorde hastig omkring, men naaede lige at faa set en rød Bøje med hvidt Flag netop i den Retning. — Det var en Vragbøje, og han forstod, at Skonnerten maatte ligge sunket der med Last og det hele.

Da Kartofflerne var kogt, traadte Lodsens ind i Skuret. Han spiste længe og sagde ikke noget. Endelig var han færdig, og Skumringen var faldet paa.

„Gaa og læg dig, du!“ befalede han. „Jeg skal ud paa Jagt.“

Og saa gik han ud og tog Øksen og Dræget med sig.

Senere hørte Torkil Baaden blive skudt i Søen, Aarerne dundrede i Tollene, og saa blev det stille.

Det blev en lang, pinefuld Nat for Drengen, og han gik ofte ud i Døren for at se ud over Søen. Sommetider troede han at se en Storbaad krydse ud ad Bøjen til. Han anede nok, at der skete noget ulovligt, men han vidste jo ingenting, og han var egentlig glad ved at slippe for at blive draget ind i et Foretagende, som kunde ende med Fængsel.

Ved Daggry kom Faderen hjem og lagde sig straks til at sove, øjensynlig tilfreds med sin Jagt.

*

*

*

En Morgen i Dæmringen stod Torkil op; han vilde se at komme under Vejr med denne Jagt; Faderen var ogsaa blevet ualmindelig længe borte.

Gennem Disen saa han Dæksbaaden ligge forløjet ved Bøjen og en mørk Krop ludet over Rælingen arbejdende i Vandet. Straks efter fik han Øje paa Storbaaden, der laa paa Slag for Storsejl og Fok. Men Sejlene var idag hvidere end ellers og stod bedre i Ligene. Det blæste en svag Brise fra Nord, og Søen var krap.

Med et hejser Storbaaden Topsejl og Klyver, stagvender og holder lige ned imod Bøjen. Dæksbaaden kommer i Bevægelse, og han ser Faderen ro for sit Liv ind mod Land, først imod Land, men straks efter hejser han Sejl og holder tilsøs, ret ost.

Saa vender Storbaaden, Toldflaget spiles ud paa Gaffelnokken, og Drengen har forstaaet, hvad der er paa færde. Der høres Raab og Hujen, og saa forsvinder Baaden i Disen.

Han er nu ene tilbage paa Skæret, uden Baad og altsaa uden Mulighed for at komme hjem. Et Pivs havde han aldrig været, og nogen egentlig Fare var der jo ikke, der vilde altid komme en eller anden Baad over, selv om det vilde vare et Døgn eller to.

Han gik op til Flagstangen og hejste et Flag i Sjøv.

Da Solen var staaet op, saas Toldjagten komme lænsende udefter. Midt ud for Skæret gik den over Stag og drejede op i Vinden. Straks efter sattes Jollen ud, tog i Land og hentede Drengen.

„Nu er din Fader færdig!“ sagde Opsynsmanden. „Men nu skal du begynde i Stedet for og blive en hæderlig Fyr, saa gaar det nok.“

Drengen græd ikke, det var han holdt op med for længe siden, og enhver Forandring i hans Skæbne var ham velkommen.

For at gøre sig nyttig og undgaa knotne Ord, gik han straks hen og halede Fokkeskødet an, hvorpaa Jagten holdt ned om Skamsunds Odde og derpaa satte Kurs paa Karantænebroen.

*

*

*

Der var udbrudt Kvægpest i Østeuropa, og af den Grund blev Karantænestationen paa Skamsund aabnet til Behandling af Huder og Læderværer.

Torkil Øman blev sendt hen for at gaa tilhaande der, da Sognet nu havde taget sig af ham.

Stationen var et gammelt Brænderi, et stort tre-

etagers Hus med en Rapning, som var rustbrun af hundrede Aars Snavs. Vinduerne var sorte af Støv og Spindelvæv. Trist saa det ud det hele, og denne Bygning kastede en Skygge af Tristhed omkring sig paa flere Tønder Land, og den spejlede sig i en lille Vig, hvor man paastod aldrig at have set nogen Fisk sprælle eller noget Siv vokse.

En Klippeodde skjulte Udsigten til Sundet, saa at Fagervig lige overfor ikke kunde ses. Vigen var kantet med høje Elletræer, men aldrig havde man hørt nogen Fugl synge der, eller set nogen Sommerfugl besøge Strandblomsterne, der sygnede under Svovldunster og Karbolstank, og hvis Blade var bestænkede med Mønje og Tjære. Der gik endnu gamle Historier fra Kronebrænderiets Tid, hvor hele Skamsund var en eneste Kro og Befolkningen fordrukken. Men der var ogsaa Historier fra Hjemmebrænderiets Dage, hvor Familierne havde hørt op med at spise, hvor Tjenestefolkenes Løn blev betalt i Brændevin, og hvor Børnene i Vuggen blev dysset i Søvn med en Brændevinssut. Da saa Panderne blev konfiskeret, kom det til Oprør, og Kronens Hus blev stormet efter en otte Dages Belejring, hvor til sidst en Kanonpram gik ud og løsnede nogle skarpe Skud.

Børnene undgik at lege omkring denne Forbandedsens Rede i de mange Aar, den stod tom. Den første Generation havde nemlig slaaet Sten paa Runderne og plukket den for alt, hvad den havde af Metal, saa at de, der siden kom til, ikke mere fandt nogen Fristelser.

Torkil Øman havde en Gang gjort en Udflugt

ned til Karantænevigen, som lokkede med det ubekendte, men han fik der et Syn at se, som skræmmede ham for bestandig.

I det høje Græs, som aldrig blev slaaet, kom han nemlig til at trampe paa et Reb, der snoede sig som en graa Snog. — Det var en fin Ende, tænkte han og bøjede sig ned for at tage den op. Men i det samme fik han fat i Hasen af en Hest, afhugget og endnu blodig. Og nu saa han fire Elletræer og ved hvert af dem en afhugget Hestefod. Da man ikke hver Dag støder paa den Slags Ting, blev han forskrækket og kunde ikke fatte Sammenhængen, før han saa selve Hovedet ligge afhugget med grinende Tænder og de før saa klare Øjne slukket. Da forstod han, at de havde slagtet Ruten, Øens eneste Hest, den eneste og den sidste, nu over tredive Aar gammel. Og han kom til at tænke paa Rutens Historie. Hvorledes Hesten i sin Ungdom havde været det eneste nøgterne Individ paa Skamsund, og hvorledes den havde omvendt den største Dranker til Afholdenhed. Det gik saaledes til.

Wickbergs Fader, Lodsens, som drak saa grueligt, havde en Søndagmorgen taget sig nogle Glas. Drikke gjorde hele Øen, saa at alle gik omkring med brystne, blodige og rindende Øjne. Vilde man se et Øje, som endnu kunde spejle Himlens Blaa og udstraale Fornuft, maatte man gaa ned til Dyrene. Køerne, Hundene, ja selve Svinene var klarøjede, men det klareste Øje havde Ruten. De havde ganske vist en Gang forsøgt at give den Mask, men da havde den stagvendt og sparket Krybben sønder og

sammen. Hesten havde en saadan Afsky for Brændevinslugten, at den ikke en Gang rørte Græsset rundt om Brænderiet, om det nu var af den Grund!

Naa, Wickbergs Fader havde faaet sig en Taar over Tørsten den Søndagmorgen og faldt omkuld nede i Stranden. Ruten gik i Nærheden og græssede men lod ikke til at se Wickberg. Som en Landmaaler skridtede den sin Græsgang af med Forbenene, som den langsomt skiftede, indtil den omsider naaede hen til den døddrukne. Først lugtede den til ham, men trak straks Halsen til sig, lagde Hovedet og Ørerne tilbage, gabede, saa man kunde se alle Tænderne, og prustede for at lægge sin Afsky for Dagen. Derpaa saa man den tage Mod til sig, — det er Wickbergs Fader, som selv fortæller — bøjede sig ned og tog med Fortænderne fat i Stortrøjen, midt i Bringen, bar ham hen til Havstokken og dyppede ham tre Gange — akkurat tre Gange, ganske som om den kunde tælle — og saa lagde den ham varsomt ned paa Strandens Tangleje og gik sin Vej — uden at sige et Ord! — Det er Wickbergs Fader, som fortæller. Og se, tilføjede Hjemmelsmanden, det var ikke det med Tælningen, for Hønsene kan tælle til fem — det var dens klare Øje, da den betragtede mig! Det saa med Sundhed og Forstand og Blidhed, saa at jeg maatte skamme mig, da jeg fik Snusdaasen op og skulde til at se mig i Laagspejlet, for jeg saa mit eget Øje som et dødt, flammende Stykke Stenkul eller som en blodig Indvold fra en rensset Fisk.

Fra den Dag af drak Wickbergs Fader aldrig mere for meget, og han kunde se i Barberspejlet,

naar det havde været for meget, for saa var Øjet ondt og betændt!

Naa — Torkil Ømans Møde med de jordiske Rester af Hesten havde indgivet ham en afgjort Modvilje for Karantænestationen, og nu skulde han alligevel derind. Og han skulde tilmed staa under den frygtede Karantænemesters Ferle, hvad der var noget af det værste, der kunde hænde ham. Denne Matador paa Skamsund var en gammel Provinslæge, som man havde sendt herud for at blive af med ham, fordi han var en Tyran og en Trættebroder, som ingen kunde arbejde sammen med, og som ikke vilde lystre nogen. Han var da ogsaa straks kommen i Totterne paa Lodsoldermanden, som vilde have Baadeplads paa Karantæneomraadet. Efter et langt Felttog med Skrivelser til Regeringen, havde Karantænemesteren faaet en Advarsel og med tabt Krigerære trukket sig ud af Striden, sluttet sig inde paa sin Odde, og udøvede nu sit Herredømme over Medhjælperne og de ulykkelige Sømænd, som maatte ankre med deres Skibe paa Rheden for at blive visiteret og klareret.

Da nu Torkil blev ført ind i det sorte Hus af Opsynsmanden, var det med skælvende Ben at han traadte frem for den frygtede Doktor. Men hvad enten denne allerede forud havde fattet Godhed for Drengen, eller om han blev smertelig berørt ved at se sig saa frygtet, nok er det, han hilste venligt paa Fyren, udtrykte sin Deltagelse med hans Ulykke og bød ham velkommen. Saa fulgtes de ad ind i Stationen. Doktoren anviste den nyankomne en Plads ved en uendelig lang Disk, hvor han skulde lange

og tælle Huder, som saa blev røget med Karbol af Medhjælperne. For dette Arbejde skulde han have Mad og Husrum, og, hvis han artede sig vel, en lille Skilling, naar Arbejdet var forbi.

Det var en stolt Følelse at kunne føde sig selv, og Drengen fornåm for første Gang noget af denne mandlige Tillid til sig selv og Fremtiden, som han aldrig havde følt under Faderens Vejledning.

Ugens Arbejdsdage gik af sig selv, og Arbejdet gjorde Tiden kort. Om Søndagen fulgte han med de andre til Bedehuset og sad der hele Formiddagen, men om Eftermiddagen strejfede han omkring paa Øen, dog styrede han aldrig sine Skridt mod Bagsiden, hvor han havde haft bitre Stunder. Helst sad han paa Lodsbjergget med en Kammerat og saa over mod Fagervig med alle dens lokkende Herligheder. At tage en Baad og ro derover, hvad der syntes saa simpelt, kunde han ikke faa sig selv til, thi han havde lovet Karantænemesteren ikke at gøre det. Men nu havde Kammeraten lært ham Navnene paa Villaerne og Landliggerne. Han vidste, at det Hus var Restaurationen, det der Teatret og saa videre. Og med hvert et Sted gjorde han sig fortrolig og satte dem i Forbindelse med Planer og Hensigter, som til sidst voksede til en hel Felttogsplan om at erobre Fagervig, naar Timen var inde.

Om nogen havde spurgt Drengen, hvad han ønskede mest af alt, saa vilde han maaske ikke have svaret, at han gjerne vilde ind ved Flaaden, thi denne Drøm forekom ham altfor dristig til, at han turde drømme den højt.

En Dag henimod Slutningen af Juli Maaned hørte han en af Karlene sige: „Det her kan ikke vare saa længe!“ — „Hvad for noget?“ svarede den anden. „Det her med Huderne; der er kun hundrede tilbage!“

Haabet var vakt, Haabet om at slippe bort fra dette stinkende og urenlige Arbejde, og samtidig vaagne Længslen efter det nye, ukendte, som maatte komme. Og saa stærk var hans Attraa efter at leve derovre paa den anden Side, at han allerede begyndte at lægge Planer om Flugt, hvis man vilde holde ham tilbage. Sognet var ham nemlig i Faders Sted og var hans Formynder; og Formanden i Sogneraadet, Jagtopsynsmanden, havde den afgørende Stemme.

Imidlertid, Pesten var hørt op, der var ikke flere Huder, og Stationen skulde renses og lukkes. Der var ingen, der sagde noget til Drengen; enhver havde nok at gøre med at tænke paa sine egne Anliggender. Og da han en Morgen fandt Karantænestationen lukket, gik han op til Karantænemesteren for at høre, hvad nu. Doktoren var som sædvanlig flink mod Barnet.

„Ja, du er jo fri nu, min Dreng!“ var alt, hvad han sagde. Og da Fyren tøvede, tilføjede han: „Pengene forbliver i Sognets Varetægt.“

Saa gik Torkil Øman op paa Kvistkammeret, tog Søndagstøjet paa og gik saa ud for at faa fat paa en Baad, for nu var han besluttet paa at sejle over Sundet og søge Lykken. Gaa hen og spørge Sogneraadet, turde han ikke, thi han var sikker paa, at de vilde svare nej til alle hans Forslag. Sogne-

raadet var nemlig af hele sin Natur en vrangvillig Institution, som altid gjorde Vrøvl og sagde nej. Bede om at laane en Baad var heller ikke Umagen værd, thi saa vilde man spørge, hvor han skulde hen. Til sidst kom han i Tanker om, at hans Fader havde trukket en gammel Ege op paa Land, som var utæt i alle Naaderne og havde et Hul i Bunden. Han vendte altsaa sine Skridt over mod Bagsiden, fik fat paa Egen og begyndte at undersøge den. Med en Kenders Øje indsaa han snart, at den kunde laves istand, og i den Tro gik han straks til Værket. Med Mos og Drev lykkedes det ham paa seks Timer at tætte Baaden og faa den i Søen. Den lækkede ganske vist til at begynde med, men Mosset videde sig ud, og da han havde øst tre Gange, stak han i Søen. Øsekarret var i uafbrudt Virksomhed, og da Vinden var gunstig, sejlede han med en Birkegren. Det gik ikke videre hurtigt, men det var en stolt Følelse at sidde i egen Baad og styre Fremtiden imøde med det aabne Hav i Luvart. Da han efter fire Timers Sejlads gik rundt om Skamsunds nordre Odde og saa Fagervig ligge for sig i Aftensolens magiske Lys, følte han, at han havde vendt Ryggen til noget mørkt, som nu var forbi. Tanken om at være flygtet, indgød ham Selvfølelse og drev ham paa samme Tid fremad af Frygt for at blive hentet tilbage.

For at gøre sig fortrolig med denne Mulighed overvejede han, hvordan han, hvis han blev grebet, med Taalmodighed vilde taale alt, til en ny Lejlighed tilbød sig, og han vilde holde ud uden at trættes, indtil han havde naaet sine Ønskers Maal.

Vinden løjede af, og han satte sig til Aarerne, og der laa Skamsund lige for ham; han saa de hvidbrændte Klipper, de røde Svinestier, den sorte Karantænestation . . . og hvor haardt han end roede, fulgte de med som Kølvandet. En Gang troede han at se Opsynsmanden staa og spejde med en Kikkert paa Lodsbjergget. Saa roede han for Livet lige ind imod Land; saa, at det var en Odde, svingede om i Læ af Ellene og følte snart Stævnen skrabe mod Sandet.

Han steg i Land, trak Egen op og aandede ud. Der groede Skov, men en smuk, skaanet Skov, hvor alle Træerne stod til Pynt og ikke til Nytte, og mellem de høje Graner hævede de høje vilde Roser sig paa saa fine Grene, at Roserne syntes at svæve i Luften som Sommerfugle. Bogfinkerne sang for det nye Kuld, og Duerne kurrede i de mørkeste Skjul.

Han vandrede hen ad en jævn Sti, der var blød som et Tæppe. Der var Sofaer og Borde sat ud, som om det var en eneste stor, grøn Sal, hvor alle udgjorde et stort Herskab og var hjemme hos hinanden. Da han havde gaaet en Stund, saa han et Selskab komme hen ad Vejen under Sang og Musik. Det var jo en Hverdag, men alle var søndagsklædt, i lyse Farver. De gik i Grupper, og de ældre holdt hinanden om Livet, og Børnene havde hinanden i Haanden. Og de saa alle flinke, glade og lykkelige ud; og de havde smukke, fine Ansigter og hvide Hænder.

Drengen gik afvejen, op i Blaabærrisene, dog uden Frygt, thi han huskede som en Ejendommelig-

hed for denne Ø, at der ikke var nogen Hugorme, af hvilke der paa Skamsund var en sand Overflod. Selskabet smilede venligt til ham uden at gøre Nar ad hans Forbavselse, og han gik videre med godt Mod.

Skoven aabnede sig til et Engstrøg, kantet med mange Slags ukendte Blomster. Midt paa Engen spillede unge Piger og Drenge Bold. De havde ogsaa deres bedste Klæder paa, men desuden forskelligt-farvede Hatte, med hvilke Boldene, der havde de samme Farver, syntes at være i Slægt. Disse Børn legede uden at skændes og slaas. Dette forundrede ham mest af alt, for derhjemme paa Skamsund sloges man altid, naar man legede, og rev hinandens Klæder itu.

Han gik videre, stadig paa lige Veje, der rullede sig op som Løbere, saa forskellige fra de evige Stenblokke ovre paa den anden Side. Og da han naaede frem til en Egebakke og saa de hundredeaarige Kæmpetræer, som han aldrig før havde set, saa skælvede han foran disse Naturens Underværker. De grønne Hvælvinger var store som Kirker, og de spændte frithængende Buer ud, som endte i Luften uden Støtte. Og under dem var der udbredt grønne Maatter af kort, blødt Græs, saa kort, at man kunde gaa barfodet paa dem og lægge sig paa dem uden at frygte, at der skulde ligge en Hugorm gemt. Og der voksede ukendte Blomster, finere og smukkere end de derovre paa den anden Side.

Nu kom han til et Hegn, bag hvilket der voksede alenhøjt Græs, saa smukt saaet og skøttet, at alle Straaene var lige høje og i Toppen endte med Ma-

lerpensler. Han havde aldrig set en Ager, men da han plukkede et Aks og lugtede til det, mærkede han en Duft som af nybågt Rugbrød, og saa forstod han pludselig det hele! En svag Brise fik Rugen til at gynges, og det lignede svage Bølger paa Havet, der var noget, som ilede bort, mens Græsset stod stille, og det var, som om en usynlig havde aandet varmt henover Marken, og gennem Straaene gik en Hvisken og en Susen. En lille graagul Fugl forsøgte at sætte sig paa et Straa og pikke Korn af et Aks, men Straaet bøjede sig, og Fuglen sank ned i den grønne Sø.

Saa hørte han med ét en underlig Skræppen, som naar Ænder flyver op . . . Arp-snarp, arp-snarp, men det var ikke nogen Søfugl, og der fløj ingen Fugle op. Torkil var ikke bange, men nysgerrig, og da han holdt meget af Dyr, tog han en ganske lille Sten og kastede efter den Kant, hvorfra Lyden kom. Men der fløj ingen Fugle op, og Stilheden vedblev.

Han gik videre frem ad Vejen mellem Markerne, og pludselig hører han den samme Lyd, men fra en anden Kant. Han klappede i Hænderne og kystede, men saa blev det blot stille, og der var intet, der rørte sig inde mellem Græsstraene.

Men bare han havde gaaet nogle Skridt, saa hørte han igen den irriterende Lyd lige bag ved sig, ganske som om der var nogen, der vilde gøre Halløj med ham. Det var det rene Hekseri, men det var morsomt, for det var nyt og uden Fare.

Nu begyndte der at dukke Huse frem mellem Birkene, og han paaskyndede sine Skridt og kom til

en Bæk, over hvilken der førte en lille Bro med ud-savet og malet Rækværk ,og saa begyndte Strand-vejen. Til venstre strakte sig det blaa Sund, hvori grønne Odder med Elletræer skød sig ud. Der laa Hus ved Hus, det ene lignede det andet, men alle var de nette og pyntelige med aabne Verandaer, flag-rende Gardiner, Flagstænger og Rosenbede. Det var Rosernes Tid, og paa Buskene vældede Blomsterne frem, skyllede ud over hinanden som Vandet i en overfyldt Bjergbæk.

Fra de fleste af Husene skød en Bro sig ud i Sundet, og der laa hvide Joller, Slupper og Kuttere.

Han kunde se ind igennem Vinduerne i Husene, og der sad søndagsklædte Mennesker og hvilede sig; paa Køkkentrapperne sad tilmed Pigerne med Armene over kors og bestilte ingenting. Sommetider lød der Musik og Sang ud af Vinduerne, skønne eller kunstfærdige og højtidelige Toner, men anderledes end Musiken i Bedehuset. Det gik ham koldt nedad Ryggen af Glæde, og nye Følelser dukkede op i ham. Dette var som i Eventyrbøgerne eller i en dejlig Drøm; dette var en anden, bedre Verden; dette var Fagervig — og, dér saa han et Glimt af Karantænestationen paa Skamsund, som laa lige over for, derovre laa, ja det andet, det mørke Land, med dets mørke, ulyksalige Mennesker.

*

*

*

Han havde fundet hen til Restaurationen og var blevet vist ind i en Sal, hvor mange Mennesker sad

til Bords og spiste Selskabsmad til en usynlig og dejlig Musik. Ved Disken stod nogle Herrer og Damer og talte med Værten.

„Desværre har jeg ingen Rejser iaften mine Herskaber, for Drengen er ude paa Søen.“

„Aa, det var kedeligt!“ lød det fra Selskabet.

I det samme fik Værten Øje paa Torkil og spurgte ham straks:

„Maaske kan du rejse Kegler?“

„Ja gjerne,“ svarede han.

De unge Damer af Selskabet klappede ham, tog ham en under hver Arm og fløj af Sted med ham, idet de kaldte ham deres Redningsmand og saadant noget.

Nogle Minuter efter var Torkil anbragt paa Kegelbanen; passede paa, var opmærksom og høflig og var godt nok opdraget af den haarde Skole, saa at han ikke gengældte en udvist Fortrolighed eller en Spøg med en Spøg, men tog imod hver en Venlighed med et Udtryk af indesluttet Beskedenhed og Taknemlighed og mod hver en Spøg med et stille Smil. I to Timer var han optaget af dette Arbejde; og i Pauserne hørte han af de Skaaltaler, som blev holdt, at det var Slægtninge, som havde truffet hinanden efter mange Aars Adskillelse, maaske Uenighed, og nu ikke kunde finde Udtryk for deres Glæde over Gensynet, maaske Forsoningen. De noget ældre blev unge paany, og de unge gav sig hen til deres overstrømmende Glæde, men uden at støje op.

Da Spillet var forbi, gik Torkil hen og hjalp med ved Opvaskningen, og da han saa, at Fadet havde

en sort Ring indeni, gik han udenfor og skurede det med Sand.

Der stod en ældre Herre i Døren og betragtede ham, og da Drengen med Huen i Haanden afleverede Fadet, tog den ældre Herre ham i Øret og spurgte forundret:

„Hvor har du lært saadant noget; jeg har ikke kunnet lære Pigerne det i tredive Aar.“

„Det har jeg lært af Karantænemesteren,“ svarede Torkil.

„Det maa have været en flink Lærer, og du er en flink Fyr!“

Og dermed stak Herren en hel Krone i Haanden paa Drengen. En af de unge Damer, som havde overværet den lille Episode, tog Torkil ved Haanden og vilde traktere ham med Sodavand inde ved Bordet, fordi han saa træt og svedt ud, men Drengen havde et sundt Instinkt, som sagde ham, at der maa ske var dem i Selskabet, som ikke vilde synes om det, og med et lille Buk og en Mine, som ikke kunde saare, afslog han Tilbudet.

Denne sidste Scene gjorde Torkils Held fuldstændigt, og man spurgte ham, hvad han hed, hvor gammel han var o. s. v.

Saa gik Selskabet sin Vej, og Torkil blev ene tilbage. Han havde paataget sig at bære Bakken med Tallerkenerne ud og stod nu og tog af Bordet. Da han saa Resterne i Glassene, og især en rød Slat, som fristede ham med sin Farve og Duft, og som maatte være Vin, løftede han Glasset op i Højde med Munden, men i det samme faldt det ham ind, at det

var forkert at slikke af Glassene, og han slyngede Indholdet ud gennem Døren, tog Bakken og gik. Dog syntes han over Skulderen at skimte noget lyst, ligesom et Ansigt, der trak sig tilbage fra et andet aabent Vindu længere henne. Da han kom ud til Disken, stod den ældre Herre og talte med Værten, men de sænkede i det samme Stemmerne, saa Drengen kunde forstaa, at de talte om ham, og han trak sig derfor nogle Skridt tilbage.

„Hør du Torkil,“ sagde Værten, „vil du blive her hos mig?“

Om han vilde? Men Spørgsmaalet var, om han maatte for Sogneraadet.

„Det skal jeg nok klare!“ sagde Værten, og dermed var den Sag i Orden.

Aldrig før i hans Liv var et Ønske gaaet saa nemt i Opfyldelse, og han syntes, det var et rent Mirakel. Alt det, han havde været bange for, eksisterede ikke mere.

Om Aftenen blev han ansat som „Jæger“ og iført en mørkegrøn Dragt med blanke Knapper, der sad i tre Rækker som paa en Husar. Og da han skulde gaa ind med Aviserne i Dagligstuen, hvor man dansede, følte han sig som en Person af Betydning, som man gjorde Plads for, og af hvem man udbad sig smaa Tjenester ved at spørge, om han vilde være saa elskværdig at gøre det eller det.

Og Dagen endte med Musik af et helt Orkester ude i Haven. Kulørte Lygter og Fyrværkeri. Det var ganske som i Eventyrerne!

Dagene gik som en eneste stor Fest. Man dan-

sede og sang og spillede, klædte sig ud og lavede Optog, som gerne endte i Teatret. Torkil gik rundt som i en Rus men uden at tabe Hovedet, og han undrede sig blot over, at Verden paa denne Side af Sundet kunde være saa lys og Menneskene saa flinke hele Dagen igennem og hver Dag.

Fra Faderen hørte han ingenting, og man antog, at han var forlist, eller at han var sluppet over til Finland; at han ikke vilde vende tilbage, ansaa man for givet, da det jo vilde betyde det samme for ham som Fængsel. Torkil savnede ham ikke, men frygtede hans Tilbagekomst, ligesom han ikke kunde overvinde sin Frygt for Sogneraadet, trods Værtens Forsikring om, at han nok skulde klare det. Sommetider om Natten drømte han, at man kom og tog ham, og at han stod og arbejdede med Huderne paa Karantænestationen. Men naar han saa vaagnede paa sit Kvistkammer og saa Solen skinne paa de store Lindetræer udenfor og hørte Fuglene kvidre og Bjerne synge, saa tænkte han paa Vagtmester Wickbergs Ord, at her paa denne Side laa det Bjærg Ebal, Forbandelsens Bjærg, hvor Synden boede og de ugudelige; og saa vidste han ikke, hvad han skulde tro. Her var Menneskene afgjort smukkere og flinkere end derovre, og skønt han nok havde lagt Mærke til, at ogsaa de havde deres mindre heldige Sider, saa skubbede han det fra sig, ligesom han gjorde sig døv og blind for alle Kammeraternes Historier om deres Herskab. Han havde stadig sit Maal for Øje, og det var at komme klar af Sognet og faa en Plads, hvor han kunde ernære sig selv med

sit Arbejde, helst paa Søen, hvor han befandt sig bedst, og allerhelst ved den kongelige Flaade. Derfor øvede han sig i Nøjsomhed og Selvbeherskelse og lagde tilside hver en Skilling han fik; og han elskede Penge som Vejen til Frihed, men han havde nok kunnet lide, at de havde ynglet lidt hurtigere. Der var Maader at skaffe sig Penge paa, som hans Kammerater, Tjenerne, vilde lære ham, men han havde af sin uærlige Fader faaet indpodet saa strenge Grundsatninger om Ærlighed, at han aldrig faldt for Fritelsen. Faderen havde af Naturen været uærlig og havde forgæves bekæmpet denne Tilbøjelighed hos sig selv; han havde derfor gjort alt for hos Sønnen at udrydde denne farlige Hang, hvis ulykkelige Følger han selv havde set. Folkene paa Skamsund kaldte Faderen en Hykler, fordi han altid prædikede Moral for Sønnen, mens han selv levede som en Kæltring.

„Kan du ikke forstaa det,“ svarede Lodsens gang, „kan du ikke forstaa, at jeg vil ha', at Barnet skal blive bedre end dets Fader.“

„Gør først dig selv bedre,“ svarede Vagtmester Sjøstrøm.

„Nej,“ sagde Øman, „det kan jeg ikke, men kan jeg hjælpe Drengen, vil jeg være tilfreds, og han vil nok takke mig en Gang!“

Og Karantænemesteren, der havde overværet Samtalen, og som var en stor Skælm, bemærkede som Afslutning paa Historien:

„Med Ømans afskrækkende Eksempel for Øje bør Torkil blive et Mønster paa Ærlighed og Ædruelighed.“

Og det slog virkelig til, hvad Karantænemesteren vel næppe havde tænkt sig.

*

*

*

Sommeren led, det var sidst i Hundedagene, da Torkil en Dag skulde i et Ærinde ud paa Øen. Han havde om Morgenens første Gang faaet Ubehageligheder paa Hotellet og var ganske bedrøvet. Hovmesteren, som tog sig af det Vækkeur, hvorefter Torkil skulde staa op, havde nemlig glemt at stille det, og Drengen havde sovet over sig. For at Gæsterne ikke skulde blive forstyrret ved Trampen i Korridorerne, var det Tjenerskabet forbudt at staa for tidlig op, medens det paa den anden Side var en Forbrydelse at sove over sig, fordi hele Morgenserveeringen saa kom i Uorden, og utaalmodige Gæster kom og gjorde Vrøvl om deres Kaffe, deres Klæder, Fodtøjet og Vandet. Drengen var uskyldig i Forsømmelsen, men Værtens Vrede gik ud over ham. Han undskyldte sig med Hovmesterens Forsømmelighed, men da denne blev tilkaldt for at give en Forklaring, løj han sig fra det; og Torkil stod saa ogsaa der som en Løgner. Hele hans Væsen gjorde Oprør imod de to falske Beskyldninger og Uretfærdigheden, og han forglemte sig selv. Fik to Lussinger, en af Værten og en af Hovmesteren og ovenikøbet lod Principalen en Trusel falde om, at næste Gang kunde han gaa sin Vej, hjem til sine Svinestier paa den anden Side. De forsømte Gæster overfusede ham, for første

Gang, hvilket gjorde ham saa meget mere ondt, som han hidtil kun havde set venlige Ansigter.

Det var en rigtig Ulykkesdag, og han følte det som en Lettelse at blive sendt i et Ærinde ud paa Øen og overladt til sig selv. Da først græd han over Livet og dets Uretfærdighed, og han følte for første Gang, at han stod alene i Verden.

Og nu mørknede det omkring ham, alting blev grimt og tungt; alt det onde, han havde set og hørt, men hidtil holdt sig fra Livet, trængte sig nu ind paa ham. Og han saa nu, at Menneskene her paa Øen vistnok ikke var bedre end de derovre; de havde kun finere Klæder paa, som skjulte det Snavs, der var indenfor, og de var egentlig her for at vaske sig. Han mindedes Wickbergs Ord der oppe paa Bjerget, og her var Ebal, hvor Synden boede. Det passede, for her arbejdede ingen af Herskaberne, men de levede i Sus og Dus som den fortabte Søn; de gik berusede i Seng og stod rødøjede op, naar Solen allerede var højt paa Himlen. Og Damerne gik i Skoven med de unge Herrer, og der var mange Ting, som ganske sikkert ikke var smukt.

— — —

Han var kommet hen til Rugmarken, som nu var gulnet som Skorpen paa Franskbrød; Kornblomster og Præstekraver stod der endnu, sorgløse, som om de ej vidste, at Leen snart skulde gaa hen over dem. Paa Skamsund var der ingen Blomster, og her havde han aldrig haft Tid til at plukke nogen. Uden at tøve sprang han over Gærdet og skulde just til at strække Haanden ud efter en Kornblomst, da

den underlige Knurren hørtes lige foran ham. Det lød som en Advarsel, men Drengen tog det for Drilleri, kystede ad den Kant, hvor Lyden kom, og plukkede sine Blomster, idet han dog stadig holdt sig i Markskellet, ledet af den sikre Følelse, at det var urigtigt at trampe i Kornmarken.

Den knurrende Lyd blev ved med at frembrumme sin Advarsel, men Drengen syntes blot, det var morsomt og fortsatte med sin uskyldige Fornøjelse. Da hørte han et arrigt Raab bag ved sig:

„Ska — u gaa i Marken din lille Satan! Jeg skal minsæl hjælpe dig!“

„Jeg gaar ikke i Marken, jeg gaar paa Skellet,“ fik han lige Tid til at svare, men heller ikke mere, thi i det samme kom Forpagteren farende . . .

Torkil flygtede og kastede sig over Gærdet, løb gennem Skoven, saa længe han orkede, og snublede til sidst over en Trærod.

Han var saa ødelagt af Træthed og saa forpustet, at han blev liggende, hvor han laa, og gav sig til at græde ud, over hele Livet, det altsammen; men hans største Sorg var den, at han havde mistet Troen paa dette Paradis og de gode Mennesker, som skulde bo her. Naar her var saa skønt og saa ondt, hvordan maatte der saa ikke være ude omkring i Verden!

Til sidst blev han træt af at græde, rejste sig og gik, uden Maal, blot for at gaa. Mellem Stammerne saa han et langt, rødt Hus, langt som et Skib og med ludende Agterstavn. Dette var nyt og ukendt; og en surrende Lyd hørtes, som naar Aftenbakken sidder paa Klippen og spinder. Han kom nærmere

og saa noget endnu mærkeligere. To Karle gik baglæns og trak i et eller andet. Nysgerrig nærmede han sig det hemmelighedsfulde Hus og indsaa snart, at det maatte være en Reberbane. Idet han uden at tænke paa noget ondt blot gav efter for sin Videbegærlighed, gik han hen til Stakittet og saa paa, hvordan man lavede Tovværk. Hvad enten nu Rebslagerne fandt deres Kребsegang latterlig, eller de syntes, at Drengen saa overlegen ud, som han stod der uden at bestille noget og „vaagede over“ deres Arbejde, nok er det . . . pludselig fløj der et Stykke Brænde hen imod Torkil og ramte Stakittet lige foran hans Ansigt; og samtidig hørte han et raat „hvad glør du paa?“

Det kom saa uventet og uden Grund, at Drengen følte Bitterheden dobbelt, saa meget mere, som han havde beundret Arbejdernes Dygtighed til at faa Blaarene til at forvandle sig til smukke, jævntspundne Reb.

Stum gik han sin Vej, og det var ham, som om hele Naturen og Menneskene med var ham fjendtlig stemt idag.

Nu havde han helst villet gaa uden om Husene, men hans Vej førte ham derhen, og han maatte forbi dem. Paa Skovsiden laa der en Villa med Glasveranda. Han kendte den igen paa dens smukke Gardiner og de smukke Blomster i Haven. Der boede to unge, smukke, nygifte Mennesker, som han plejede at varte op ved Middagen. De saa altid ud som Lykken, Sundheden og Glæden selv, og naar de traadte ind i Spisesalen, var det, som om man tændte

Lysene eller trak Gardinerne fra for Solen. Drengen havde ogsaa roet dem ud at fiske, og han havde i sin ungdommelige Naivetet troet, at de var Engle og ikke Mennesker.

Nu nærmede han sig Verandaen, hvis Vinduer stod aabne, og under Fyrretræerne rungede der en Mandsstemme, der snart lød som en rasende Tyrs Brølen, snart sænkede sig til en Hvæsen; ind imellem var der nogen, der faldt i med en skarp og skærende Tone, snart stammende og snart klynkende . . . Gennem de tavse, taalmodige Træer, de stille, duftende Blomster gik der en Skælven, syntes han, og han følte en skærende Smerte i sit eget Bryst, da han genkendte Stemmerne og saa de skønne, kendte Ansigter vendt mod hinanden med forvredne Træk. Han saa op mod Himlen for at se, om den var blevet skyet, men den var klar og blaa og det forundrede ham; thi han vilde under saadant et Optrin havde trukket de mørkeste Skygardiner for, om han havde været Himlens Herre.

I Sandhed, det var ikke Engle, men det var Mennesker! Og sørgende over at se, hvordan det skønne kunde blive saa stygt, flygtede han atter ind i Skoven.

Dér stod to Træer ved Siden af hinanden; en gammel Eg og en gammel Asp. Aspen var i sin Ungdom kommet for nær til den stærke Eg, og saa havde der i Aarevis staaet Kamp om Pladsen. Til sidst var Egen gaaet af med Sejren, men den blødere Asp var skudt op lige ved Siden af sin farlige Nabo, saa tæt at den ved Gnidningen havde gnavet en Rende,

hvori den havde skjult sin Stamme. I Dag blæste det, og de to Medbejlere skrubbede sig op ad hinanden, saa at det skreg og knirkede. Torkil kendte godt de to Søsken, som de blev kaldt, og havde hørt deres haardhændede Kærtegn paa langt Hold. Da han kom nærmere til dem, kom han i Tanke om noget, han havde læst i en Bog om vilde, hvordan de plejede at gøre Ild ved at gnide et haardt Stykke Træ mod et blødt. Sommeren havde været meget tør, og af Frygt for Skovbrand havde man endogsaa forbudt Tobaksrygning i Skoven. Og her stod alligevel dette forfærdelige Fyrtøj og arbejdede midt i den tørre Skov.

Underlige Tanker kom over ham.

Hvorfor arbejder det netop idag paa Øens Ødelæggelse? Er Gud vred paa Fagervig og tænker paa at brænde den af ligesom Sodoma og Gomorrha? For, fænger det, saa gaar hvert eneste Hus paa Øen op i Luer, og Folk maa flygte ud paa Vandet for Røgens og Askens Skyld! Mangen en Skovbrand var opstaaet ved saadan en Gnidning af Træ mod Træ.

Han satte sig paa en Stub og ventede. Først med en Længsel efter at se Ild og Røg bryde frem; thi Fagervig maatte gerne brænde, naar det hele kun var Satans Blændværk; og naar den blev lige saa hvidbrændt som Skamsund, saa kunde man bo der ovre og have det saa taaleligt, naar intet forjættet Land laa her og lokkede og vakte urolige Længsler . . .

I næste Øjeblik indsaa han det gudsforjaaende i denne Tanke, og han blev forskrækket, som om han havde overværet et Mordbrandsforsøg, noget han ikke vilde befatte sig med, og derfor fjernede han sig.

Han gik forbi en Kilde, hvor man før havde drukket Brønd, og han betragtede alle de Krykker, som hang der til Minde om alle de helbredte syge. Han kom op paa en Bakke, hvor der stod et Tempel med en Buste i, rimeligvis af en Konge. Han kom ind paa en kort Engstrækning under Ege, som kastede grønne Skygger, der rørte sig i Vinden. Han gik igen op ad en Bakke, hvor der stod en udtjent Vejrmølle, og klatrede op ad Stigen. Der laa hele Fagervig udbredt under ham i al dens Skønhed og Rigdom, og naar han vendte sig, saa han Skamsund med Karantænestationen, Bedehuset og — længst borte det aabne Hav med Fyrene. Der ud gik hans Længsel, og han mærkede nu, at han var kommet ind paa en Afvej, som han dog havde troet ad Omveje skulde føre ham til Maalet.

Men som han stod der med Barnets Uro for det store ukendte, som hedder Fremtiden, saa han fra det fjerne komme strygende for god Vind det hvide Skoleskib, med Kongens Flag paa Stortop, Lodsgøs paa Klyverbom og et helt Sæt af Signaler paa Forrestængestag.

Og paa hver en Raa stod der hvidblusede Drenge, parate til at bjærge . . . dér var hans Længsels Drøm.

Han fulgte Manøvren, han tænkte nok, at Briggen vilde dreje til og ankre. Og han havde allerede fattet en dristig Beslutning: at passe en af Officererne op, som altid besøgte Restauranten, og lige ud af Posen anmode ham om en Plads ombord.

Han lagde Mærke til enhver Bevægelse ombord, til Sejlenes Stilling og Rormandens mindste Giring.

Nu skulde der brases bak, da Skibet passerede Badehuset, nu skulde Ankeret hænge i Kranbjælken, nu skulde . . . Briggen strøg først Signalerne og saa Lods-gøsen og holdt Kursen . . . forbi, ned igennem Sundet og de indre Fjorde! Forsvindende som en hvid Drøm, tagende hans Fremtids Forhaabninger med sig . . .

Han gik ned fra Møllen og søgte atter ud under Egene; der gik man under Tag, men var alligevel ude i det fri, og man kunde se saa langt frem for sig. Og bedst som han gik, fik han midt paa en Lysning Øje paa en lille Pige, som kunde være en fem Aar eller deromkring; hun stod ganske ene og uden at røre sig, med Fingrene i Munden, og saa sig fortvivlet omkring i Skoven, medens to klare Taarer løb hende ned ad Kinden. Drengen gik hen til hende og spurgte: „Hvad bestiller du her i Skoven ganske alene?“

„Jo, de andre gik fra mig,“ svarede hun.

„Vil du da ikke hjem?“

„Jo—o!“

„Hvad hedder du da?“

„Jeg hedder Alice“.

„Og hvor bor du da?“

„Jeg bor ved Badehuset.“

Torkil forstod saa omtrent, hvem han havde for sig, og begyndte at gaa i den antydede Retning.

„Jeg vil ha', at du skal holde mig,“ sagde Pigen og rakte sin Haand frem.

Drengen tog den lille, bløde Barnehaand, som han knap vovede at gribe om, saa fin og blød var den. Og han kunde ikke forstaa, at Barnets Søskende havde

kunnet nænne at lade den lille ene tilbage i Skoven, hvor Heste gik løse om og græssede; selvom de ikke var farlige, saa kunde de nok forskrække et lille Barn.

Da de var naaet hen til Badehuset, sagde den lille Pige, idet hun pegede paa et af de større Landsteder: „Her bor jeg, farvel med dig!“ Og saa løb hun ind gennem Laagen, medens Drengen tænkte: det var hele Takken.

Men i det samme fik han Øje paa den ældre Herre fra Keglebanen; han vinkede med Haanden til Torkil, at han skulde komme, samtidig med, at han spurgte den lille Pige:

„Hvor har du været henne, Barn?“

„Jo, de andre gik fra mig, for de var rigtig stygge.“

„Ikke sladre, véd du nok!“ Og til Torkil sagde han, ganske som han havde ventet ham: „Kom inden for min Dreng, og lad mig tale med dig.“

Torkil gik nærmere, og nu saa han, at den ældre Herre var iført Flaadens Uniform, skønt han ingen Distinktioner havde.

„Naa, du Torkil,“ begyndte han, „hvad er der i Vejen med dig idag? Du ser saa mellemfornøjet ud.“

Drengen var lige ved at give efter for den naturlige Trang til at beklage sig, men i det samme hørte han de bestemte Ord, der nys var blevet rettet til Barnet: „Ikke sladre!“ Og han svarede med et kort og høfligt: „Ingenting.“

Men Herren slap ikke sit Tag, men spurgte videre:

„Er du blevet chikaneret af nogen?“

Det var at lægge ham Svaret paa Tungen, men

Drengens klare Forstand sagde ham, at her var der en Fristelse at overvinde, og han beherskede sig:

„Aanej, kun Smaafortrædeligheder!“

Det strenge, undersøgende Udtryk i Officerens Ansigt opløste sig og forsvandt, hvorpaa han tog Torkil under Armen og førte ham ned i Haven. Der satte han sig paa en Bænk og begyndte at tale, mens han sad og tegnede i Sandet.

„Hør, min Dreng! Da du første Gang rejste Kegler oppe paa Banen, lagde jeg Mærke til dig, fordi, ser du . . . du havde et pænt Væsen. Og jeg satte dig allerede dengang paa Prøve, om du kunde lystre uden at raisonnere! Det kunde du, og . . . du kunde ogsaa lade være med at slikke af Glassene! — Jeg har nemlig kendt din Fader, han sejlede med mig i mange Aar og var en Pjalt, som du véd. — Nuvel, jeg har holdt Øje med dig, og . . . idag til Morgen kom jeg tilfældigvis op paa Hotellet lige efter det Optrin, du ved. Vidner havde allerede da bekræftet, at du var uskyldig i Forsømmeligheden. Da jeg nu for lidt siden spurgte dig, om du havde haft nogen Ubehageligheder, vilde jeg se, om du var Mand for at bære en Uretfærdighed uden at sladre eller beklage dig. Du bestod Prøven, mod min Forventning. For der er ikke noget saa svært som at lide Uret uden at kny, men den, som ikke kan det, kan heller ikke klare sig i Tilværelsen — tro mig! (her saa han sig om for at se, om nogen lyttede) — tro mig, det er lutter Uretfærdighed fra Ende til anden! (Her slog han Støvet af Galonerne paa sit Ærme, og Torkil saa, at den gamle Officer bare var Løjtnant.) Men

ser du, saadan er nu engang Livet; det er Knald og Fald; der er saa mange Ting, der skal gøres paa én og samme Tid, og saa faar man sig en paa Sinkadusen i Skyndingen, og næste Gang giver man selv en uden nogen Grund; det ene kan gaa lige op mod det andet. Men det nytter ikke noget, at gaa og holde Regnskab med Menneskene . . . Hør du, kan du sejle?“ „Ja, naturligvis!“ „Vil du være Fokkegast paa min Kutter? Det er en Skonnert. — Jeg kan se, du har Lyst, naar du blot kunde faa Lov for Værten og Sogneraadet. Men det har jeg allerede klaret! Gaa nu hen til din Principal og sig pænt farvel. Du kan ogsaa godt sige et venligt Ord til Hovmesteren, som har faaet Ubehageligheder, saa det har haglet efter! Kom saa her ned og rig dig til i Lukafet. Kutteren ligger ude for Enden af Broen. Ingenting at takke for! Der er Rift om saadanne Fyre som dig, og hvis du er flink, saa . . . skal du komme ind ved Flaaden . . . hvis du er flink, altsaa. Saa, marsch! Vent lidt! Sig mig en Ting! Har Alice sagt Tak for Hjælpen?“

. Torkil tav, for han vilde ikke sladre!

„Naa, saa det har hun ikke. Alice!“ raabte han. Alice viste sig.

„Gaa hen og sig Tak til Drengen, som fulgte dig hjem.“

Alice gik hen til ham, rejste sig paa Taaspidserne og rakte, som hun var vant til, sin lille Mund frem for at takke ham med et Kys.

Faderen lo; Torkil tog Barnets to smaa Hænder, rødmede og sagde i Stedet for hende: „Tak, tak skal du ha’!“

Da han lidt efter var paa Hjemvejen til Hotellet, havde Fagervig atter faaet sit fagre Udseende, og han elskede Menneskene, ja selv Hovmesteren, som dog havde gjort ham den Uret! Men at Lykken kunde ligge saa nær ved Ulykken og ligesom sende en Fortrop af Besværligheder frem, gav ham en Lære for Livet, saa at han, naar han senere, og det hændte ikke saa sjældent, blev ramt af Ulykker, altid tænkte: se saa, nu er Lykken undervejs.

*

*

*

Morgenbrisen blæste, da Skonnerten lettede Anker.

Torkil stod forude ved Fokkeskødet. Og han var iført blaa Trøje, hvide Bukser, hvide Sejldugssko og Sømandshue med nedhængende Baand. De hvide Sko, rene Dansesko, rørte saa let ved Dæksplankerne, der var blanke som et Spillebord. Højere kunde han ikke tænke sig at naa; dette var et rent Herreliv!

Premierløjtnanten stod til Rors og kom til Syne nu og da bag Mesanen og gav en Ordre.

„Hiv Pal! Hiv rundt — Sæt Ballonklyveren! Begge Topsejlene!“

Kutteren havde Vinger paa! Og nu fløj den frem, laa saa smukt paa Vandet som en Edderfugl, brystede sig med sit smukke Spring, og Klyverbommen angav som et Kompas Kursen.

Fagervig defilerede forbi til den ene Side, og Værten hilste med Flaget; Skamsund laa bag Sejlet, men Torkil vilde se det endnu engang, for til Gavns at føle sin Lykke!

Ingen af Besætningen vidste, hvad Kursen gjaldt, men da de saa, at „den gamle“, som de kaldte Chefen, havde taget Stadstøjet paa, vidste de Besked.

„Vi skal til Byen!“ hviskede en Stortopsgast.

„Til Holmen, ja!“

Da de en Time efter vendte og lagde sig paa den anden Boug midt i Sejlløbet, da var det klart, at man skulde til Stockholm.

Og der stod Drengen med spejdende Øjne ved Fokkestaget og saa fremad, fremad, hvor Byen skulde ligge, den store By, hvor alle Fartøjer sejlede ind, og som han aldrig havde set!

MIDSOMMER.

Ved Midsommertid, naar Jorden staar Brud i Norden, naar Engen glædes, og Kilden endnu springer, naar Markens Blomster knejser, og Fuglene synger, da var det, at Duen kom flyvende fra Skoven og satte sig udenfor Huset, hvor den halvfemsindstyveaarige Moder laa.

Den gamle havde været sengeliggende i tyve Aar; og hun kunde gennem Vinduet se alt, hvad der skete paa Gaarden, som hendes to Sønner drev. Men hun saa Verden og Menneskene paa sin særegne Vis, for Vinduesruderne var anløbet i alle Regnbuens Farver; hun behøvede bare at flytte Hovedet lidt, saa blev alting skiftevis rødt, gult, grønt, blaat og violet. Var det nu en Vinterdag, og Træerne stod rimfrosne, som om de bar hvide Sølvblade, saa flyttede hun Hovedet paa Pudlen, og Træerne grønnedes; det var Sommer, Ageren blev gul og Himlen blaa, selvom den i sig selv var graa. Saadan kunde hun ligesom trolde, syntes hun; og hun kedede sig aldrig. Men der var ogsaa en anden Egenskab ved Trylleruderne; de var nemlig ujævne, saa at de viste Tingene uden-

for sommetider formindskede og sommetider forstørrede.

Naar for Eksempel hendes ældste Søn kom hjem og var gal i Hovedet og skreg op ude i Gaarden, saa ønskede Moderen ham lille og god igen; og straks saa hun ham saa lille. Eller naar Børnebørnene kom stolprende derude, og hun tænkte paa deres Fremtid, saa — en, to tre — kom de ind i Forstørrelsesglasset, og hun saa dem som fuldvoksne, store Mennesker, rene Kæmper.

Men ved Sommertid lod hun Vinduet staa aabent; for saa smukt, som det var derudenfor, kunde Ruderne ikke give det. Og nu Sankt Hans-Aften, da det var allersmukkeste, laa hun og saa ud over Engen og Lunden, hvor Duen istemte sin Sang. Den sang saa fagert om Jesu Krist og om Himmerigets Glæde og Herlighed, og den bød alle Velkommen, som var betyngede og trætte af denne Verdens Besvær.

Den gamle lyttede, og hun takkede af Hjertet; for i Dag var Jorden saa smuk som selve Himlen, og hun ønskede sig det ikke bedre.

Saa fløj Duen over Engen og op i Bjerglunden, hvor Bonden stod og gravede Brønd. Han stod dybt nede i Jorden med tre Alen over Hovedet, ganske som i sin egen Grav.

Duen satte sig i en Gran og sang om Himmerigets Glæde; og den var vis paa, at Manden nede i Jorden, som hverken saa Himlen, Havet eller Engen, skulde længes did op.

— Nej, sagde Bonden, jeg maa først ha' Brønden gravet; for ellers kommer min Sommergæst til

at mangle Vand, og saa rejser den lille, ulykkelige Frue med sit Barn.

Duen fløj ned til Stranden, hvor Bondens Broder just var i Færd med at bjærge sine Garn; og den satte sig i Sivene og sang.

— Nej, sagde Bondens Broder, jeg maa først skaffe Mad til Huset, ellers skriger Børnene af Sult! Senere! Senere! Tids nok med Himlen! Livet først og Døden siden!

Duen fløj op til Storstuen, hvor den lille, ulykkelige Frue boede om Sommeren. Hun sad paa Verandaen og syede paa Maskine; hvid som en Lilje var hun i Ansigtet under den røde Filthat, der, som en Valmue, laa paa hendes sorte Haar, sort som et Sørgeflor. Hun skulde sy et smukt Forklæde, som den lille skulde have paa Sankt Hans-Aften; og Barnet sad paa Gulvet ved hendes Fødder og klippede nogle Tøjstrimler itu, hun havde faaet at lege med.

— Hvorfor kommer Papa ikke hjem? spurgte den lille.

Det var netop Spørgsmaalet; den unge Moder kunde ikke selv give noget Svar, og rimeligvis heller ikke Faderen, som i fremmed Land plejede sin Sorg, der var dobbelt saa stor som Moderens.

Symaskinen gik daarligt, men den stak og stak; saa mange Naalesting, som et Menneskehjerte kan taale, før det ganske forbløder; og for hvert Sting blev Traaden knyttet endnu strammere — besynderligt!

— Jeg vil ind til Byen i Dag, Mamma! sagde den lille; jeg vil se Solen, her er saa mørkt.

— Du skal faa Lov at komme ind at se Solen i Eftermiddag, mit lille Barn!

Der var nemlig saa mørkt mellem de høje Klipper her ved Stranden af Øen; Huset laa midt mellem sorte Graner, som tog Udsigten bort, selv imod Havet.

— Og saa vil jeg have, du skal købe meget Legetøj til mig, Mamma.

— Barn, vi har saa lidt at købe for! svarede Moderen og bøjede sit Hoved dybere mod Brystet.

Og det var Sandhed; for Velstanden havde vendt sig til Pengesorger, og de havde intet Tyende om Sommeren, Moderen maatte gøre alting selv.

Men da hun saa Barnets bedrøvede Øjne, løftede hun det op paa sit Skød.

— Tag Mamma om Halsen! sagde hun.

Den lille gjorde det.

— Giv Mamma et Kys!

Hun fik et Kys af en lille halvaaben Mund, som en Fugleunges; og et Blik fra disse Øjne, der var blaa som Hørblomstens, saa at hendes eget smukke Ansigt genstraalede Barnets rolige Uskyld; og hun lignede selv et lykkeligt Barn i Solskin.

Her synger jeg ikke om Himmerig, tænkte Duen, men kan jeg tjene dem, saa skal jeg.

Og saa fløj den ind til Solbyen, hvor den havde et Ærinde.

Det blev nu Eftermiddag; den lille Frue tog Kurven paa Armen og Barnet i Haanden for at gaa.

Hun havde aldrig været i Byen før; men hun vidste, at den laa imod Solnedgangen, paa den anden Side af Øen; og Bonden havde sagt, at der var seks Gærder med seks Laager, inden man naaede frem.

Og saa gik de.

Først var der en Sti med Stene og Trærødder, saa at den lille maatte bæres, og det var besværligt nok. Lægen havde sagt, at Barnet ikke maatte anstrenge den venstre Fod, for den var saa svag, at den let kunde forkrøbles.

Den unge Moder segnede under sin kære Byrde; og Sveddraaberne perlede ned ad hendes Ansigt, for der var varmt i Skoven.

— Jeg er saa tørstig, Mamma! klagede den lille Pige.

— Elskede Barn, vær taalmodig, saa skal du faa Vand, naar vi naar frem.

Og hun kyssede den lilles tørre Læber, og saa lo Barnet og glemte sin Tørst.

Men Solen brændte, og Luften stod stille i Skoven.

— Nu maa du prøve at gaa lidt, sagde Moderen og satte Barnet ned.

Men den lille Fod gled ud, og Barnet kunde ikke gaa.

— Jeg er saa træt, Mamma! klagede Barnet og satte sig ned og græd.

Men paa Marken voksede de fineste smaa, rosenrøde Klokkeblomster, der duftede som Mandler; og Barnet havde aldrig set saadan smaa Blomster før; og saa lo hun igen, saa at Moderen fik Kraft i sin Sjæl til at fortsætte Vejen med Barnet paa sin Arm.

Nu var de ved den første Laage, gik igennem og lagde Klinken pænt paa igen.

Da hørte de et Skrig som en høj Vrinsken; og en vild Hest styrtede frem, stillede sig midt paa Vejen og skreg; og ved dens Skrig blev der svaret fra Skoven, fra højre og venstre og rundtomkring; og det dundrede i Jorden, knagede i Grene og trampede i Sten. Og de stod der, fortabte midt blandt et Stod af vilde Heste.

Barnet gemte Ansigtet ved Moderens Bryst, og dets lille Hjerte dikkede af Angst som et Uhr.

— Jeg er saa bange, hviskede hun.

— O Gud i Himlen, hjælp os! bad Moderen.

Da hørte de en Solsort synge inde i Granerne; og se, i samme Nu sprang Hestene deres Vej til alle Sider, og det blev stille igen.

Saa naaede de den anden Laage og lagde Klinken paa.

Der laa en Brakmark; og Solen brændte hedere endnu end i Skoven. Jordklumperne laa graalige i lange Rader; men saa saa de nede i en Sænkning Klumperne røre paa sig, og det var Ryggene af en Faarehjord.

Faar, det er jo skikkelige Dyr, Lammene især, men Vædderen er ikke til at spøge med, den er fuld af Unoder og plejer at anfælde én, selvom man ikke har gjort den noget. Og nu kom den lige frem imod dem og hoppede over Grøften. Den bøjede Hovedet og gik baglænds.

— Jeg er saa bange, Mamma, sagde den lille; og hendes Hjerte bankede.

— O naadige Gud i Himlen, hjælp os, sukkede Moderen og saa bedende op mod det blaa Hvælv.

Og der hvilede, flagrende som en Sommerfugl, en lille Lærke; og da den begyndte at synge, forsvandt Vædderen blandt de graa Knolde.

Saa kom de til den tredje Laage. Her begyndte Marken at sænke sig; de blev vaade om Fødderne, for der laa en Mose. Tuerne saa ud som smaa Grave med hvide Blomster paa, Kæruld eller Bomuld; og man maatte passe paa for ikke at synke ned i Dyn-det. Der voksede sorte Bær, som var giftige, og dem vilde Barnet plukke af, men hun maatte ikke, og saa græd hun, for hun vidste ikke, hvad det vilde sige, at de var giftige.

Bedst som de gik sænkede der sig et hvidt Flor mellem Træerne. Solen gemte sig, og der blev et uhyggeligt, hvidt Mørke omkring dem.

I det hvide stak der pludselig et Hoved frem med en hvid Stjerne paa og to krumme Horn, og saa brølede det. Og der kom flere Hoveder til Syne, mange, og nu kom de nærmere.

— Jeg er bange, Mamma, hviskede Barnet. Jeg er saa bange.

Moderen veg et Skridt til Siden og sank ned imellem to Tuer i Moradset.

— O store, naadige Gud, forbarm dig! raabte Moderen fra Dybet af sin Sjæl.

Og nu hørte man Vinden, den stærke Havvind, gaa frem igennem Skoven; Træerne bøjede sig ydmygt for den store Aand; en ung Fyrr sænkede sine Grene og der lød i den ulykkelige Moders Øre en

Hvisken fra dens Krone; og da hun med den Haand, hun havde fri, greb fat i en Gren, rettede Fyrren sig og løftede den fortvivlede op af Dyndet.

I samme Nu var Taagen blæst bort; Solen skinnede atter, og de stod ved den fjerde Laage. Men Moderen, der havde mistet sin Hat, tørrede Barnets Taarer med sit sorte Haar; og da den lille lo deraf, lyste det op i det stakkels Moderhjerte. Hun glemte alle udstaaede Lidelser, og fik nye Kræfter til at naa den femte Laage. Og hun blev glad til Mode ved Synet af Flag og røde Teglstenstage; langs Vejen voksede der Sneboller og vilde Roser, to og to, ganske som om de holdt af hinanden, de hvide Sneboller og de skære, vilde Roser.

Den lille kunde nu gaa selv; og hun plukkede Kurven fuld af Blomster, som Dukken Lise skulde sove i Sankt Hans-Nat for at faa smukke Drømme.

Nu var de glade igen, og Vejen gik som i en Leg; for de manglede bare en Birkelund, saa var de der. Op ad en lille Bakke gik det; men da de havde naaet Toppen og drejede til højre, stod Tyren midt paa Vejen.

Det var umuligt at undløbe, og hjælpeløs faldt Moderen paa Knæ, lagde Barnet foran sig paa Jorden, bøjede sit Hoved beskyttende over det, saa at det lange Haar hang ned som et sort Slør; og hun strakte Hænderne frem og bad en stille Bøn. Fra Panden dryppede Angstens Sved som røde Bloddraaber paa Jorden.

— O Gud, bad hun; tag mit Liv, men skaan den lilles!

Da hørte hun Vingeslag i Luften; og da hun saa op, fløj en hvid Due ind imod Byen; men Tyren var væk.

Da hun saa efter Barnet, sad den lille ved Vejkanten og plukkede Jordbær, saa røde som Bloddraaber; og hun forstod nok, hvor de var kommet fra.

De gik nu gennem den sidste Laage og vandrede ind imod Byen.

I Sol laa den, ved en grøn Vig, under store Linde og Lønnetræer; og paa en Høj laa den hvide Kirke med den røde Klokkestabel; Præstegaarden blandt Syrener; Posthuset blandt Jasminer og Gartnerens Hus under en stor Eg. Alting hvilede saa stille; Flagene foldede sig ud; smaa Baade vuggede langs Stranden og Broerne. Man kunde se, det var Sankt Hans-Aften.

Men de mødte ingen Mennesker. — Først skulde de nu hen hos Købmanden at købe ind, og der skulde ogsaa den lille have noget at drikke.

Men da de kom derhen, var Butiken lukket.

— Jeg er saa tørstig, Mamma, klagede Barnet. De gik til Posten. — Der var lukket.

— Jeg er saa sulten, Mamma.

Moderen stod stum, for hun kunde ikke forstaa, hvorfor der var lukket paa en Hverdag, og hvorfor der ingen Folk var at se. Hun gik til Gartneren. Der var lukket, og der laa en stor Hund foran Porten.

— Jeg er saa træt, Mamma.

— Det er jeg med mit Barn, vi maa se at faa en Drik Vand.

Og de gik fra Gaard til Gaard; men der var luk-

ket allevegne; og Barnet kunde ikke gaa længere, thi den lille Fod var saa øm, og hun haltede. Da Moderen saa den lille fine Skikkelse synke sammen, blev hun ogsaa selv træt og satte sig ved Vejkanten med Barnet paa sit Skød. Og den lille faldt i Søvn.

Da hørte hun en Due synge i Syrenbuskene; og den sang om Himmeriges Glæde og om Jordens evige Sorg og Pine.

Men Moderen saa paa sit sovende Barn og det lille Ansigt, der var indfattet af en Hue med hvide Kniplinger, ligesom Kronbladene paa den hvide Lilje. Og hun syntes, hun ejede Himmerig i sine Arme.

Saa vaagnede Barnet og bad om noget at drikke. Men Moderen var stadig stum.

— Jeg vil hjem, Mamma, klagede den lille.

— Samme skrækkelige Vej tilbage? Aldrig! Saa gaar jeg hellere i Søen, svarede Moderen.

— Jeg vil hjem.

Moderen rejste sig. Hun havde i det Fjerne faaet Øje paa nogle unge Birke, der ragede op bag en Bakke; og mens hun betragtede dem, begyndte Træerne at røre sig og gaa. Da forstod hun, at det maatte være Folk, der havde plukket Birkeløv til Midsommerens Løvsale; og hun styrede sine Skridt hen imod dem, i Haab om at faa noget Vand.

Undervejs saa hun et lille Hus bag et grønt Stakit med hvid Laage; Døren stod aaben, venligt indbydende. Hun gik gennem Laagen og kom ind i en Have med Pæoner og Akelejer. Hun saa nu, at Gardinerne var trukket for Vinduerne; og alle Gardi-

nerne var hvide. Men i Gavlkvisten stod der et Vindue aabent og mellem et Par Balsaminer stak der en hvid Haand frem, viftende med et hvidt Lommetørklæde, som om den viftede til en, der skulde rejse.

Hun gik hen imod Trappen, og dèr laa i det høje Græs en Krans af grønne Myrteris med hvide Roser. Men den var for stor til at være en Brudekrans.

Saa gik hun op paa Svalen og spurgte, om der var nogen hjemme.

Da der ikke kom noget Svar, gik hun ind i Stuen. Paa Gulvet stod, midt i en Skov af Blomster, en sort Ligkiste med Sølvfødder. Og i Kisten laa en ung Pige med en Brudekrone paa Hovedet.

Væggene i Værelset var af nye Fyrrebrædder, der blot var ferniserede, saa at man kunde se alle Knasterne. Og i de ovale Huller saa de mørke, gennemsavede Knaster ud som Øjenstene.

Barnet var den første, der lagde Mærke til de underlige Vægge.

— Se alle de Øjne, Mamma.

Ja, der var alle Slags Øjne; store, veltalende, alvorlige Øjne, smaa, skinnende Barneøjne med et Smil i Øjenkrogen; onde Øjne, som viste for meget af det hvide; aabne, vaagende Øjne, som forskede i Hjertet; og dèr sad et stort, mildt Moderøje, som kærligt betragtede den døde Pige; og i Øjet stod en klar Taare af Harpix, som i den nedgaaende Sols Straaler gnistrede i rødt og grønt som en Diamant.

— Sover Pigen? spurgte Barnet, som først nu saa den døde.

— Ja, hun sover.

— Er det en Brud, Mamma?

— Ja, det er en Brud.

Moderen havde genkendt hende. Det var den Pige, som skulde staa Brud til Sankt Hans, naar Sømanden kom hjem; men da Sømanden saa skrev, at han først kunde naa at komme hjem til Høsten, saa brast hendes Hjerte; for hun vilde ikke vente til Høsten, naar Træerne havde fældet deres Løv, og Stormene var begyndt at gaa.

Hun havde lyttet til Duens Sang, og forstaaet den. Da den unge Moder gik, vidste hun, hvorhen hun skulde gaa.

Hun stillede den tunge Kurv fra sig udenfor Laagen og tog Barnet paa Armen; saa styrede hun sine Skridt ind i den nærmeste Eng, som skilte hende fra Stranden. Der var et Hav af Blomster, som susede og hviskede omkring hendes hvide Kjortel, der farvedes af Blomsternes Støv; Humlebier, Honningbier og Sommerfugle løftede paa Vingen og fløj forud, syngende i én broget Guldsky. Ned mod Stranden gik hun med lette Fjed.

Da saa hun ude paa Vigen en hvid Sejlbaad komme sejlene for spændte Sejl lige ned imod Broen, men der sad ingen til Rors. Og hun vadede videre og badede sig i Blomster og Blomsterduft, saa at hendes hvide Kjortel straaledede som et Blomsterbed, men med langt finere Farver.

Nede ved Pilene i Stranden standsede hun; der laa en Fuglerede mellem Gren og Stamme; og naar Træet gyngedes for Aftenvinden, vuggedes tre smaa Dununger, som den lille straks vilde klappe.

— Nej, Barn, sagde Moderen; rør aldrig en Fuglerede.

Og som de stod mellem Stenene paa Stranden, landede den hvide Baad, lige for Fødderne af dem, men der var ingen ombord.

Saa tog hun Barnet og gik i Baaden. Og straks vendte den og styrede ud ad Vigen.

Da de sejlede ind under Kirkeodden, begyndte alle Klokkerne at ringe, men hastigt og jublende.

Og Baaden gled ud ad Vigen og kom ud paa Fjorden, hvor man kunde se det aabne Hav.

Den lille Pige skinnede af Glæde, for Vandet var saa blaat og smukt; og det var ikke Vand, de sejlede i længere, men det var Hørblomster, som Barnet rakte Haanden ud efter og plukkede. Og Blomsterne bøjede sig og rejste sig som smaa Bølger imod Baadkanten. I det uendelige bredte Hørmarken sig foran dem; men saa indsvøbtes de i en hvid Taage, og de hørte rigtigt Bølgeskvulp. Men oppe fra Taagen tonede Lærkernes Sang.

— Hvor kan det være, at Lærkerne synger paa Havet? spurgte den lille.

— Havet er saa grønt, at Lærkerne tror, det er en Eng, svarede Moderen.

Saa spredtes Taagen atter; Himlen var blaa som en Hørmark og Lærkerne hævede sig.

Da saa de med ét, ude i Havet, en blomstrende Ø med hvide Sandbredder, hvor hvidklædte Mennesker vandrede Haand i Haand. Og den nedgaaende Sol belyste det gyldne Tag paa en Søjlegang, hvor hvide Flammer brændte under hellige Offerskaale;

og over den blomstrende Ø strakte der sig en Regnbue i rosenrødt og sivgrønt.

— Hvad er det, Mamma?

Moderen kunde ikke svare.

— Er det Himmerig, som Duen sang om? Hvad er Himmerig, Mamma?

— Det er et Sted, Barn, hvor alle Mennesker er Venner, svarede Moderen, hvor ingen Sorg og ingen Ufred findes.

— Saa vil jeg der hen, sagde Barnet.

— Det vil jeg med, sagde den stakkels, forladte og prøvede Moder.

=====

FANGEN.

Staar man ved Havnen, hvor Dampbaaden ligger, og ser ud over Havet, ser man til venstre et Bjærg, som er helt dækket af grøn Ungskov, og der bagved ligger der et stort Hus, bygget i Form af en Edderkop. Thi i Midten er en Runddel, hvorfra otte Fløje løber ud, ganske som de otte Ben fra Edderkoppens runde Krop. Den, der kommer for Skade at komme ind i dette Hus, kan ikke slippe ud igen, naar han vil; og nogle bliver derinde for Livstid. Det er Fangehuset.

I Oskar den Førstes Tid var Bjærget ikke grønt. Det var tværtimod graat og koldt, thi der voksede intetsomhelst, hverken Mos eller Stedmodersblomster, som ellers plejer at trives paa nøgne Klippeheld. Der var blot Graasten og graa Mennesker, der saa forstenede ud, og som huggede i Sten, sprængte Sten og bar Sten. Blandt dette Stenalderfolk var der en, som saa mere forstenet ud end de andre. Han var en ung Mand, da han i Oskar den Førstes Tid blev stængt inde i dette Fangehus, fordi han havde dræbt et Menneske.

Livstidsfange var han, og paa hans graa Klæder var indsyet i sort Bogstaverne L. F.

Vinter som Sommer gik han paa Bjærget og slog Sten. Om Vinteren saa han Dampbaadshavnen øde og tom; den halvaabne Bro gabede med sine Pæle som en Tandrad, og nu kunde han se Brændeskuret, Ridehuset og de to kæmpestore, afløvede Lindetræer. En sjælden Gang kom en Isbryder forbi Holmen, eller nogle Drengene paa Ski. Ellers var der øde og tyst.

Naar Sommeren gik ind, kom der mere Liv. Saa kantedes Havnen med pyntelige Fartøjer, nymalede og flagende. Saa grønnedes Lindene, hvorunder han havde siddet som Barn og ventet paa sin Fader, der var Maskinist paa en af de smukkeste af Damperne.

Nu havde han ikke hørt Vind blæse i Træer i mange Aar, for der voksede jo intetsomhelst paa hans Klippe, men i hans Erindring levede dette Sus i Ridderholmens Linde som det eneste, hvorefter han længtes.

Kom nu en Sommerdag en Damper forbi Holmen, saa hørte han Bølgeskvulp, maaske Hornmusik; han saa glade Ansigter, som formørkedes, naar de fik Øje paa de graa Stenmænd i Bjærget.

Men da bandede han, over Himlen og Jorden, over sin Skæbne og Menneskenes Grusomhed. Saa-dan havde han bandet Aar ud og Aar ind, og hans Kammerater og han havde bandet og plaget hverandre Nat og Dag; thi Forbrydelsen skiller, men Ulykken samler de lidende.

I Begyndelsen var Livet unødvendig grusomt, og Vogterne mishandlede de Fangne, vilkaarligt, ubarmhjertigt.

Men en Dag skete en Forandring: Kosten blev bedre, Behandlingen mildere, og hver Fange fik Lov at sove i et Rum for sig. Det var Kongen selv, som havde løsnet lidt paa Fangernes Baand; men Haabløsheden havde jo forstenet disse ulykkeliges Hjerter, og de formaaede ikke at føle noget, der lignede Taknemmelighed men vedblev at bande; og de syntes nu, at det var morsommere at sove i samme Rum, for saa kunde man jo snakke sammen om Natten. Og de beklagede sig over Maden, Klæderne og Bevogtningen, ganske som før.

En skønne Dag gav alle Byens Klokker sig til at ringe, mest Ridderholmens. Kong Oskar var død, og Fangerne fik sig en Fridag. Og da de nu kunde komme til at tale med hinanden, saa talte de om Rømningsforsøg, om hvorledes de skulde slaa Vagten ihjel; og de talte ogsaa om den afdøde Konge, og ilde talte de om ham.

— Han vilde have givet os fri, hvis han havde været retfærdig, sagde en Fange.

— Eller han skulde have sat alle de Slubberter fast, som gaar løse.

— Saa maatte han selv have været Fængselsdirektør, for hele Nationen vilde være rykket ind.

Det er nu engang saadan med Fanger, at de ansér alle Mennesker for at være Forbrydere, og tror de selv er kommet galt afsted, bare fordi de har haft Uheld.

Imidlertid; det var en hed Sommerdag, da Stenmanden gik omkring langs Stranden og hørte paa Kongsringningen over Oskar den Første. Han ledte mellem Stenene i Stranden efter Hundestejler og

Grundlinger; men der var ingen; og ude i Vandet var der hverken Rødkaller eller Hvidlinger at se; det var Grunden til, at der aldrig viste sig nogen Maage eller Terne. Da følte han Forbandelsen hvile over Stedet, til hvilket hverken Fiskene eller Fuglene vilde nærme sig. Og han tænkte endnu engang over sin Skæbne. Han havde mistet sit Navn, Døbenavn og Efternavn, og hed Nummer 65. Et Navn, som blev skrevet med Tal i Stedet for med Bogstaver. Han stod ikke paa Mandtalslisten, betalte ikke Skat; vidste ikke, hvor gammel han var. Han var ikke noget Menneske mere, ikke mere levende; men heller ikke død. Han var ingenting. Bare et eller andet, der rørte sig graat i Bjærget, og som Solen brændte aldeles forfærdeligt paa, paa Klæderne, paa Hovedet, med det kortklippede Haar, der engang havde været Lokker, kæmmet med Tættekam om Lørdagen af en Moders bløde Haand. Hue maatte han ikke have paa idag, for saa kunde han lettere rømme. Og da Solen stak paa hans Isse, mindedes han en Historie om Profeten Jonas, som fik et Græskar af Herren for at han kunde sidde i dets Skygge.

— Og hvad fik han saa bagefter! spottede han; for han troede ikke paa nogetsomhelst godt.

I det samme saa han en stor, afbrækket Birkegren ligge og gynges i Strandskvulpet. Den var ganske grøn med hvid Stamme og kunde være tabt fra en Lystdamper. Han trak den i Land, rystede Vandet af den og tog den med sig, langt bort i en Bjærgkløft, hvor han rejste den op mellem tre Stene. Og han satte sig under Birken og hørte, hvordan Vin-

den blæste sagte i Løvet, der duftede af det fineste Harpix.

Da han havde siddet en Stund i Skyggen, faldt han i Søvn.

Og han drømte:

Hele Bjærget var en grøn Lund med herlige Træer og duftende Blomster. Fuglene sang, Humlebier og Honningbier summede omkring, og Sommerfugle flagrede. Men ensomt for sig selv stod der et Træ, som han ikke kendte, og det var skønnere end de andre, thi det havde flere Stammer ligesom en Busk; og Grenene var saa fint tegnede og bugtede som paa Kniplinger. Og under det blanke Løvværk sad der en lille, sort og hvid Fugl, som lignede en Svale; men det var ikke nogen Svale.

Og i Drømmen kunde han jo tyde Fuglelyde, og derfor hørte og forstod han nogenlunde, hvad Fuglen sang. Og den sang: „Dy, dy, dy, dy, dit! Hys, hys, hysva hit! I dy, i dy, i dy dog du! Ur dyn, ur dyn, ur dyn uppstod du!“ *

Det handlede om Dynd, om Død og om Opstandelse, saa meget forstod han.

Men Drømmen spandt sig videre. Han stod paa Klippen, ensom under den glødende Sol, brændende af Tørst og Sult.

Alle Kammeraterne havde bortstødt ham og truet ham paa Livet, fordi han ikke vilde være med til at lave Mordbrand i Fængslet. De stod i Flok bag ham og jagede ham med Stenkast ud paa Bjærget,

* Uoversætteligt Onomatopæticon.

saa langt han kunde komme. Der standsedes han af en Mur.

Han indsaa, det var umuligt at klatre over den; og i sin Fortvivlelse besluttede han at styrte sig med Hovedet mod Muren og paa denne Maade tage sig af Dage.

Han kastede sig frem imod Bjærget; og se, i det samme aabnede der sig en Port, en grøn Haveport . . . og . . . nu vaagnede han.

Da han saa, hvor han var, og at den yppige Lund indskrænkede sig til en afbrækket Birkegren, blev han misfornøjet i sin Sjæl og tænkte ved sig selv:

— Havde det endda været en Lind.

Og da han lyttede efter, syntes han, at Birken sang saa haardt; det lød som en Rislen af Sand og Smaasten; men Linden den kunde spille med fløjlsbløde Hjertetoner.

Den næste Dag var Birken vissen og gav kun karrig Skygge.

Dagen efter var Bladene tørre som Papirstumper og klaprede som Tænder. Og tilsidst stod der i Bjærgkløften et stort Birkeris, som saa tydeligt mindede ham om hans Barndom.

Da tænkte han atter paa Profetens Græskar, og han bandede, da Solen stak ham paa hans Isse.

Der var kommet en ny Konge, og der kom ny Fart i Landets Regering og Administration. Og der

skulde laves en ny Havn ved Byen. Derfor blev Fangerne udkommanderet paa Pramme for at mudre op.

Det var første Gang i Løbet af saa mange, mange Aar, at han fik Lov til at forlade sin Klippe. Og han sejlede igen paa Vandet, saa saa meget nyt i sin Fødeby; først og fremmest Jernbanen og Dampsporvognen. Og det var nedenfor Stationen, de skulde mudre.

Saa begyndte de at hejse alt det Snavs op, som fandtes paa Havbunden. Der kom druknede Katte for Dagen og gamle Sko, raaddent Fedt fra Stearinlysfabrikerne, Farvefibre fra Farveriet Den Blaa Haand, Garverbark fra Garveriet, og al den menneskelige Elendighed, som Vadskekonerne i hundrede Aar har skyllet ud fra Vadskebroen.

Og der kom en Lugt af Svovl og Ammoniak, som var saa ulidelig, at alene en Fange kunde udholde den.

Men da Prammen var lastet, spurgte Fangerne sig selv, hvor alt det Snavs skulde læsses af. Svaret fik de, da Baadføreren satte Kurs imod deres egen Klippe.

Der lossedes alt Dyndet af og blev kastet paa Bjærget, hvor Luften snart forpestedes. Og de vadede i Snavs, og de tilsølede deres Klæder, Hænder, Ansigter.

— Det her er Helvede! sagde Fangerne.

I et Par Aar mudrede de og lossede paa Klippen, som tilsidst var ganske dækket.

Vinterens hvide Sne faldt hver Senhøst og drog Tæppet med de hvide Lagener over alt det urene.

Og da det sidste Foraar kom, og Sneen smeltede, saa var den slemme Lugt borte, og Dyndet begyndte at ligne Jord. Det Foraar holdt Opmudringen op, og vor Stenmand fik nu sit Arbejde inde i Smedjen, saa at han aldrig kom ud paa Klippen mere. Men engang, ved Efteraarstid, sneg han sig derud, og da saa han noget mærkeligt.

Der voksede Urter paa Mudderet. Nogle stygge, fede Urter ganskevist. Mest af den Slags, som hedder Brunskær og ligner en Nælde, men har brune Blomster, og det er stygt, thi Blomster skal være hvide, gule, blaa og røde. Og der var ogsaa rigtige Nælder med grønne Blomster, Borrer, Syre, Tidsler og Mælde; alle de styggeste, brændende, stikkende og stinkende Urter, som Mennesket ikke elsker, og som følger med Møddinger, Brandtomter og Mudder.

— Vi gjorde rent i Havet, og vi fik alt Snavset, sagde Fangen. Det er altsaa Takken!

Saa en skønne Dag blev han ført til en ny Klippe, som skulde laves til Fæstning, og han arbejdede igen i Sten; Sten, Sten, Sten!

Dér mistede han sit ene Øje, og nu og da fik han Prygl. Og dér blev han saa længe, at den nye Konge døde og fik en Efterfølger. Paa Kroningsdagen skulde en Fange benaades og frigives. Og den, der havde opført sig bedst, og som tillige var kommet til Erkendelse af sin Brøde, han blev benaadet. Og det blev han! Men saa syntes de andre Fanger, at der var sket dem Uret, thi i deres Kreds blev den betragtet som en Stakkel, der angrede „hvad man ikke kan gøre for“.

Og saa gik Aarene igen! Vor Stenmand var nu meget gammel, og da han ikke mere kunde magte det sværere Arbejde, blev han ført tilbage til sin Klippe og sat til at sy Sække.

En Dag kom Præsten og stansede ved Stenmanden, som sad og syede.

— Naa, sagde Præsten, skal du aldrig se at komme bort herfra?

— Hvordan skulde det gaa til? svarede Stenmanden.

— Jo, naar du er kommet til Erkendelse af, at du har fejlet!

— Lad mig se et Menneske, som gør mere, end hvad der er Ret, saa vil jeg tro, at jeg har Uret. Men det faar jeg heller aldrig at se.

— Mere end Ret, det er jo Barmhjærtighed. Maatte du snart lære den at kende!

En Dag blev Stenmanden udkommanderet for at anlægge en Vej ude paa Klippen, som han nu ikke havde set i maaske tyve Aar.

Det var igen en Sommerdag, varmt var det, og Dampbaadene svirrede lystigt forbi, sirlige som Sommerfugle.

Da han kom ud paa Odden — saa han ikke mere nogen Klippe, men en herlig, grøn Lund, hvor Løvet glitrede i Vinden som Smaabølger paa Søen. Der var høje, hvide Birke og skælvende Aspe; og i Stranden stod der Elletræer.

Det var ganske som i den Drøm. Og under Træerne hviskede Græs og nikkede Blomster, og der fløj Humlebier og flagrede Sommerfugle. Og mange Slags

Fugle sang dèr, men han kunde ikke tyde deres Sprog og deraf kunde han se, at det ikke var en Drøm.

Forbandelsens Bjærg var vendt til Velsignelse, og han kunde ikke lade være at tænke paa Profeten og Græskarret.

— Dette er Naade og Barmhjærtighed! var der noget inden i ham, der sagde; en Røst eller en Mennen, hvad skal man kalde det.

Og da en Damper gik forbi, formørkedes Ansigterne ikke, men lysnede ved Synet af det smukke Grønne, ja, han syntes, der var en, der viftede, som man plejer at gøre, naar man sejler forbi et Landliggersted.

Han gik frem ad en Gangsti under susende Træer. Det var ganske vist ikke Lindetræer, men han vovede ikke mere at ønske sig Lindetræer, for at Birkenene ikke skulde forvandle sig til Ris, saa meget havde han lært.

Og som han gik frem ad Løvestien, saa han langt borte en hvid Mur med en grøn Tremmelaage. Og han hørte nogen spille, det var ikke Orgel, det var gladere og hurtigere i Tempoet. Over Muren saaes et smukt Tag af en Villa, og et blaagult Flag bevægede sig for Vinden.

Og over samme Mur saa han en Bolt i lyse Farver stige og falde; smaa spæde Stemmer pludrede, og en Klirren af Tallerkener og Glas sagde ham, at man dækkede Bord.

Han gik hen til Laagen og saa . . . Syrenerne blomstrede; og under dem blev der dækket Bord; der legede Børn, der blev spillet og sunget.

— Dette er Paradis! sagde Stemmen til ham.

Han stod længe og saa; saa længe at han, den gamle, sank sammen af Træthed, af Sult, af Tørst, af alt Livets Elendighed.

Da aabnedes Laagen, og en lille lysklædt Pige traadte ud. Hun havde i Haanden en Bakke af Sølv, og derpaa stod der et Glas Vin, der var det rødeste, han nogensinde havde set. Og Barnet gik hen til den gamle, lige hen imod ham og sagde:

— Kom lille Mand, saa skal du faa Vin.

Den gamle tog det og drak. Det var Rigmands Vin, som var kommet langt borte fra Solens Lande; og det smagte som Livets gode Sødme, naar den er allerbedst.

— Dette er Barmhjærtighed! sagde hans egen, gamle, brudte Stemme. Men du, Barn, vilde ikke i din Uforstand havde skænket mig den Drik, om du havde vidst, hvem jeg er. Ved du, hvem jeg er?

— Ja, du er naturligvis en Fange! svarede Pigen.

— Du vidste det! Og alligevel . . . Dette er Barmhjærtighed.

Da den gamle Stenmand vendte tilbage, saa var han ikke mere af Sten, men der begyndte at vokse noget i ham ogsaa.

Og da han kom forbi en Brink, saa han et Træ med mange Stammer ligesom en Busk. Det var det smukkeste af dem alle, og det var et Korsbærtræ, men det vidste den gamle ikke. I Træet flagrede der en lille, urolig Fugl, sort og hvid som en Svale, og den kaldes af Menigmand for Træsvalen, skønt den hedder noget andet. Og den gemte sig langt inde i Løvet og sang saa sørgmodigt og mildt:

I dy, i dy, i dy, dog du!
Ur dyn, ur dyn, ur dyn uppstod du!

Det var ganske som i Drømmen; og da forstod
den gamle, hvad Træsvalen mente.

=====

DEN STORE GRUSHARPE.

Der laa engang en Aalekvabbe med sin Søn nede paa Havbunden ved Dampskibsbroen og saa paa, at en Dreng gjorde sin Stang i Stand for at mede.

— Se paa ham! sagde Aalekvabben, saa vil du lære denne Verdens Ondskab og Snarer at kende . . . Se nu paa ham; han har en Pisk i Haanden; og saa slynger han Snærten ud; dèr er den! Saa kommer Loddet, som trækker den ned; dèr er det; men saa kommer Krogen med Ormen paa! Det er den, du skal lade være at tage i Munden, for saa er du den! Naa, det er blot dumme Aborrer og Rødsaller, der lader sig tage ved Næsen. Saa, nu véd du det!

Men nu begyndte Tangskoven med Muslinger og Snegle at gynges; og der hørtes en Plasken og Trommen, og saa skød en stor, rød Hvalfisk frem over deres Hoveder; den havde en proptrækkeragtig Halefinne, som den arbejdede med.

— Det er Damperen! sagde den gamle Aalekvabbe. Gør Plads!

Ja, saa blev der et grueligt Rabalder deroppe.

Det knagede og bragede, mens de paa to Sekunder byggede Bro mellem Damperen og Land. Men det var svært at se, for de slap Sod og Olje ud deroppe.

Der var noget meget tungt paa Broen, saa at den ligefrem skreg, og nogle Karle satte i at synge:

— Aah la'os ta'en! — Aah hiv away! — Aah lange Hal! — Aah hiv o hoj! — Aah langs med den! — Aah hiv away!

Nu hændte der noget, som var aldeles ubeskriveligt. Først lød det, som naar tresindstyve Dalkarle hugger Brænde; saa blev der en aaben Grube ned i Vandet, som naaede helt ned til Havbunden, og mellem tre Stene stod et sort Skab, som sang og spillede med Kling og Klang, saa at det kunde høres helt hen til Aalekvabben og dens Søn, der begav sig ud paa Dybet.

Nu hørte man en Røst deroppe fra, som skreg:

— Tre Favne Vand! Det gaar ikke! Lad det ligge, for det kan ikke betale sig at tage det gamle Skrammel op; det koster mere at lave i Stand, end det selv er værd.

Det var Bjærgmesteren, der havde faaet sit Pianino i Havet.

Saa blev der stille; den store røde Fisk arbejdede sig udad med sine Skruer, og der blev endnu mere stille. Men da Solen var gaaet ned, begyndte det at blæse; det sorte Skab nede i Tangskoven gyngede og dunkede mod Stenene; og for hvert Stød spillede det op, saa at Fiskene rundt omkring kom svømmende til for at se og høre.

Først kom Aalekvabben for at beskue det; og da

den kunde spejle sig i Skabet, sagde den: „Det er et Spejlskab!“

Saa kom der en Kutling og snusede til Lampetterne, hvad det var for noget; og der sad nedbrændte Lysestumper i Piberne. „Dette her er til at spise,“ sagde den, „naar der bare ikke var Snore i.“

Saa kom der en Stortorsk og lagde sig paa Pedalen; men saa blev der en Dundren inde i Skabet, saa at alle Fiskene flygtede.

Videre kom de ikke den Dag.

Mod Nat blæste det op til en halv Storm og Spilledaasen dunkede som Brolæggerens Jomfru, lige indtil Solen stod op. Og da saa Aalekvabben kom igen med hele Selskabet, havde Skabet skiftet Udseende.

Som et Hajgab var Laaget slaaet op, og de saa en Tandrække saa stor, at de aldrig havde set Magen; men hveranden Tand var sort. Og hele Maskinen var svulmet op i Siderne som en Rognfisk; Brædderne gik ud og ind, Pedalen pegede i Vejret som en sparkende Fod, Lysestagernes Arme knyttede sig som Næver. — Det var stygt at se paa!

— Den skil's ad! skreg Torsken og stak en Finne ud, klar til at vende.

— Den skil's ad! skreg de alle.

Og nu gik Brædderne fra hinanden, Kassen aabnede sig, og man kunde se, hvordan den saa ud indeni; det var det morsomste af det hele.

— Det er en Ruse! Gaa ikke derhen! sagde Aalekvabben.

— En Væverstol er det! sagde Hundestejlen, som væver sin Rede og forstaar sig paa de Dele.

— En Grusharpe, sagde Aborren, som plejede at holde til ved Kalkbruddet.

Ja, en Grusharpe var det! Men der var saa mange Grejer og Narrestreger indeni; den lignede alligevel ikke rigtig denne her, man harper Grus med. Der var smaa Mekanikker, der lignede Tæer i hvide Uldstrømper; og naar de rørte paa sig, gik der en Fod med to hundrede Benradsfingre; den gik og gik, men kom aldrig ud ad Stedet.

Det var en løjerlig Indretning. Men Musiken var forbi, for Benraden kunde ikke naa Strengene mere, men bevægede sig i Vandet, som om den bankede med Knoerne for at slippe ind.

Musiken var forbi. Men saa kom der en Stime Hundestejler og gik midt igennem Kassen. Og naar de med deres Pigge strejfede Strengene, saa spillede det igen, men paa en anden Maade, for nu var Strengene omstemt.

En rosenrød Sommeraften kort Tid efter sad to Børn paa Dampskibsbroen, en Dreng og en Pige. De tænkte ikke paa noget særligt, maaske paa lidt Hal-løj; saa med ét lød der en sagte Musik fra Havbunden, og de blev alvorlige.

— Kan du høre?

— Ja. Hvad er det? De spiller Skalaer.

— Nej, det er Myggene, der synger.

— Vist ej. Det er Havfruen.

— Der er ikke nogen Havfrue, har Magisteren sagt.

— Det véd Magisteren ikke.

— Ja men hør bare.

De sad længe og lyttede, og saa gik de deres Vej.

Et Par nyankomne Badegæster slog sig ned paa Broen; han saa ind i hendes Øjne, der spejlede den rosenrøde Solnedgang og de grønne Strande. Da hørte de Musik som af Glasharmonika, men i nye Tonarter, som kun de har drømt om, der har villet skabe nyt paa Jorden. Men det faldt dem ikke ind at søge udenfor sig selv, thi de troede, at det sang indeni dem.

Saa kom der et Par gamle Badegæster, som vidste hvordan det hang sammen, og de morede sig med at sige højt:

— Det er Bjærgmesterens sunkne Fortepiano.

Men naar der saa kom nye Badegæster, som ikke vidste Besked, saa sad de og undrede og glædede sig over den ukendte Musik, indtil der kom nogle ældre Badegæster og oplyste dem om Bedraget. Saa var der ikke mere noget at glæde sig over.

Men Spilledaasen laa, hvor den laa, Sommeren ud; og Hundestejlerne lærte deres Kunst fra sig til Abornerne, som kunde bedre. Pianoet blev en Aborregrund for Badegæsterne; Lodserne satte Net omkring det, og en Vagtmester forsøgte en Dag at fange Torsk i det. Da han havde faaet Torskesnøren ned og skulde til at trække den op igen, hørte han en Skala i X-Moll, og saa sad Krogen fast. Han lirkede og trak og tilsidst fik han op fem Fingerled med Uld om Enderne, og det knækkede i Benene som paa en Benrad. Da blev han angst og kastede Byttet i Søen, skønt han godt vidste, hvad det var.

Saa kom Hundedagene, hvor Vandet blev varmt,

og alle Fisk gik deres Vej ud paa Dybet for at søge Kølighed. Da holdt Musiken atter op. Men da August kom med Maaneskin, holdt Badegæsterne Regatta. I en hvid Baad sad ogsaa Bjærgmesteren og hans Kone; og de blev roet langsomt frem og tilbage af deres Sønner. Som de roede paa det sorte Vand, hvis Overflade var som Sølv med lidt mat Forgyldning, hørte de Musik under Baaden.

— Haha! sagde Bjærgmesteren, det er vores gamle Skrammel af et Piano! Haha!

Men saa blev han stille, da han saa sin Hustru bøje Hovedet dybt mod Brystet, som man paa Billeder ser Pelikanerne, som om hun vilde bide sig i Barmen og skjule sit Ansigt.

Det gamle Piano og dets lange Historie havde hos hende vakt Minder fra Dybet, om den første Spisestue, om deres første Barn, der skulde lære at spille, om lange Afteners Kedsomhed, der alene lod sig fordrive med det stormende Tonevæld, der fik hele Boligen til at ryste Sløvheden af sig, og som stemte Sindene om og lagde ny Glans over selve Møblerne . . . Men det kommer ikke denne Historie ved.

Da Høsten var inde og de første Storme gik, saa kom Brislingerne i tusinde Tusindtal og gik gennem Spilledaasen. Det var en Afskedsmusik, kan man tro; Søsvaler og Maager forsamledes for at lytte. Og om Natten gik Spilledaasen til Søs, og saa var det forbi med hele Herligheden.

SYVSOVEREN.

Kapelmester Kreuzberg var en Mand, der holdt af at sove længe om Morgen, baade fordi han spillede i Orkestret om Aftenen, og fordi han drak mere end ét Glas Bier, inden han gik hjem og lagde sig. Han havde nok forsøgt at staa op noget før, men der var ikke noget vundet ved det, syntes han. Gik han om Morgen ud for at opsøge en Bekendt, saa sov han; vilde han hen at sætte sine Penge i Banken, var der lukket; skulde han laane nogle Noder i Musikhandelen, var der ikke aabent, og havde han Brug for en Sporvogn, var de ikke begyndt at køre endnu; en Droske var det umuligt at faa fat i saa tidligt; ikke engang sin Rapé-Snus kunde han faa; der var ingenting, der lod sig udføre saa tidligt. Derfor var han endt med at sove længe om Morgen, og det gjorde han, som han selv vilde — selvfølgelig.

Nu holdt han meget baade af Sol og Blomster og Børn; men han kunde ikke bo paa Solsiden for sine fine Instrumenters Skyld, for de blev forstemt i Stuer med Sol. Altsaa lejede han en ny Lejlighed til første

April, og en, der laa mod Nord. Og det kunde han kontrolere, for han havde et Kompas ved sin Uhrkæde, og han vidste, hvor Karlsvognen stod om Aftenen.

Ja; og saa blev det Foraar, og det blev varmt, saa at det var en rigtig Velsignelse at bo imod Nord. Soveværelset laa Dør om Dør med Dagligstuen; og dèr, hvor han sov, skulde der altid være bælgmørkt og Persiennner; men i Dagligstuen var der ingen Persiennner, det behøvedes ikke.

Saa blev det Forsommer, og alting blev grønt. Kapelmesteren havde spist og drukket paa Hasselbacken og sov derfor længe og trygt, saa meget mere, som Teatret havde lukket netop den Dag.

Imidlertid, han sov ganske vist trygt, men der var saa varmt i Værelset, at han vaagnede et Par Gange eller troede, han var vaagen. En Gang syntes han, der var Ild i Tapetet, men det kunde ogsaa være Burgunderen, han havde drukket; en Gang følte han noget hedt i Ansigtet, men det var sikkert Burgunderen; og saa vendte han sig om og faldt igen i Søvn.

Ved Halvti-tiden stod han op, klædte sig paa og gik ind i Dagligstuen for at læske sig med et Glas kold Mælk, som hver Morgen stod skænket til ham.

Men der var ikke køligt idag derinde; der var næsten varmt, ja altfor varmt. Og den kolde Mælk var ikke kold; den var lunken, væmmelig lunken.

Kapelmesteren var ikke slem til at gøre Vrøvl, men han holdt af, at alting var i Orden. Derfor ringede han paa gamle Louise; og da han plejede i en elskværdig Tone at fremsætte sine Bemærknin-

ger de første halvtresindstyve Gange — saa tiltalte han Louise i en venlig men noget bestemt Tone, da hun stak Hovedet ind ad Døren.

— Louise, sagde han, du har givet mig lunken Mælk.

— Nej, Hr. Kapelmester, svarede Louise, den var kold, men den har staaet og er blevet lunken.

— Jamen du har jo gaaet hen og lagt i Kakkelovnen! der er jo varmt herinde.

Nej, Louise havde ikke lagt i Kakkelovnen; og Louise trak sig fornærmet tilbage til sin Krog.

Det fik være med Mælken; men da Kapelmesteren saa sig om i Stuen, blev han bedrøvet. Han havde nemlig i en Krog ved Pianoet bygget sig et Hjemmets Alter, som bestod af et lille Bord med to Lysestager af Sølv, et stort Fotografi af en ung Kvinde og foran det et højt Champagneglas med Guldrand.

I dette Glas, hans Bryllupsglas — han var nu Enkemand — plejede han altid at have en rød Rose staaende til Erindring om og som et Offer til den, der havde været hans Livs Sol engang. Vinter og Sommer stod Rosen der; og om Vinteren varede den i otte Dage, men kun naar han klippede Enden af Stilken og puttede lidt Salt i Vandet. Nu havde han i Gaar Aftes sat en ganske frisk Rose i Vand, og i Dag var den vissen, indskrumpen, død, med Hovedet ludende mod Brystet. Det var et daarligt Tegn. Han vidste nok, hvilken ømtalelig Slægt disse Blomster var, og han havde lagt Mærke til, hos hvilke Mennesker de trivedes og ikke trivedes. Han mindedes tydeligt hvordan sommetider, da hans Hustru

levede, hendes Rose, som hun altid skulde have foran sig paa sit lille Sybord, ikke vilde trives men visnede ganske uventet. Og han havde iagttaget, at det netop var, naar hans Sol fandt paa at gaa bag Skyer, der under en uheldsvarslende Rullen opløste sig i Draaber. Roser holdt af Fred og venlige Ord, de kunde ikke taale et haardt Tonefald. Musik elskede de, og han spillede sommetider for Roserne, saa at de aabnede sig og lo.

Nu havde Louise et vanskeligt Sind, og hun havde den Vane at gaa og smaagnave, naar hun gjorde rent. Og hun kunde have onde Dage, hvor hun rumsterede ude i Køkkenet, saa at Saucen skiltes, og al den øvrige Mad fik en Bismag af Ulyst, som Kapelmesteren straks kunde skelne; for han var selv et fint Instrument, som i Sjælen følte, hvad andre Mennesker ikke føler.

Han gættede straks, at det var Louise, der havde dræbt Rosen; maaske havde hun gaaet og gnavet paa den, den Stakkel, eller puffet til Glasset eller aandet ondt paa Blomsten, som ikke taalte sligt. Derfor ringede han igen; og da Louise stak Hovedet ind, sagde han, ikke uvenligt, men noget mere bestemt end sidste Gang:

- Hvad har du gjort ved min Rose, Louise?
- Ingenting! gode Kapelmester.
- Ingenting? tror du, at Blomsten staar og dør af sig selv? Du kan jo se, at der ikke er noget Vand i Glasset! Du maa have slaaet Vandet ud.

Da Louise var uskyldig, gik hun ud i Køkkenet og græd, for det er jo ærgerligt at blive uretfærdigt anklaget.

Kapelmester Kreuzberg, som ikke kunde taale andres Graad, lod gemt være glemt og købte en anden Rose til om Aftenen, en rigtig frisk en, uden Staaltraad naturligvis, for det havde hans Kone aldrig kunnet lide.

Og saa gik han i Seng og sov paa sit grønne Øre; syntes nok, at det brændte i Tapetet, og at Pudren var hed, men faldt igen i Søvn.

Og da han den næste Morgen gik ind i Dagligstuen for at holde sin Andagt ved Hjemmets Alter — saa, o Ve! hang Rosen afbladet langs Stilken.

Han vilde gribe efter Klokkestrengen, men tog sig i det, da han saa Billedet af hende, som var hans Sjæls elskede, ligge halvt sammenrullet ved Blomsterglassets Fod.

Det havde Louise ikke gjort! — I sit barnlige Sind tænkte han: Hun, som for mig var alt, min Samvittighed og min Sangmød, hun regner ikke mere med mig, hun er vred paa mig; hvad har jeg gjort?

Ja, naar han ransagede sin Samvittighed, saa fandtes der jo, som der altid gør, smaa Skavanker, og han besluttede at bortluge dem, saadan lidt efter lidt, naturligvis.

Og saa lod han Portrætet sætte i Glas og Ramme; Rosen stillede han under en Glasklokke, om det nu kunde hjælpe; hvilket var tvivlsomt.

Saa rejste han bort en otte Dages Tid; kom hjem igen om Natten og gik i Seng. Vaagnede et Øjeblik, som han plejede med det ene Øje, og syntes, at det brændte i Hængelampen.

Da han siden kom ind i Dagligstuen, var der

ligefrem hedt, og der saa saa forandret ud. Gardinerne var blegede, og Klavertæppet havde ligeledes mistet sin Farve. Nodebøgernes Bind var skæve; Petroleumen i Hængelampen var dunstet bort, og der hang forneden en truende Draabe, hvor Fluerne plejer at danse; Vandet i Vandkaraflen var varmt.

Men det sørgeligste af alt: hendes Billede var ogsaa blegnet, gulnet som Efteraarsgræsset! Da blev han bedrøvet. Og naar han blev rigtig bedrøvet, tog han sin Tilflugt til Klaveret eller Violinen, alt eftersom . . .

Han satte sig denne Gang til Klaveret med den ubestemte Hensigt at spille E-moll-Sonaten, Griegs naturligvis, og hendes Sonate, den bedste og største, som han vidste var kommet til Verden siden Beethovens D-moll, ikke fordi E følger efter D, men fordi det var saaledes.

Men Pianoet vilde ikke klinge i Dag. Det var disharmonisk, klirrede, saa at han troede, at hans Fingre eller Øjne ikke var oplagte. Men det var ikke deres Fejl. Klaveret var simpelthen forstemt, skrækkelig forstemt, skønt det for ganske nylig havde været under Behandling af Klaverstemmerens flinke Hænder. Det var forgjort, fortryllet!

Da greb han Violinen; og den maatte jo selvfølgelig stemmes. Men da Kvinten skulde op, strejkede Skruen; den var tørret fast. Og da Kapelmesteren tog haardhændet fat, sprang Strengen og rullede sig sammen som et Aaleskind.

Den var forgjort.

Men at Billedet viskedes ud, det var det allersørgeligste, og derfor drog han et Slør over Alteret.

Saaledes kom der et Slør over det skønneste i hans Liv, og Kapelmesteren blev forstemt og grublende og hørte op med at gaa ud om Aftenen.

Saa led det mod Sankt Hans. Nætterne blev kortere end Dagene, men Persiennernes holdt jo Lyset ude, saa Kapelmesteren kunde ikke mærke nogen Forskel.

Til sidst, en Nat, selve Sankt Hans-Nat, vaagnede han ved, at Dagligstueuhret slog tretten. Det var uhyggeligt, baade fordi tretten er et uhyggeligt Tal, og fordi et forstandigt Uhr ikke kan slaa tretten. Nu kunde han ikke sove mere, men laa og lyttede. Det dikkede derinde, og saa knaldede det, som naar et Møbel sprækker. Lidt efter hørte han listende Skridt, og saa begyndte Uhret at slaa; og det slog, slog, halvtresindstyve Slag, og hundrede. Det var uhyggeligt!

Men nu skød et Lysknippe ind i Soveværelset og tegnede en Figur paa Tapetet, en underlig Figur ligesom et Krusifix, og det kom fra Dagligstuedøren. Der var altsaa tændt Lys derinde. Men hvem havde tændt det? Og det klirrede af Glas, ganske som om der var Gæster; Champagneglas af slebet Krystal; men der blev ikke sagt et Ord. Saa hørte han nye Lyde, som naar man bjærger Sejl, mangler Tøj eller saadan noget. Kapelmesteren maatte ind at se, og, befallende sin Sjæl i den Almægtiges Haand, gik han derind. Han saa først Louises Frisérkaabe forsvinde ud ad Køkkendøren, saa, at Rullegardinerne var trukket op; saa Spisebordet fuldt af Blomster i Glas; aa! saa fuldt som én Gang, Bryllupsaftenen, da han kom hjem med sin Brud.

Og se nu: Solen, Solen stod lige ind i Ansigtet paa ham, over blaanende Fjorde og Skove i det Fjærne; Solen var Skyld i Belysningen i Stuen og alle de smaa Skælmstykker. Og det var hans Fødselsdag; og han velsignede Solen, som havde været saa tidligt oppe om Morgenens og spillet Syvsoveren et Puds. Og han velsignede Mindet om hende, som han kaldte sit Livs Sol. Det var ikke noget nyt Navn, men han kunde ikke hitte paa noget bedre, og det var ogsaa godt nok.

Og Rosen stod paa Hjemmets Alter og var aldeles frisk, saa frisk som hun var, inden hun blev træt af Slidet. Træt! Ja, hun hørte ikke til de stærke; og Livet var hende for brutalt med alle dets Puf og Stød. Han kunde endnu høre, hvorledes hun, naar hun havde haft Strygning eller Rengøring, lod sig falde ned paa Sofaen og klagede: Jeg er saa træt! — Stakkels lille, hun havde ikke hjemme her, gav blot en Gæsterolle, og saa rejste hun.

Og hun manglede Sol, sagde Doktoren, men den Gang havde de ikke Raad til Sol, for Lejligheder paa Solsiden kostede mere.

Men nu havde han Sol, uden at han vidste det, og han stod midt i Solen, men det var for sent. Det var over Sankt Hans, og Solen vilde gaa sin Vej igen, blive borte et Aar og komme igen. Det er saa underligt altsammen.

LODSENS GENVORDIGHEDER.

Lodskutteren laa paa Slaget udfor det sidste Fyr. Vintersolen var gaaet ned for længe siden, og der gik høj Sø, rigtig Havsø. Saa signaliserede Udkigen: Sejler til Luvart.

Ude til Søs kunde man se en Brig, som havde braset Bak og hejst Lodsflag; den vilde altsaa i Havn.

— Pasop! kommanderede Overlodsens ved Roret. Den dør bliver svær at tage i denne Sø, men du, Viktor, vi border den paa Læ-laaring, saa maa du springe op i Riggen, hvor du kan komme til . . . Nu vender vi! — Klar! —

Saa vendte Kutteren og holdt ned paa Briggen, som laa og huggede.

— Sær Fyr, at han ikke braser fuldt! — Kan I se noget Lys ombord? — Nej! — Og ingen Lanterne paa Fortoppen. — Fuldt! — Pas-op Viktor!

Kutteren faldt fra Vinden; Viktor stod paa luv Ræling; og da en stor Sø næste Gang løftede Baaden, sad Viktor oppe i Briggens Vant, mens Kutteren løb videre, vendte og holdt ned imod Indsejlingsfyret.

Viktor sad halvvejs oppe ved Salingen og pustede ud, inden han entrede ned paa Dækket. Da han var kommet ned, gik han straks til Roret, hvor hans Plads jo var, men man kan tænke sig hans Forskrækkelse, da han ikke fandt nogen ved Rattet. Han raabte Hallo, men fik intet Svar.

— De sidder vel og drikker derinde, tænkte han og gik hen til Kahytvinduet. Nej, der var ingen derinde! Han gik forefter, til Kabyssen og Lukafet, men dèr var heller ikke en levende Sjæl. Da forstod han, at Fartøjet var forladt, tænkte det var læk og befandt sig i synkende Tilstand.

Han kiggede nu først efter Lodskutteren, men den var forsvundet i Mørket.

At styre paa Land var umuligt, thi at hale Brasser, Gaardinger og Boliner, og samtidig staa til Rors, det var ikke til at tænke paa.

Her var ingenting at gøre, bare lade drive, skøndt det drev ud til Søs.

Glad blev han ikke, men en Lods er klar til alt; og der vilde vel nok komme en eller anden Sejler forbi, naar han bare kunde faa tændt Lys og givet et Signal. Derfor gik han til Kabyssen for at finde Tændstikker og Lanterne. Skønt Søen gik meget høj, mærkede han ikke den fjerneste Bevægelse paa Fartøjet, og det forbavsede ham. Men endnu mere forbavset blev han, da han kom foren-for Stormasten, og saa, at han gik paa et Parketgulv med en lang Løber, som var hvid og blaa i smaatærnet Mønster. Han gik og gik, men Løberen vilde ingen Ende tage, og Kabyssen saa han ikke noget til. Det var i Sandhed uhyggeligt, men samtidig morsomt, for det var nyt.

Løberen blev stadig ved, og med ét befandt han sig ved Indgangen til en Passage med oplyste Butikker. Til højre stod en Personvægt og en Avtomat. Uden at tænke derover, stillede han sig op paa Vægten og puttede et Pengestykke ind. Da han vidste, at han vejede firsindstyve Kilogram, kunde han ikke bare sig for at le, da Viseren blot angav otte Kilo. Enten viser Vægten galt, eller ogsaa er jeg kommet til en anden Planet, som er ti Gange større eller mindre end Jorden, tænkte han, for han havde gaaet paa Navigationsskolen og læst Astronomi.

Nu vilde han se, hvad der var i Avtomaten!

Da Pengestykket var faldet, aabnedes en Lem og fra den blev et Brev stukket i Haanden paa ham. Der var en hvid Konvolut omkring med et stort, rødt Segl; men Stemplet kunde han ikke tyde, og det kunde ogsaa være det samme, naar han dog ikke vidste, hvem det var fra. Han brød imidlertid Brevet og læste . . . Underskriften først, som man jo plejer. Der stod . . . ja det skal vi høre en anden Gang. Nok er det, han læste Brevet tre Gange og stoppede det saa i Brystlommen med en højst tankefuld Mine; højst tankefuld!

Saa gik han videre ind i Passagen og holdt sig samvittighedsfuldt midt paa Løberen. Der var alle mulige forskellige Butikker, men ikke en Sjæl saa han, hverken inde bag Disken eller udenfor. Da han havde gaaet en Stund, stansede han foran et stort Vindue, bag hvilket der var en hel Udstilling af Konkyljer. Da Døren stod aaben, smuttede han indenfor. Fra Gulv til Loft var der Hylder med Kon-

kyljer af enhver Slags, samlede fra alle Jordens Have. Der var ingen derinde, men der hang i Luften en Ring af Tobak, som netop syntes at være blæst af en eller anden, som havde moret sig med at lave Ringe. Viktor, som var en lystig Fætter, stak Fingeren gennem Ringen og sagde: „Hej, nu er jeg forlovet med Frøken Tobak!“ Da hørtes der en underlig Lyd som af en Klokke, men der var ingen Klokke; han lagde imidlertid Mærke til, at Lyden kom fra et Nøgleknippe; en af Nøglerne syntes netop at være stukket ind i Pengeskuffen, og de andre Nøgler dinglede frem og tilbage med et Penduls regelmæssige Bevægelse, og saadan blev det ved en Tid. Saa blev det stille; og da det var blevet ganske stille, hørtes en sagte Susen, som naar Vinden gaar gennem Takkelagen, eller naar Damp strømmer gennem et smalt Rør. Det var Konkyljerne, som suste; men da de var af forskellig Størrelse, blev Susetonerne ogsaa af forskellig Højde, og det lød som et helt Orkester af Sus. Viktor, som var født paa en Torsdag og derfor kunde tyde Fugleskrig, spidsede sin Øremusling for at høre, hvad de susede, og lidt efter kunde han forstaa, hvad de sagde:

— Jeg har det smukkeste Navn, sagde en, for jeg hedder Strombus pespelicanus.

— Jeg er den smukkeste! sagde Purpurmuslingen, som hedder murex og saa et svært Ord til.

— Jeg synger smukkest! sagde Tigersnækken, som hedder saadan, fordi den ligner en Panther.

— Tys, tys, tys, sagde Havekonkyljen, jeg er den som købes mest, for jeg ligger i Rabatterne i Som-

mervillaerne. De synes jeg er kedelig, men de kan alligevel ikke undvære mig. Men om Vinteren ligger jeg i Brændeskuret i et Kaalfad.

— Det var en net Forsamling, som bare lovsynger sig selv, tænkte Viktor, og for at adsprede sig, tog han en Bog, som laa opslaaet paa Disken. Da han havde Øjnene med sig, lagde han straks Mærke til, at den laa aaben paa Side 240 og at Kapitel 51 begyndte paa venstre Side. Ovenover Kapitlet stod der som Motto et Vers af Coleridge, og han blev ramt som af et Lyn ved at læse det. Med rødmende Kinder og tilbageholdt Aandedræt læste han . . . ja, det kan vi tale om siden, men det handlede ikke om Konkyljer, saa meget kan vi sige nu.

Stedet behagede ham imidlertid, og han satte sig ned, dog ikke for nær ved Pengeskuffen, for det er et farligt Naboskab. Og saa begyndte han at tænke paa alle disse underlige Dyr, som færdedes paa Havet ligesom han selv; varmt havde de det ikke paa Havbunden, men svede gjorde de alligevel, og naar de svedte Kalk, saa blev det til en ny Trøje. Og de vred sig som Orme; nogle vred sig til højre, og andre til venstre, og det var klart, for de maatte jo se at komme af Sted, og de kunde ikke allesammen ligne hverandre.

Da lød der en Stemme inde fra Kontoret gennem det grønne Gardin:

— Ja, det dør ved vi nok, men hvad vi ikke ved, er: at Ørets Konkylje er en Helix, og at Smaabenene paa Trommehinden paa en Prik ligner Dyret inden i *Limnæus stagnalis*, for det staar der i Bogen.

Viktor, som straks forstod, at han havde med en Tankelæser at gøre, svarede tilbage gennem Gardinet, venligt, men brutalt og uden at vise nogen Forundring:

— Det ved vi, men hvorfor vi har en Helix inde i Øret, det ved Bogen ikke, og Konkyljehandleren kan heller ikke sige . . .

— Jeg er ikke Konkyljehandler, raabte den usynlige inde i Værelset.

— Hvad er De da? raabte Viktor tilbage.

— Jeg er . . . en Trold!

Idet samme skiltes Gardinet, og der stak et Hoved frem saa hæsligt, at enhver anden end Viktor vilde have taget Benene paa Nakken. Men han, der vidste, hvordan man skal behandle en Trold, kiggede først paa det rødglødende Pibehovede, for saadan saa Trolden ud, som han stod dèr og blæste Ringe gennem Gardinsprækken. Da en Røgring kom hen i Nærheden af Viktor, greb han den paa Fingeren og kastede den tilbage.

— Du kan nok spille Ring, sagde Trolden i en haanlig Tone.

— En lille Smule, svarede Viktor.

— Og du er heller ikke bange af dig!

— Nej, det maa en Sømand ikke være, for saa synes Pigerne ikke om ham.

— Hør engang, saa skulde du ta' at gaa lidt længere ind i Passagen, siden du er saa modig, saa skal vi se . . .

Viktor, der havde faaet nok af Konkyljerne, benyttede sig af Lejligheden til at gaa sin Vej, uden at

det saa ud, som om han flygtede; han fjernede sig, men baglænds, for han vidste, at man aldrig skal vende Ryggen til, den er altid mere ømfindtlig end Brystet.

Og saa begyndte han igen at gaa, følgende den blaahvide Løber. Passagen var ikke lige; den gik i Zig-zag, saa at man aldrig kunde se nogen Ende paa den; og hele Tiden var der nye Butiker, men ingen Folk; og Butiksejerne saa man heller ikke noget til. Men Viktor, der var blevet klog af Erfaring, forstod, at de holdt sig inde paa Kontoret.

Saa kom han til en Parfymebutik, der duftede som alle Engens og Skovens Blomster. Jeg gaar ind og køber en Flaske Eau de Cologne til min Kæreste, tænkte han. Som sagt saa gjort. Butiken lignede fuldstændig Konkyljebutiken, men Lugten var saa stærk, at han fik Hovedpine og maatte sætte sig ned paa en Stol. Især var der en Duft som af bitre Mandler, som gav Susen for Ørerne, men efterlod en fin Smag i Munden som af Kirsebærvin. Viktor, der aldrig var raadvild, fik sin Messingdaase med Spejlet i frem og tog sig en stor Pris Tobak, som klarede Hjernen og fik Hovedpinen til at gaa over. Saa bankede han i Disken og gav et Praj:

— Hallo, er der nogen?

Der kom ikke noget Svar. Saa tænkte han: Jeg maa vist hellere gaa ind paa Kontoret og afgøre Forretningen. Han lagde højre Haand paa Disken, satte af og var i et Spring paa den anden Side. Saa skød han Gardinerne til Side og kiggede ind i Værelset. Dèr saa han et Syn, som ganske blændede ham:

Paa et langt Bord med persisk Tæppe stod først et Orangetræ med Blomster og Frugter, og de blanke Blade lignede Cameliaens. Slebne Krystalglas var stillet op paa Rad med alle Jordens vellugtende Blomster i, lige fra Jasminen, Tuberosen, Violen, Konvalen og Rosen og ned til Lavendelen. Ved den anden Ende af Bordet, halvt skjult af Orangen, saa han to smaa hvide Hænder under opsmøgede Kjoleærmer sysle med et lille Destillationsapparat af Sølv, men Damens Ansigt kunde han ikke se, og hun kunde heller ikke se ham. Men han lagde Mærke til, at hendes Dragt var gul og grøn og forstod, at det var en Heks, for Sfinks-Sommerfuglens Larve er gul og grøn, og den kan ogsaa fordreje ens Syn. Det, som paa den er bag, ser ud, som det var for, og den har et Horn ligesom Enhjørningen, saa at den forskrækker sine Fjender, samtidig med, at den æder med det, der ligner Bagen.

Viktor tænkte: her bliver der Naptag, men begynd du! For — vil man ha' Folk til at tale, skal man bare selv tie stille.

— Er det den Herre, som søger Sommerlejlighed? spurgte Damen og traadte frem.

— Ja, det er mig, svarede Viktor, for ikke at staa uden Svar; han havde naturligvis ikke tænkt paa Sommerlejlighed til om Vinteren.

Damen blev flov, men hun var skøn som Synden, og hun kastede et fortryllende Blik paa Lodsens.

— Ja, det er ikke værd, at du prøver paa at fortrylle mig, for jeg er forlovet med en flink Pige, sagde Lodsens og saa paa hende gennem Ringfingeren

og Langemand ligesom Hekse, naar de skal dysse Dommeren i Søvn.

Damen var ung og smuk foroven, men forneden, fra Midjen var der noget underligt gammelt ved hende, som om hun var sammenflikket af to Stykker.

— Naa lad os saa se paa Lokaliteterne, sagde Lodsens.

— Vær saa god, svarede Damen og aabnede en Dør i Baggrunden.

De gik ud og befandt sig i en Egeskov.

— Blot midt gennem Skoven, saa er vi der! sagde Damen og bad Lodsens gaa forrest, for hun vilde naturligvis ikke vende Ryggen til.

— Det er vel her, Tyren gaar, sagde Lodsens, som havde Tankerne med sig.

— Du er vel ikke bange for Tyren? svarede Damen.

— Vi kan jo se paa den, mente Lodsens.

De gik over Bjærgknolde og Trærødder, Moser, Kulmiler, Braader og Rydninger, men Viktor maatte vende sig om af og til og se, om hun var med, for han kunde ikke høre hendes Skridt; og selv naar han havde vendt sig om, og hun stod lige foran ham, maatte hans Øje alligevel lede efter hende, thi hendes gule og grønne Kjole gjorde hende næsten usynlig.

Tilslidst kom de til en Lysning; og som Viktor stod der midt i det grønne Skovgræs, kom Tyren frem, som om den havde staaet og ventet. Den var sort med en hvid Stjerne i Panden og Blod i Øjenkrogene.

Det var umuligt at flygte; der var ikke andet for end at angribe eller forsvare sig. Viktor saa sig

omkring, og se, dør laa paa Jorden en nys afhugget Gærdestav, som var tyk i den ene Ende. Den greb han og stillede sig i Positur.

— Du eller jeg! kommanderede han! En, to, tre! Nu begyndte Dansen. Tyren bakkede først som en Damper, og den slap Damp ud gennem Næseborene og bevægede Halen som en Propel; og saa gik det for fuld Kraft, fremad.

Det susede i Luften, og saa knaldede det som et Skud, da Staven ramte Tyren midt mellem Øjnene. Viktor var med et Spring af Vejen, mens Tyren holdt Kursen for fuld Kraft. Saa skiftede Sceneriet; Viktor saa til sin store Forskrækkelse Udyret styre ned imod Skovbrynet, hvor hans Fæstemø i en lys Klædning ilede sin Fæstemand i Møde.

Da skreg han fra Dybet af sin Sjæl: Op i et Træ, Anna! Tyren kommer!

Og saa sprang han efter Udyret og slog den over Bagbenene paa det smalleste Sted for om muligt at knuse Benpiben. Og med overmenneskelig Kraft fik han Kolossen til at segne. Anna var reddet, og Lodsens holdt hende i sine Arme.

— Hvor skal vi nu gaa hen? sagde han. Vi gaar vel hjem?

At spørge hende, hvorfra hun kom, faldt ham ikke ind; hvorfor, det skal vi siden faa at vide.

De gik Haand i Haand frem ad Gangstien, lykkelige over det uventede Gensyn. Men da de havde gaaet en Stund, stansede Viktor pludselig og sagde:

— Vent et Øjeblik, jeg vil gaa hen og se efter Tyren; det er alligevel Synd for den.

Da forvandlede Annas Ansigt og hun fik Blod i Øjenkrogene. Med et vildt, onskabsfuldt Udtryk sagde hun blot: gaa, jeg venter!

Lodsen betragtede hende med et bedrøvet Blik, thi han kunde høre, at hun løj. Men han fulgte med hende. Imidlertid — hendes Gang var saa underlig, og han begyndte at fryse i hele den venstre Side.

Da de havde gaaet et Stykke Vej, stansede Viktor igen.

— Ræk mig din Haand, sagde han; nej den venstre.

Da saa han, at Ringen var borte.

— Hvor er Ringen? spurgte han.

— Den har jeg tabt, svarede hun.

— Du er min Anna, men alligevel er du det ikke. Der er faret en fremmed i dig.

I det samme gav hun ham et Blik fra Siden, og han saa, at det var Tyrens blodige Blik, ikke et Menneskes, og han forstod.

— Vig fra mig Heks! sagde han og spyttede hende i Ansigtet.

Da skulde man bare ha' set! Den falske Anna skiftede Ham, blev gul og grøn i Ansigtet, sprak af Arrigskab, og i næste Øjeblik smuttede en sort Kælling bort mellem Blaabærrisene og forsvandt.

Nu stod han dør i den vildene Skov, men tabte alligevel ikke Modet; han tænkte: Jeg gaar bare paa; kommer saa selve den Onde, saa læser jeg bare mit Fadervor forlængs; det hjælper altid.

Saa gik han videre og fik Øje paa et Hus. Han bankede paa, blev modtaget af en gammel Kælling

og spurgte, om han kunde faa Husly for Natten. Kællingen svarede, at det kunde han godt, men hun havde ikke noget at byde paa, for der var blot et Værelse oppe paa Loftet, og det var saa som saa.

— Det faar være som det vil, nu vil jeg sove.

Ja, det ordnede de nok, han kunde jo følge med op paa Loftet og se paa Værelset. Der hang en stor truende Hvepserede over Sengen, og Kællingen bad om Undskyldning, fordi der var den Slags Gæster.

— Gør ikke noget; det er med Hvepser lige som med Mennesker, de er skikkelige, naar man blot ikke driller dem. De har maaske ogsaa nogle Slinger?

— Ja vi har naturligvis nogle Stykker.

— Gør ikke noget; de holder af Sengevarme, saa vi bliver nok enige! Er det Hugorme eller Snoge? Ganske vist, jeg ser ikke saa nøje paa Selskabet, men jeg foretrækker Snogen.

Kællingen stod maalløs, da Lodsens begyndte at rede Sengen, og det var tydeligt, at han var fast bestemt paa at sove i det Værelse.

I det samme hørtes en ængstelig Summen udenfor det lukkede Vindu, og en stor Gedehams prøvede paa at komme ind.

— Lad dog den Stakkel komme ind! sagde Lodsens og aabnede Vinduet.

— Nej, saadan en! Slaa den ihjel! skreg Kællingen.

— Hvorfor det? Den har maaske Unger her, som saa kommer til at sulte, og saa skal jeg ligge her og høre paa Barneskrig, nej Tak . . . Kom her du lille Hveps.

— Den bider! blev Kællingen ved.

— Nej Snak om en Ting, den bider bare onde Mennesker . . .

Og saa blev Vinduet aabnet. Ind tonede en Gede-hams saa stor som et Dueæg, og summende som en Basstreng fløj den straks op i Reden. Og saa blev der stille.

Kællingen gik, og Lodsens krøb i Seng.

Da han om Morgenens kom nedenunder, saa han ikke noget til Kællingen; men paa den eneste Stol sad en sort Kat og spandt; Kattene er fordømt til at spinde, fordi de er saa dovne, og noget skal de jo bestille.

— Rejs dig, Kat, sagde Lodsens, for jeg skal sidde dèr.

Og saa tog han Katten og satte den i Skorstenen. Men det var ingen almindelig Kat, for nu begyndte den at gnistre med Ryghaarene, saa at Spaanerne fængede.

Kan du gøre Ild, kan du ogsaa koge Kaffe, sagde Lodsens.

Men Katten er nu engang saadan indrettet, at den ikke vil, hvad andre vil, og saa gav den sig til at hvæse og spytte, saa at Ilden slukkedes.

I det samme hørte Lodsens en Spade blive stillet op ad Husvæggen. Og da han kiggede ud, fik han Øje paa Kællingen, som stod ved en Grav, hun havde gravet ude i Haven.

— Naa saa du graver min Grav, du gamle, sagde han.

Og i det samme kom Kællingen ind i Stuen. Da hun saa Viktor frisk og sund, blev hun ganske

ude af sig selv af Forbavselse, og nu tilstod hun, at ingen var kommet levende ud af Værelset deroppe, og at hun derfor havde gravet hans Grav i Forvejen. Men det var smaat med hendes Syn; det forekom hende, at Lodsens havde et underligt Halstørklæde paa.

— Ja, har du set Magen til Halstørklæde, sagde Viktor og strøg sig med Haanden under Hagen.

Dér sad en Slange, som havde slaaet en fin Knude med to gule Pletter paa.

— Vis Faster dine Slipsnaale, sagde Lodsens.

Og da han kildede den paa Hovedet, saa man begge Slipsnaalene midt i Gabet paa den.

Da kunde Kællingen ikke dy sig længere, men udbrød:

— Jeg ser nu, at du har faaet mit Brev og forstaaet det. Du er en flink Fyr!

— Naa saa det var dit Avtomatbrev, sagde Lodsens og tog Brevet op af Brystlommen. Det skal sættes i Glas og Ramme, naar jeg kommer hjem.

Ved I, hvad der stod i Brevet? — Der stod bare: „Mann muss sich nie verbluffen lassen,“ hvilket kan oversættes med: „Lykken staar den Kække bi.“

Anne-Marie, som hørte sin Moder ende Historien saaledes, spurgte nu:

— Jamen, hvordan gik det til, at Lodsens kom fra Skibet til Passagen; og gik han ikke bagefter tilbage igen, eller havde han bare drømt det hele?

— Det skal du faa at vide en anden Gang, Jomfru Nysgerrig, svarede Moderen.

— Jamen, der stod ogsaa nogle Vers i en Bog . . .

— Hvilke Vers? Naa, dem i Konkyljebutiken . . . ja, dem har jeg skam glemt . . . sagde Moderen. Men du skal ikke spørge saadan; det er jo bare et Eventyr.

FOTOGRAFI OG FILOSOFI.

Der var engang en Fotograf. Han fotograferede vældigt, Billeder i Profil og en face, Knæstykker og i hel Figur, og han kunde fremkalde og fiksere, tone, lægge i Guldbad og kopiere. Det var en Svend! Men han var aldrig tilfreds, for han var Filosof, en stor Filosof og en Opfinder. Han havde nemlig filosoferet sig til, at Verden var bagvendt. Det kunde man jo se, naar Pladen laa i Fremkalderen. Det, som var højre paa et Menneske, blev her venstre; det, som var mørkt, blev lyst, Skyggerne blev lyse, blaåt blev hvidt, og Sølvknapper blev dunkle som Jern. Bagvendt var det.

Han havde en Kompagnon, som var et ganske almindeligt Menneske, fuld af smaa Særheder. Han røg for Eksempel Tobak hele Dagen igennem; han kunde ikke lære at lukke en Dør; han stak Kniven i Munden i Stedet for Gaflen; han beholdt Hatten paa i Stuen; han rensede Negle midt paa Gulvet i Atelieret; og om Aftenen skulde han have tre Glas Øl. Han var fuld af Fejl.

Filosofen, som derimod var fejlfri, nærede Uvilje

mod sin ufuldkomne Broder, og han vilde gerne skille sig af med ham, men kunde ikke, for Forretningen bandt dem til hinanden; og da de saaledes var nødt til at være sammen, gik Filosofens uvenlige Følelser lidt efter lidt over til et blindt Had. Det var skrækeligt!

Da det blev Foraar, skulde der lejes Lejlighed for Sommeren. Kompagnonen blev sendt afsted for at finde en. Og det gjorde han. Saa en Lørdagften tog de derud med Dampbaaden. Filosofen sad hele Tiden oppe paa Dækket og drak Punsch. Han var meget korpulent og besværet af flere Sygdomme, blandt andet noget med Leveren; og Fødderne var der ogsaa noget i Vejen med, maaske Reumatisme eller saadan noget. Naa, da de havde naaet Rejsens Maal, gik de i Land paa Broen.

— Er det her? spurgte Filosofen.

— Kun to Skridt, saa er vi der, svarede Kompagnonen.

De gik ad en Sti med Trærødder; og saa holdt den pludselig op ved et Gærde. De maatte klatre over det. Saa kom der en Sti med Sten paa. Filosofen jamrede over sine Fødder, men glemte snart Smerterne for et nyt Gærde, som de ogsaa maatte over. Derpaa forsvandt Vejen som af sig selv; man maatte gaa over nøgne Klippeblokke og bane sig Vej gennem Buske og Blaabærris.

Bag det tredje Gærde stod en Tyr, som jagede Filosofen frem til det fjerde Gærde, saa at han faldt i Sved, og det aabnede Porerne. Efter det sjette Gærde fik man Øje paa Huset. Filosofen gik ind og traadte ud paa Verandaen.

— Hvorfor er her saa mange Træer? sagde han. De lukker for Udsigten.

— Jo, de giver Læ imod Havvinden, svarede Kompagnonen.

— Og det ligner et Herberge; vi bor jo midt ude i Granskoven.

— Det er godt for Sundheden, sagde Kompagnonen.

Saa skulde de ned at bade. Men der var ingen Badestrand i filosofisk Forstand. Der var kun Stenbund med Mudder. Efter Badet skulde Filosofen have sig et Glas Vand af Kilden. Det var noget rustbrunt Vand med en bitter Smag. Det duede ikke. Ingenting duede. Kød kunde man ikke faa at købe, Fisk var det eneste.

Filosofen blev mørk, satte sig under et Græskar og begyndte at klage. Men blive der maatte han; og Kompagnonen vendte tilbage til Byen for at passe Forretningen, mens Kammeraten holdt Ferie.

Der var gaaet seks Uger, og Kompagnonen vendte tilbage til sin Filosof.

Paa Broen stod en smækker Yngling med røde Kinder og brun Hals. Det var Filosofen, forynget og livsglad.

Han hoppede over de seks Gærder og jagede selv Tyren foran sig.

Da de kom ud paa Verandaen, sagde Kompagnonen:

— Du ser rask ud, hvordan har du haft det?

— Jo, sagde Filosofen, udmærket! Gærderne har taget Fedtet af mig; Stenene har masseret mine Fød-

der; Mudderet har givet mig Gytjebad mod Reumatismen; den smalle Kost har kureret min Lever; Granskoven mine Lunger og, du kan tænke dig, det brune Vand fra Kilden indeholdt Jern, det var netop, hvad jeg trængte til.

— Ja, du Filosof, sagde Kompagnonen; af den negative Plade faar man en positiv, hvor Skyggerne igen bliver til Lys. Hvis du vilde tage saadan en Plade af mig og lægge Mærke til, hvilke Fejl jeg mangler, vilde du aldrig hade mig. — Hør en Gang: jeg drikker ikke, og derfor passer jeg Forretningen; jeg stjæler ikke; jeg bagtaler dig aldrig; jeg klager aldrig; jeg gør aldrig hvidt til sort; jeg er aldrig uhøflig mod Kunderne; jeg staar tidligt op om Morgenens; jeg renser mine Negle for at holde Fremkalderen ren, jeg beholder Hatten paa, for at der ikke skal falde Haar paa Pladerne; jeg ryger Tobak for at rense Luften for giftige Dampe; jeg lader Døren staa paa Klem for ikke at gøre Spektakel i Atelieret; jeg drikker Øl om Aftenen for ikke at forfalde til Whisky, og jeg stikker Kniven i Munden for ikke at stikke mig paa Gaflen.

— Du er virkelig en stor Filosof, sagde Filosofen; nu vil vi to være Venner, saa vil vi drive det vidt.

ET HALVT ARK PAPIR.

Det sidste Flyttelæs var kørt. Den tidligere Lejer, en ung Mand med Sørgeflor om Hatten, vandrede endnu engang gennem Lejligheden for at se, om han havde glemt noget. — Nej, han havde ikke glemt noget, absolut ingenting; og saa gik han ud i Entréen, fast bestemt paa at skyde fra sig alt det, han havde oplevet i denne Bolig. Men se, i Entréen, ved Telefonen, var der slaaet et halvt Ark Papir op; og det var overskrevet med flere forskellige Haandskrifter, noget tydeligt med Pen, andet gnidret med Blyant og Blækstift. Dèr stod det, hele denne smukke Historie, som blev spillet til Ende i den korte Tid af to Aar; alt det, han vilde glemme, stod dèr; en Stump Menneskeliv paa et halvt Ark Papir.

Han tog det ned; det var saadan noget solgult Conceptpapir, som det lyser af. Han lagde det paa Kamingesimsen i Dagligstuen og, lænet over det, læste han. Først stod der hendes Navn: Alice, det smukkeste Navn, han dengang kendte, fordi det var hans Kærestes. Og Nummeret — 15.11. Det lignede et

Psalmenummer i Kirken. Dernæst stod der: Banken. Det var Arbejdet, det hellige Arbejde, som gav Brødet, Hjem og Hustru, hele Grundvolden for Tilværelsen. Men det var streget over! For Banken var ramlet, men han havde reddet sig over i en anden Bank, dog først efter en kortere Tid med megen Uro.

Saa kom det. Blomsterhandleren og Droskekuskens. Det var Forlovelsen, da han havde Lommen fuld af Penge.

Dernæst: Møbelmagasinet, Tapetsereren: han sætter Bo. Ekspresbureauet: de flytter ind..

Operaens Billetkontor: 50.50.. De er nygifte og gaar i Operaen om Søndagen. Deres bedste Timer, naar de selv sidder ganske stille og mødes i Skønhed og Harmoni i Eventyrlandet hinsides Tæppet.

Nu følger et Mandsnavn, som er overstreget. Det var en Ven, som havde naaet en vis Højde i Samfundet, men ikke kunde bære Lykken og faldt, uhjælpeligt og maatte rejse langt bort. Saa forgængeligt er det. — Her synes noget nyt at være kommet ind i Ægtefællernes Liv. Der staar med en Damehaand og Blyant: „Fruen“. Hvilken Frue? — Jo, hende med den store Kappe og det venlige, deltagende Ansigt, hun, der kommer saa stille og aldrig gaar gennem Dagligstuen men gennem Korridoren til Soveværelset.

Under hendes Navn staar Doktor L. For første Gang dukker her Navnet paa en Slægtning op. Der staar „Mamma“. Det er Svigermoderen, som diskret har holdt sig tilbage for ikke at forstyrre de nygifte,

men nu paakaldes i Nødens Stund og kommer med Glæde, da man trænger til hende.

Her begynder der et Krimskrams med Blaåt og Rødt. Fæstekontoret: Pigen er rejst, og de skal have en ny. Apoteket. Hm. Det mørkner! Mælkeforsyningen. Der rekvireres Mælk, tuberkelfri.

Urtekræmmeren, Slagteren etc. Huset begynder at blive styret pr. Telefon; saa er Husmoderen ikke paa sin Plads. Nej: for hun ligger til Sengs.

Det, der siden fulgte, kunde han ikke læse, for det begyndte at taages for hans Øjne, som det for den druknende paa Havet maa taages, naar han ser gennem Saltvandet. Men der stod: Begravelseskontoret. Det taler for sig selv! — En større og en mindre, (underforstaaet: Kiste). Og i Parantes var skrevet: af Jord.

Saa stod der ikke mere! Jord endte det med, og det gør det.

Men han tog Solpapiret, kyssede det og lagde det i sin Brystlomme.

Paa to Minuter havde han gennemlevet to Aar af sit Liv. Men bøjet var han ikke, da han gik; han bar tværtimod sit Hoved højt, som et lykkeligt og stolt Menneske, for han følte med sig selv, at han dog havde ejet det skønneste. Og det er det de færreste af os Stakler, som har!

TRIUMFATOREN OG NARREN.

Det var hin Foraarsaften 1880, som vi Svenskere altid vil mindes, fordi vi fejrer den hvert Aar; og der var ude paa Blockhusodden samme uforglemmelige Aften. Der stod et gammelt Par, Folk fra Landet, almindelige Mennesker, som havde vandret største Delen af deres krogede Liv til sammen. De spejdede ud mod Sejlrenden, som kun dunkelt skimtedes under de taareøjede Stjerner, og de saa efter en Mand, som i Mørket gik og syslede med et eller andet ude paa Broen. Længe stod de, meget længe; endnu skuende ud over den mørke Sejlrende, endnu betragtede det store Lysskær inde fra Byen.

Tilsidst saa de et Lys ude paa Fjorden, to Lys, mange Lys. Da trykkede de Gamle hinandens Hænder, og i Stilheden, under Stjernerne, takkede de Gud, der havde givet dem deres Søn tilbage, som havde Del i Æren af den store Bedrift at have sejlet rundt om Asien, og som i et halvt Aar havde været begrædt som død.

Han havde ganskevist ikke været den første, men

han havde været med; og nu vilde han komme til at spise hos Kongen, faa et Ordenstegn og blive udnævnt til et eller andet, som ogsaa vilde skæppe i Kassen, siden Rigsdagen allerede havde vedtaget en Nationalbelønning i rede Penge.

Lysene blev større og kom nærmere; en lille Dampbugserede et stort Barkskib, som paa nært Hold saa ganske almindeligt ud, lige som saa meget andet stort kan gøre.

Og nu saa man Manden ude paa Broen med de hemmelighedsfulde Forberedelser stryge en Tændstik.

— Hvad mon det kan være? sagde den Gamle. Det ligner store, store Stearinlys. Og de gik nærmere for at se paa det.

— Det ligner en Stejleplads, sagde Konen, som var oppe fra Kysten.

Ratsch! Its-ch! Si-si-si-si! sagde det! Og de Gamle stod ombølgede af Ild og Flamme.

Op mod Himlens Stjerner susede nu hele Bundter af Ild, der højt oppe tændte nye Stjerner, saa hvis en Stjernekygger havde set dem fra sit Observatorium, vilde han have troet, at der var kommet nye Stjerner paa Himmelbuen. Og der kom virkelig nyt, paa Himlen og paa Jorden, med dette Aar 1880, thi der kom nye Tanker i nye Sind, og nyt Lys og nye Opdagelser. Ukrudt kom der jo ogsaa med den nye Hvede, men Ukrudtet skal blive staaende, give Fugtighed og Skygge og saa til Høstens Tid skilles fra Hveden. Men med skal det, for det hører til, som Avnerne til Hveden.

Det var et rigtigt Fyrværkeri i hvert Fald; og

da Røgen var drevet væk — for Røgen hører Ilden til — saa var den Stads forbi.

— Det havde jo været morsomt, om man kunde ha' været med i Byen i Aften! sagde Konen.

— Naah, sagde den Gamle, vi havde vist bare været til Ulejlighed, og naar Smaafolk trænger sig frem, kan det nemt komme til at se ud som Skidtvigtighed. Drengen ser vi altid i Morgen, naar han har været hos Kæresten; hun er nærmere til'et end vi.

Det var jo fornuftigt talt af den Gamle; de Gamle skal have Forstand, for hvem skulde ellers have det?

Og saa gik de til Byen!

Nu skal vi se, hvordan det gik med Sønnen! . . . Han var Dybdemaaler ombord, og han havde maalt Havets Dyb, Landets Højde og Himlens tilsyneladende Bevægelse; han kunde sige, hvor mange Klokker var, bare han saa paa Solen, og han vidste, hvor langt de havde rejst, naar han kiggede op paa Stjernerne. Det var en vigtig Mand, og han syntes ogsaa, han havde Haand i Hanke med baade Himmel og Jord, at han maalte Tiden ud og stillede Evighedens Uhr. Da han nu havde været Gæst i Kongens Gaard og faaet Stjerne i Knaphullet, saa syntes han jo, at han ligesom stod over de andre; han blev ikke egentlig hovmodig overfor sine fattige Forældre eller sin Kæreste; men det syntes de naturligvis, skønt de ikke sagde noget. Og maaske han var lidt stram, for det havde han Anlæg for..

Naa! Nu var de store Festligheder i Hovedstaden forbi, og Studenterstaden vilde ogsaa bringe de hjemvendte Helte sin Hyldest. Og saa rejste de derop.

Studerterne, det er nu et underligt Folkefærd, de gaar og hører Forelæsninger hos Doktor Alvidende og tror, at de ved mere end alle andre. Og det er jo unge Mennesker, og derfor er de tankeløse og grusomme.

Da nu de gamle Doktorer ved Middagsgildet havde holdt deres fornuftige og respektfulde Taler til Ære for Søfarerne, saa skulde om Eftermiddagen Studenterne lave et Festtog.

Dybdemaaleren sad paa en Balkon med sin Kæreste blandt de andre Honoratiores; der blev ringet med Kirkeklokker og skudt med Kanoner; der blev blæst i Trompeter, flaget og viftet. Og saa kom Toget.

Først saa man selvfølgelig Skibet med Matroser og det hele; saa kom der Hvalrosser og Isbjørne og alt, hvad dertil hører; og dernæst nogle udmajede Studenter, som skulde forestille Heltene. Selve den Store var gengivet med sin Pels og sine Briller. Det var jo ikke rigtig ærbødigt, kan man nok tænke sig; Æren var jo saa som saa, at blive fremstillet paa den Manér; men det fik være, velment var det i alt Fald. Dér var den, og dér var den, alle gengivet af udmajede Studenter.

Sidst kom Dybdemaaleren. Nogen smuk Mand var han ganskevist ikke, men det behøver et Mandfolk heller ikke at være, naar man bare er en dygtig Dybdemaaler eller noget andet dygtigt. Men sikke de havde fremstillet ham! En rigtig Grimrian og

Grinebider havde de valgt til Repræsentant for ham. Naa! det fik gaa; men hans ene Arm var af Naturen for kort, og det havde de ogsaa efterlignet. Og det var stygt gjort, for en Legemsfejl det er noget, man ikke kan gøre for.

Men da Narren, som gav Dybdemaaleren, kom frem foran Balkonen, sagde han et eller andet med skaansk Accent, som skulde latterliggøre Dybdemaaleren, fordi han var Skaaning. Og det var dumt gjort, for enhver taler sit Landsmaal, som han har lært det af sin Moder, og det skal man ære.

At alle Folk lo, det var jo bare Høflighed, fordi man blev gratis forlystet, og at Kæresten blev saaret i sit Hjerte, det var i sin Orden, thi hun vilde ikke se sin tilkommende Mand gjort latterlig. Dybdemaaleren blev mørk og indesluttet. Al Festens Glæde var borte for ham. Men han maatte lade som ingenting, for ellers vilde man sige, at han var dum, at han ikke forstod Spøg. Men saa kom det værste. Narren dansede frem og lavede nogle Hundekunster, der skulde være en Rebus paa Dybdemaalerens Navn, det Tilnavn, han havde arvet efter sin Fader, og det Fornavn, han havde faaet i Daaben af sin Moder, og det var ham ligesom helligt, og han vilde aldrig forandre det, skønt det var noget brovtende.

Da vilde han rejse sig og gaa, men Kæresten holdt ham tilbage, og han blev siddende.

Da Optoget var slut, og alle paa Balkonen brød op, gik den Store hen til Dybdemaalerens Kæreste, lagde venligt sin Haand paa hendes Skulder og sagde med sit elskværdige Smil:

— De har en underlig Maade at fejre deres Storer paa her til Lands. Men det maa man ta' med!

Om Aftenen var der Fest igen, og Dybdemaaleren var ogsaa med; men Fornøjelsen var borte; han følte sig saa liden, saa udleet, som han var blevet; han var jo ringere end Narren, som havde taget Kegler paa sine vittige Indfald; og derfor var han modfalden, urolig for Fremtiden og tvivlende paa sig selv. Og hvor han gik og stod i den store Have, saa han sit Vrægebillede i Narren, som var overalt. Han saa sine Fejl forstørrede, sit Hovmod aller mest og sit pralende Sprog efterabet; og det værste var, at hans hemmelige Tanker og Tilbøjeligheder var afsløret.

I Løbet af tre pinefulde Timer havde han faaet Tid til at gaa sin Samvittigheds Regnskab igennem; og det, som intet Menneske havde vovet at sige ham, det havde Narren sagt. Det er jo godt at kende sig selv; Sokrates kalder det ovenikøbet det største Gode; og da Aftenen var forbi, havde Dybdemaaleren overvundet sig selv og over for sig selv erkendt sine Svagheder og besluttet at forbedre sig.

Saa gik han forbi en Gruppe Folk og hørte en Stemme bag en Hæk:

— Det er mærkeligt, som Dybdemaaleren har forandret sig til sin Fordel! Han er jo en rigtig brav Fyr.

Det varmede ham om Hjertet at høre det. Men, hvad der glædede ham i hans Sjæls Inderste, var nogle Ord af hans Kæreste:

— Du er saa rar i Aften, og derfor er du saa smuk!

Han smuk? Det var jo et Mirakel, og Mirakler sker der jo ikke mere, men han maatte tro paa det, for han vidste, at han var grim.

Tilslidst slog den Store til Lyd paa Punschebol-len og holdt en Tale, der begyndte omtrent, som følger:

— Naar den romerske Sejerherre fejrede sit Triumftog, stod der altid en Slave bagved ham paa Vognen, og han raabte til Feltherren, medens han blev hyldet af Folket og Senatet: „Husk paa, at du blot er et Menneske!“ Og ved Siden af Sejerherrens Firspand gik der en Nar, som med sine Spottegloser forringede Triumfens Betydning, og med sine Nidviser nedsatte Triumfatorens Karakter. Det var en god, gammel Skik, thi intet er saa farligt for et Menneske som at tro, at han er en Gud, og intet vækker Gudernes Mishag som Menneskenes Overmod! Mine unge Venner; den Daad, som vi hjemvendte har udført, er maaske blevet overvurderet; Sejrens Rus er nok steget os til Hovedet, og derfor var det velgørende idag at se Eders Narrespil; ikke at jeg misunder Narren hans Rolle eller lader mig forlede til at tro paa Eders smukke Hensigter, langt fra; men jeg takker Eder i hvert Fald for den noget ejendommelige Hyldest, I har bragt os. Den skal lære mig, at jeg endnu har meget tilbage at erobre, og den skal paamine mig, naar Forgudelsen frister, om at jeg kun er et Menneske!“

— Bravo! skreg Dybdemaaleren.

Og Festen fortsattes uforstyrret i oprigtig Fryd og Gammen, uforstyrret endogsaa af Narren, der

skamfuld havde trukket sig tilbage og var forsvundet.

Det var Dybdemaaleren og den Store! Nu skal vi se, hvordan det gik med Narren!

Narren, der havde staaet ved Bordet under den Stores Tale, havde fra Dybdemaaleren faaet et Blik, et af den Slags Blikke, der ligesom en lille Ildpil kan antænde en stor Fæstning. Og Narren var besat, som om han havde faaet Ild i Klæderne, da han gik ud i Natten. Det var ikke nogen tiltalende Mand. Narre og Bødler er jo ganske vist ogsaa Mennesker, men ikke af de bedste. Mange Fejl og Svagheder havde han ogsaa, som vi alle har, men han forstod at skjule dem. Nu skete der noget mærkeligt. Hele Dagen igennem havde han efterabet Dybdemaaleren, og under Indflydelse af Rusen var han i den Grad krøbet ind i sin Rolle, at han ikke kunde komme ud af den igen; ved at fremstille Dybdemaalerens Fejl og Skavanker, havde han ligesom optaget dem i sig; og det omtalte Blik fra Dybdemaaleren havde stødt dem ned i Bunden af hans Sjæl, ligesom Ladestokken støder Krudtet ned. Han var ladet af Dybdemaaleren, og derfor gav han sig til at blive stortalende og raabte op, saa snart han kom ud paa Gaden. Men denne Gang kom han galt af Sted. Der kom nemlig en Politibetjent og anmodede ham om at være stille. Narren svarede med en eller anden Vits med Dybdemaalerens skaanske Accent. Kan man tænke sig! Politibetjenten, der tilfældigvis var fra Skaane, blev gal i Hovedet og satte ham i Brummen. Nu har en Nar lige saa svært ved

at forstaa Alvor, som en Politibetjent ved at forstaa Spøg, og derfor gjorde Narren drabelig Modstand mod Arrestationen, hvilket havde til Følge, at Hasselkæppen kom frem og saa rapp! rapp! rapp!

Og saa blev han slæbt afsted.

Nu kunde man jo synes, at det havde været nok med Revselsen, men det var det ikke!

Narren følte sig langt fra forbedret ved Afstraffelsen; snarere ophidset i sin Sjæls Inderste, gik han ud paa Krigsstien som en Siouks-Indianer for at finde en at hævne sig paa.

Tilfældet, eller hvad det nu var, styrede hans Skridt ned til Toldboden og ind i en Bondeknejpe. Omkring et Bord i Gaarden sad der Bønder og Møllere, som ved en Lygte drak de store Mænds Skaal. Da de fik Øje paa Narren, troede de, det var Dybdemaaleren, og de blev i høj Grad glade over, at han vilde gøre sig saa gemén, at han vilde tømme et Bæger med dem.

Da fløj Dybdemaalerens Hovmodsaand ind i Narrens Krudtkammer og fængede. Han talte store Ord om sine Bedrifter; hvordan han havde været den, der havde ledet Ekspeditionen; for hvis han ikke havde maalt Havets Dybde, vilde de være gaaet paa Grund; og havde han ikke læst i Stjernerne, vilde de aldrig være kommet hjem.

Klask! sagde det. Narren havde faaet et Æg midt mellem Øjnene.

Og Mølleren udtalte følgende:

— Dybdemaaleren er en Skryder; det vidste vi i Forvejen, og det er ham, der har skrevet i Bladene, at den Store er en Humbugskarl!

Nu fløj Dybdemaalerens andre Svagheder i Narren, og han sagde, hvad der ikke var sandt:

— Den Store er en Humbugskarl!

Dette her var for galt, det lod Bønderne sig ikke byde. De rejste sig imod ham. Og saa blev Narren nikket med en Oksetømme til en fuld Melsæk. Med det fineste, sigtede Hvedemel blev han sminket i Ansigtet; med en Tanne fra Lyset blev han sværtet. Og alt imens syede en Møllerdreng ham fast til Sækken med en Trækkenaal og Sejlgarn.

Men det var ikke Slut endda. Med Lygten i Spidsen trak Bondehæren Kærren, Melsækken og Narren ud paa Gaden op til det store Torv.

Og her blev Narren fremvist for det jublende Folk. Det havde han godt af!

Da han kom fri igen, gik han afsides og satte sig paa en Trappe og græd. Den store Karl græd. Det var næsten Synd for ham.

TOBAKSLADENS HEMMELIGHEDER.

Der var engang en ung Pige ved Operaen. Hun var saa smuk, at Folk vendte sig efter hende paa Gaden, og hun sang som kun faa.

Saa kom Kapelmesteren og Komponisten og tilbød hende deres Kongerige og deres Hjerte. Kongeriget modtog hun, men Hjertet lod hun ligge.

Nu var hun stor, saa stor som ingen anden! Og hun kørte i en Viktoria ned ad Gaden og nikkede til sit eget Billede, der sad i alle Boghandlervinduer.

Hun blev større endnu og kom paa Postkort, Sæber og Cigarkasser. Tilsidst hang hendes Portræt i Foyeren blandt de døde Udødeliges; og da blev hun rent ud sagt meget opblæst.

En Dag stod hun paa en Bro ude ved Havet, hvor Søen gik højt og Strømmen var stærk. Kapelmesteren stod ved Siden af hende, selvfølgelig, og mange andre unge Herrer med. Den Skønne legede med en Rose; og den vilde alle de unge Herrer have; men kun den skulde ha' den, som kunde ta' den.

Og saa kastede hun Rosen langt ud i Bølgerne. De unge Herrer kiggede saa langt efter Blomsten, men

Kapelmesteren hoppede straks i Søen, svømmede som en Maage paa Bølgerne og holdt snart Blomsten mellem sine Læber.

Da lød der en Klapsalve fra Broen; og han, som laa ude i Vandet, saa i hendes Øje, at hun elskede ham. Men da han nu skulde svømme ind igen, kom han ikke ud af Stedet. Der var Strøm og Sug, men det saa hun deroppe paa Broen ikke; hun troede, at han legede og stod og skoggerlo. Men han, der følte Dødsfaren, misforstod hendes Latter, og det var heller ikke nogen god Latter; han følte et Stik i sit Hjærte, og dermed var hans Kærlighed forbi.

Naa, han kom i Land, med blodige Hænder, som han havde revet paa Broen.

— Du skal have min Haand, sagde den Skønne.

— Det kan være det samme, svarede Kapelmesteren, vendte hende Ryggen og gik.

Det var Majestætsfornærmelse imod Skønheden, og derfor skulde han dø.

Hvorledes det gik til, at Kapelmesteren mistede sin Stilling, det ved alene Teaterfolk, der forstaar sig paa den Slags. Fast sad han, og der gik to Aar inden man fik ham rystet ned.

Men falde gjorde han; og da hun havde skaffet sin Velgører afvejen, saa triumferede hun og blev endnu mere opblæst, saa at man ligefrem begyndte at kunne se det paa hende. Og Publikum saa igennem Sminken, at Hjertet var ondt; derfor lod det sig ikke mere rive med af hendes Sang, og det troede ikke paa hendes Taarer eller Smil.

Dette mærkede hun, og hun blev bitter; endnu re-

gerede hun Teatret; kvalte alle, der vilde tilvejs og lod dem slaa ned i Aviserne.

Yndesten mistede hun, men Magten var hende mere; og hun var nu rig, mægtig og veltilfreds med Tilværelsen, og Folk, som er tilfredse, bliver sjældent magre, snarere har de en vis Tilbøjelighed til at blive fede; og hun begyndte virkelig at blive en lille Smule korpulent. Hun begyndte saa stille og forsigtigt, at hun ikke mærkede det selv, førend det blev forsent. Bang! Ned ad Bakke gaar hurtigt, og denne Rejse her gik med svimlende Fart. Den Tortur, hun underkastede sig, hjalp ikke. Hun havde det lækreste Bord i Byen, men jo mere hun sultede, desto federe blev hun.

I Løbet af et Aar var hun ude af Spillet og fik sin Løn sat ned. Det andet Aar var hun halvvejs glemt og erstattet af en yngre. Det tredje Aar blev hun sagt op; og saa lejede hun et Kvistværelse.

— Det var en unaturlig Fedme, sagde Sceneinstruktøren til Suffløren.

— Det var ikke Fedme; det var Opblæsthed, sagde Suffløren!

Nu sad hun paa Kvistværelset og saa ned over en Plantage. Der stod blandt andet en Tobakslade, og den syntes hun godt om, for der var ingen Vinduer i den, hvor Folk kunde sidde og se paa hende. Og under Tagstenene boede der Spurve; men der blev aldrig kørt Tobak hjem, for den blev overhovedet ikke dyrket dèr.

Saadan sad hun hele Sommeren og saa paa sin Lade og spekulerede paa, hvad den mon var til, for Portene var lukket med store Hængelaase, og man saa ikke nogen gaa hverken ud eller ind. At den gemte over Hemmeligheder, havde hun en Anelse om, og hvad det var for en Slags, skulde hun snart faa at se.

Der var af den tidligere Berømmelse endnu nogle Halmstraa tilbage, som hun holdt fast ved og levede paa: det var hendes Glansroller, Carmen og Aida, som endnu var ubesatte af Brist paa en Arvtager; i Publikums Erindring levede endnu hendes Fremstilling, som havde været udmærket.

Nuvel, det var igen August, Lygterne blev tændt, og Teatrene skulde aabne.

Sangerinden sad ved sit Vindue og saa ned paa Laden, som for nylig var blevet rødmalet og havde faaet Teglstenstag.

Saa kom der en Mand ned igennem Kartoffelmarkerne; og han bar paa en stor, rusten Nøgle. Han aabnede Laden og gik ind.

Saa kom der to Mænd til, som hun syntes, hun skulde kende; og de forsvandt ligeledes ind i Laden.

— Nu begyndte det at blive interessant.

Efter nogen Tids Forløb kom de tre Mænd ud igen, bærende paa noget stort underligt noget, som lignede Sengebunde eller Skærmbredter.

Udenfor Porten vendte de Skærmene og stillede dem op langs Ladevæggen; og nu saa man en Kakkelovn, men den var malet, daarligt malet. Saa saa man en Dør til et eller andet landligt Hus, maaske

en Jægers Hytte. Saa kom der en Skov, et Vindue og et Bibliotek.

Det var Teaterdekorationer. Og lidt efter genkendte hun ogsaa Rosenbusken fra Faust.

Det var Operaens Dekorationsmagasin, og ved denne Rosenbusk havde hun selv engang sunget: „Blomster smaa, hvisker tyst.“

Ondt gjorde det i det stakkels Hjerte, da hun forstod, at Faust skulde op, men det var en Trøst, at hun ikke havde sunget Hovedrollen, som jo er Margarethas.

— Lad gaa med Faust! Men rører de ved Carmen eller Aida, saa dør jeg.

Dør sad hun nu og saa, hvordan Repertoiret skiftede: og hun vidste fjorten Dage før Aviserne, hvad Operaen vilde give. Det var jo altid en Adspredelse. Hun saa Jægerbruden blive draget frem med Ulvekløften og det hele; hun saa Den flyvende Hollænder med Skibene og Havet; Tannhäuser og Lohengrin og mange andre.

Men saa kom det en Dag, for det Uundgaaelige maatte komme. Mændene stod og slæbte (den ene hed Lundqvist, kunde hun huske, og han passede Tridseværket) og saa kom der til Syne et Torv i Spanien. Kulissen stod paa skraa, saa at hun ikke rigtig kunde se, hvad det var; men en af Mændene vrikkede lidt med Rammen, saa at man kunde se Vranken, og den er altid styg. Og dør stod med store, sorte Bogstaver, som kom til Syne et efter et, langsomt, ligesom for at pine hende; der stod skrevet, uigenkaldeligt, tydeligt: C, A, R, M, E, N. Det var Carmen!

— Nu dør jeg, sagde Sangerinden.

Men hun døde ikke, den Stakkel, ikke engang da Aida kom op. Dog, hendes Navn var udslettet af Menneskers Erindring, af Boghandlernes Vinduer, af Postkortene; og tilsidst forsvandt — ingen vidste, hvordan det gik til — hendes Portræt fra Foyeren.

Hun kunde ikke forstaa, at Mennesker havde saa nemt ved at glemme; det var ganske uforklarligt. Men hun begræd sig selv, som man begræder en død; og Sangerinden, den fejrede, var jo død!

Saa gik hun ensom en Dag og spadserede paa en øde Gade. Der var en Affaldskule for Enden af Gaden. Hun stansede uden at tænke videre over det, men hun fik alligevel set tilstrækkeligt af Forgængeligheden, for paa Skarndyngen laa et Brevkort, hvorpaa der var et Billede af hende som C a r m e n.

Hun gik hurtigt bort og græd indvendig. Kom ind i en Tværgade, hvor en mindre Boghandlers Vindue fik hende til at stanse; hun var jo vant til at stanse ved den Slags Vinduer for at se efter, om hun selv var hængt ud. Men her hang hun ikke. Derimod hang der en Tavle, hvorpaa hun mod sin Vilje læste disse mærkelige Ord: „Herrens Ansigt er over dem, som gøre ondt, og han vil udslette deres Spor af Jorden.“

Dem, som gøre ondt! Det var derfor ethvert Spor efter hende var udslettet. Dèr var Forklaringen paa Menneskers Glemsomhed.

— Men kan ondt ikke gøres godt igen? Har jeg ikke lidt Straf nok? klagede hun.

Og saa gik hun ud i Skoven, hvor der ikke var

nogen Mennesker. Som hun gik, fortvivlet, sønderknust, ydmyg, saa hun et andet ensomt Menneske, som stod foran hende. Og han spurgte med Øjnene, om han turde hilse.

Det var Kapelmesteren. Men hans Øjne talte ikke om Bebrejdelser, ikke om ydmygende Medlidenhed; de fortalte om Beundring, Forundring og Æmhed..

— Hvor du er bleven smækker og fin, Hanne, sagde hans Mund.

Hun saa ned ad sig, og hun syntes det ogsaa selv. Sorgen havde bortbrændt det overflødige, opblæste Kød, og hun var smukkere end nogensinde.

— Og lige ung er du? Yngre!

Det var det første venlige Ord, hun havde hørt i lange Tider; og da det kom fra ham, mod hvem hun havde handlet saa ilde, da forstod hun, hvad et godt Menneske er værdt, og det sagde hun.

— Har du endnu din Stemme, Hanne? spurgte Kapelmesteren, som ikke kunde lide at blive rost.

— Jeg véd ikke! hulkede hun.

— Kom op i Syngeværelset i Morgen . . . Ja, paa Operaen hos mig, saa skal vi høre. Jeg er nemlig engageret dèr . . .

Sangerinden kom; kom igen og kom frem igen.

Publikum havde tilgivet og glemt, glemt det onde; og nu er Sangerinden lige saa stor igen, ja meget større end før.

Det var en opbyggelig Historie.

SANKT GOTTHARDS SAGA.

Det var en Lørdagften i Göschenen i Kantonen Uri, en af de fire Urkantoner, Wilhelm Tells og Walter Fürsts Kanton. Paa den nordre Side af Sankt Gotthard, hvor den germaniske Tunge tales, og hvor stille, venlige Mennesker bor, som har Selvbestemmelsesret i deres Anliggender, hvor den „hellige Skov“ staar beskyttende mod Laviner og Bjærghæder, der ligger den blomstrende By ved en Bæk, der driver Vandmøller og giver Foreller.

Nu, Lørdagften, da Aftenklokken ringer angelus, samles Byfolket ved Brønden under det store Valnøddetræ. Der kommer Postmesteren, Amtmanden og selve Obersten, alle i Skjorteærmer og med Leen over Skulderen. Fra Dagens Høstarbejde kommer de for at skylle Leen, for her er Arbejdet æret og selvgjort er bedst. Saa kommer Drengene ligeledes med deres Leer og endelig Pigerne med Malkespandene; sidst samles de der hjemmehørende Køer af Kæmperace; hver af dem er saa stor som en Tyr. Fedt er Landet og velsignet er det; men Vinen vokser ikke paa Nordsiden af Sankt Gotthard, heller ikke Oli-

ven, ikke Silketræer og ikke den frodige Majs. Grønt Græs og gyldent Korn, det høje Valnøddetræ og den fede Runkelroe, det er Aarets Grøde.

Værtshuset „Den Gyldne Hest“ ligger ved Brønden nedenfor en af Sankt Gotthards Kløfter; og dør i Haven ved et eneste langt Bord sidder de nu efter endt Dagværk, de trætte Høstmænd, alle ved samme Bord, uden Rangsforskel: Amtmanden, Postmesteren, Obersten, og Tjenestekarlene med; Fabrikanten, som laver Straahatte og hans Arbejdere; Byens lille Skomager, Skolemesteren og alle de andre.

De snakker om Afgrøden og Malkningen; og de synger sammen, Sange, der klinger i enkle Treklange som Valdhornet og Bjælderne. De synger om Foråret og dets rene Glæder, saa trofastgrønt og forhaabningsblaat.

Og de drikker det lyse Øl.

Saa bryder Ungdommen op for at lege, springe og brydes, for i Morgen er der Skyttestævne med Idrætsfest, og da gælder det om at være hurtig i Vendingen.

Og derfor blev der blæst tidlig Tappenstreg i Lurene, den Aften, for at ingen skulde møde søvnig og uoplagt til Festerne, hvor Byens Ære stod paa Spil.

Søndagen oprandt med Solskin og Klokkeklang; festklædte Mennesker samledes fra Omegnens Byer, og alle saa de morgenduelige og udsovede ud. Næsten alle Karlene havde ombyttet Leen med Bøssen;

Pigerne og de gifte Koner sendte dem undersøgende og opmuntrende Blikke, thi det var for Hus og Hjem, de lærte Skyttekunsten; og Mesterskytten vidste, at han vilde komme til at aabne Ballet med den skønneste.

Saa kom der kørende en kæmpemæssig Sluffe, trukket af fire fyrige Heste, pyntet med Baand og Blomster; og hele Sluffen var en eneste stor Løvsal med Bænke i; man kunde ingen se, men man hørte Sang derinde fra, smuk og højstemt Sang om Schweizerlandet og Schweizerfolket, det smukkeste og det tapreste Folk.

Saa kom Børnenes Tog; de gik to og to, Haand i Haand, som var de gode Venner eller som smaa Brude og Brudgomme.

Og da Klokkeringningen begyndte, drog de alle op til Kirken.

Men da Gudstjenesten var forbi, saa begyndte Festen; og ovre paa Skydebanen, der stødte op til Sankt Gotthards vældige Mur, knaldede Skudene snart.

Postmesterens Søn var Byens Mesterskytte, og der var ingen Tvivl om, at han vilde tage Prisen. Han skød en Omgang og tog fire Pletter af seks Skud.

Men da lød der med ét oppe fra Bjærget høje Raab; Grene knagede, Sten og Grus rullede ned ad Skraaningen, og man saa Granerne i den hellige Værneskov gynges som for en Storm. Lidt efter saa man, staaende oppe paa en Klippeblok med Bøsse over Nakken og viftende med sin Hat, den vilde Gemsejæger Andrea fra Airolo, den italienske By i Kantonen Tessin paa den anden Side af Bjærget.

— Gaa ikke i Skoven! raabte alle Skytterne.
Andrea forstod ikke.

— Gaa ikke i den hellige Skov! Bjærget kommer over os! skreg Amtmanden.

— Lad det bare komme! svarede Andrea og rutschede i rasende Fart ned ad Skrænten. Og her er jeg!

— Du kommer for sent! svarede Amtmanden.

— Jeg kommer aldrig for sent, sagde Andrea og gik frem til Banen, slængte seks Gange Geværet til Kinden og skød seks Pletter.

Nu skulde han jo have været Sejerherre; men Gildet havde sine egne Love, og man kunde desuden ikke lide det sorte, vælske Folk paa den anden Side Bjærget, hvor der voksede Vin og blev spundet Silke. Der var gammelt Fjendskab, saa Andreas Skud skulde ikke regnes.

Men Andrea gik frem til den skønneste, det var selve Amtmandens Datter, og han bad høvisk om Tilladelse til at aabne Ballet i Aften med hende.

Den skønne Gertrud rødmede, thi hun havde et godt Øje til Andrea; men hun maatte afslaa hans Tilbud.

Da blev Andrea mørk; han bøjede sig frem imod hende og hviskede i hendes Øre, saa det blev blodrødt:

— Min skal du blive, om jeg saa skal vente i ti Aar. Otte Timer har jeg været om at gaa over Bjærget for at træffe dig, derfor kom jeg for sent; men næste Gang skal jeg komme tids nok, om jeg saa skal gaa midt igennem Bjærget!

Festen var slut og Dansen med. Alle Skytterne sad udenfor „Den Gyldne Hest“, og Andrea var der ogsaa; men Postmesterens Rudi sad til Højboards, fordi han var Mesterskytte, efter Reglerne altsaa; men Andrea var det i Virkeligheden.

Rudi prøvede paa at yppe Kiv.

— Naa, du Andrea! sagde han, du er en vældig Jæger; men du ved nok: at skyde Gensen er ingenting mod at faa Fingre i den.

— Har jeg skudt den, saa har jeg den, svarede Andrea.

— Vist ikke nej! Barbarossas Ring har alle skudt paa, men ingen har faaet den! sagde Rudi.

— Hvad er Barbarossas Ring for noget? spurgte en Fremmed, der ikke havde været i Gøschenen før.

— Jo, svarede Rudi. Dèr ser du den oppe.

Og han pegede op mod Bjærgvæggen, hvor der hang en stor Kobberring paa en Krog. Og han vedblev:

— Kejser Frederik Barbarossa plejede nemlig at drage denne Vej til Italien; han drog seks Gange derned og lod sig krone i Milano og Rom. Og da han saa var bleven tysk-romersk Kejser, lod han denne Ring anbringe i Bjærget paa den tyske Side som et Tegn paa, at han havde viet Tyskland til Italien.

Og naar den Ring, fortæller Sagnet, engang bliver løftet af sin Hage, saa er Ægteskabet opløst. Lykeligt var det ikke.

— I saa Fald vil jeg opløse det, sagde Andrea;

ligesom mine Fædre løste mit stakkels Land Ticino fra Tyrannerne i Schwütz, Uri og Unterwalden.

— Er du ikke Schweizer? spurgte Amtmanden strengt.

— Nej, jeg er Italiener af det Schweiziske Edsforbund.

Og dermed ladede han sit Gevær og lagde en Jærnkugle i. Sigtede og skød!

Ringen løftedes fra nedenunder; og løst fra Hagen faldt den ned, Hohenstaufernes, Barbarossas Ring.

— Leve det frie Italien! raabte Andrea og svingede sin Hat.

Men ingen svarede.

Andrea tog Ringen op, overrakte den til Amtmanden og sagde:

— Gem denne Ring til et Minde om mig og denne Dag, hvor I gjorde mig Uret.

Derpaa gik han hen til Gertrud og kyssede hendes Haand. Og saa steg han op ad Bjærget og forsvandt, kom igen til Syne og forsvandt i en Sky. Men efter en Tids Forløb saa man ham atter, højere oppe. Det var ikke ham, men det var hans Kæmpeskygge over Skyerne; og han stod med løftet Næve, truende, over den tyske By.

— Det var Satan selv! sagde Obersten.

— Nej, det var en Italiener! rettede Postmesteren.

— Siden det er saa sent ud paa Aftenen, sagde Amtmanden, skal jeg røbe en Regeringshemmelighed, der vil staa i Avisen i Morgen.

— Hør! Hør!

— Jo, der blev telegraferet, at fordi den franske Kejser er blevet fanget ved Sedan, har Italienerne jaget de franske Tropper bort fra Rom; og Viktor Emanuel gaar i dette Øjeblik mod Hovedstaden.

— Det var store Nyheder. Saa er det forbi med Tyskernes romerske Promenader! — Det vidste Andrea nok, siden han var saa storsnudet!

— Han har maaske vidst mere endnu! sagde Amtmanden.

— Saa? Hvordan det?

— Vi faar vel se! Vi faar vel se!

Og de fik se.

En Dag fik de nogle fremmede Herrer at se, der kom anstigende med deres Instrumenter og kiggede paa Bjærget; og det saa ud, som om de kiggede efter Barbarossas Ring, for de holdt Kikkerten netop i den Retning. Og de saa paa Kompasset, ligesom de ikke vidste, hvor Syd og Nord var.

Og saa blev der givet en større Middag i „Den Gyldne Hest“, og Amtmanden var med. Ved Desser-ten talte de om Millioner og Millioner.

En Tid efter fik de at se, hvordan „Den Gyldne Hest“ blev revet ned; og Kirken blev baaret bort, Stykke for Stykke og stillet op igen et andet Sted. Der blev bygget Kaserne; Bækkens Løb forandre- des og Møllehjulene blev taget fra hinanden. Fabri-ken blev lukket, og Kreaturerne blev solgt.

Og saa ankom der tre tusind sorte Arbejdere, der talte Italiensk.

Da forstummede de smukke Sange om det gamle Schweizerland og om Vaarens rene Glæder.

I Stedet for hørte man Dag og Nat en vældig Hamren; og dèr, hvor Barbarossas Ring havde sidet, blev der drevet et Bjærgbor ind; og saa begyndte Skydningen, for der skulde en Tunnel gennem Bjærget.

Der var nu, kan man nok forstaa, ingen Kunst ved at lave ét Hul i Klippen; men der skulde sprænges to Huller, et fra hver Side; og begge Hullerne skulde mødes, ligesom et Søm, og det var der ingen der troede paa, for der var en og en halv Mil at sprænge. En og en halv Mil!

— Tænk, om de ikke mødes! Saa maa de begynde forfra igen!

Men Overingeniøren havde sagt: De skal!

Og Andrea fra den italienske Side han troede paa Overingeniøren; thi han var selv en træfsikker Karl, som vi ved. Derfor gik han ind i Arbejdernes Lag og blev første Mand.

Det var et Arbejde, der laa for Andrea. Solens Lys, Græsgangene og de hvide Alper fik han ikke mere at se; men han syntes, at han sprængte sig sin egen Vej til Gertrud, den Vej, ad hvilken han i et kæphøjt Øjeblik havde lovet at komme.

I otte Aar stod han inde i Mørket og sled som en Hund. Nøgen stod han for det meste, for der var 30 Graders Varme. Snart stødte de paa en Flods Kilde, og saa levede han i Vand; snart traf de et Lerlag, og saa levede han i Snavs. Luften var næsten altid forgiftet, og Kammeraterne segnede; men

der kom nye. Tilsidst segnede Andrea med og blev indlagt paa Sygehuset. Dèr fik han den Idé, at de to Tunneler aldrig vilde møde hinanden. Og det plagede ham mest. Aldrig møde hinanden!

Der laa ogsaa Urifolk paa Stuen og talte i Vildelse; det staaende Spørgsmaal i deres feberfrie Øjeblikke var dette:

— Tror I, vi vil møde hinanden?

Ja, aldrig havde Tessinere og Urifolk længtes saadan efter at træffes, som her, inde i Bjærget. De vidste, at hvis de traf hinanden derinde, vilde tusindaarigt Fjendskab høre op, og de selv, forsonede, falde i hinandens Favn.

Andrea blev rask og kom igen i Gang. Han var med i Strejken 1875; slog med Sten, røg i Spjældet, men kom ud igen.

Aar 1877 brændte Airolo, hans Fødeby.

— Nu har jeg brændt mine Skibe bag mig, og nu maa jeg frem, sagde han.

Den 19de Juli 1879 blev en Sorgens Dag. Overingeniøren for hele Tunnelen var gaaet ind i Bjærget for at maale og beregne; og bedst som han stod, blev han ramt af et Slagtilfælde og døde! Midt paa Banen! Dèr skulde han have haft sin Grav; som en Pharao, i den største Stenpyramide, der findes; og hans Navn, Favre, skulde være indristet dèr.

Imidlertid; Aarene gik. Andrea samlede Penge, Erfaringer og Styrke. Gøschenen besøgte han aldrig; men en Gang om Aaret gik han til den Hellige Skov og saa paa Ødelæggelsen, som han sagde.

Han saa aldrig Gertrud, skrev ikke til hende; det

behøvedes ikke, thi han levede med hende i sine Tanker, og han følte, at han havde faaet hendes Vilje.

Det syvende Aar døde Amtmanden i Fattigdom.

— Det var godt, at han var fattig! tænkte Andrea; og det er de færreste Svigersønner, der tænker saadan.

Det ottende Aar hændte der noget mærkeligt. Andrea stod som første Mand langt inde i den italienske Tunnel og slog paa sit Bor. Luften var trang og kvælende, saa han havde Susninger for Ørene. Da hørte han en Banken, som lignede den Træbilles, der hedder Dødningeuhret.

— Er min sidste Time kommet? tænkte han højt.

— Din sidste Time! svarede noget i hans Indre eller fra det Fjerne. Og han blev forskrækket.

Den følgende Dag hørte han igen Bankningerne, men tydeligere, saa at han troede, det var Uhret, han gik med.

Men den næste Dag, det var en Helligdag, hørte han ingenting; og saa troede han, at det kun var Øret; men da blev han angst og gik til Messe; og i sit stille Sind klagede han over Livets Ustadighed. Haabet havde svigtet ham, Haabet om at opleve den store Dag, Haabet om at vinde den store Pris, der var udsat for det første Bor, som gik gennem Væggen, Haabet om at faa Gertrud.

Om Mandagen var han trods alt atter første Mand med sit Bor; men han var ikke glad; han troede ikke mere, de vilde møde Tyskerne i Bjærget.

Han slog og slog, men uden Fart, som hans eget svækkede Hjerte slog nu efter Tunnelsygdommen. Da pludselig hørte han et Skud og en vældig Bragen, men inde i Bjærget, paa den anden Side.

Og nu gik det op for ham, at de havde mødt hinanden.

Først faldt han paa Knæ og takkede Gud; saa rejste han sig og begyndte at slaa. Han glemte Paversne, Frokost og Middag, for at slaa. Han slog med venstre Arm, mens den højre sov. Og han tænkte altimens paa Overingeniøren, der var segnet lige foran Maalet; og han sang de tre Mænds Sang i den brændende Ilds Ovn, for Luften ligesom brændte omkring ham, mens Vandet dryppede fra hans Isse og han stod med Fødderne i Snavs.

Paa Slaget syv, den 28de Februar 1808, faldt han næsegrus frem over Boret, der fløj midt gennem Bjærgvæggen.

Et dundrende Hurra fra den anden Side vækkede ham, og han forstod, forstod, de havde truffet hinanden, at den sidste Time for hans Besvær var kommet, og at han var Ejer af ti tusind Lire.

Saa, efter et kort Suk til den Altforladende, lagde han Munden til Borehullet og hviskede, saa ingen hørte det: Gertrud! og derpaa istemte han et nifoldigt Hurra for Tyskerne. Klokken elleve om Natten hørtes et rungende Varsko fra den italienske Side, og med et Brag som af Belejringskanoner ramlede Væggen. Tyskere og Italienere faldt i hinandens Arme, og de faldt alle paa Knæ, syngende et Te Deum laudamus.

Det var et stort Øjeblik; og det var i 1880, samme Aar, som Stanley blev færdig med Afrika og Norden-sköld med Vegafærden.

Da Lovsangen til den Evige var forstummet, traadte en af Arbejderne fra tysk Side frem og over-

rakte Italienerne et beskrevet Dokument. Det var et Æres- og Mindeskrift for Overingeniøren: Louis Favre.

Han skulde være den første, der passerede Tunnelen, og Andrea skulde føre hans Æresminde og hans Navn paa det lille Arbejdstog til Airolo.

Og det Hverv udførte Andrea af et glad Hjærte, siddende paa en Vogn, der blev skudt foran Lokomotivet.

Det var en stor Dag! Og Natten gav den ikke noget efter.

Der blev drukket Vin i Airolo, italiensk Vin; og der blev afbrændt Fyrværkeri. Der blev holdt Taler for Louis Favre, Stanley og Nordenskøld; der blev holdt Taler for Sankt Gotthard, denne hemmelighedsfulde Klippemur, der i Aartusinder havde sat Skel mellem Tyskland og Italien, mellem Syd og Nord. Ja, i Sandhed et Adskillelsens Tegn, men ogsaa et Samlingens. Thi Sankt Gotthard havde staaet dør og lige ærligt delt sit Vand imellem den tyske Rhin og den franske Rhône, mellem Nordsøen og Middelhavet . . .

— Og Adriaterhavet med, afbrød en Tessiner. Værs'go, glem ikke Ticino, som vander Italiens største Flod, den vældige Po.

— Bravo! Ingen bedre! Leve Sankt Gotthard, det store Tyskland, det frie Italien og det nye Frankrig.

Det var en stor Nat! efter en stor Dag.

Næste Morgen stillede Andrea paa Ingeniørkon-

toret. Han var klædt i sin italienske Jægerdragt, Fjer i Hatten, Bøsse paa Nakken og Ransel paa Ryggen; hvid i Ansigtet og hvid paa Hænderne.

— Naa, saa du har nok af Tunnelen nu, sagde Kasseingeniøren eller Pengemanden, som de kaldte ham. Ja, det er der ingen, der skal fortænke dig i, og der er forresten ikke andet en Murerarbejde tilbage. Altsaa Afregning!

Pengemanden slog op i en Bog, skrev paa en Lap og talte op ti tusind Lire i Guld.

Andrea kradsede sit Navnetræk under, stoppede Guldet i Ranselen og gik.

Han sprang op paa et Arbejdstog; og paa mindre end ti Minuter var han ved den nedstyrtede Skillemur.

Der brændte Ild inde i Bjærget paa begge Sider af Skinnerne. Arbejderne raabte Hurra for Andrea og svingede med Huerne. Det var herligt!

Paa andre ti Minutter var han fremme ved den tyske Side. Men da han saa Dagslyset i Aabningen, stansede Toget, og han steg ud.

Saa gik han frem mod det grønne Lys, og saa Byen igen, grønne Træer i Solskin; og Byen laa dør nybygget, hvid, straalende, skønnere end før. Og da han gik frem, hilste Arbejderne paa deres første Mand.

Lige hen imod et lille Hus styrede han sine Skridt; og under et Valnøddetræ ved Siden af Bikuberne stod Gertrud, stille, smukkere, mildere, ganske som om hun havde staaet dør og ventet ham, i otte Aar.

— Nu kommer jeg, saadan som jeg lovede, midt igennem Bjærget! — Følger du med til mit Land?

— Jeg følger dig, hvorhen du vil.

— Ringen har du allerede; eksisterer den endnu?

— Ja, den gør!

— Saa lad os gaa med det samme! — Nej, vend ikke om, du maa ikke tage noget med dig!

Og de gik Haand i Haand! Men de gik ikke til Tunnelen.

— Op paa Bjærget! sagde Andrea og styrede op mod Vejen til det gamle Pas. Min Vej gik gennem Mørket til dig; nu vil jeg leve i Lyset med dig, for dig!

JUBAL UDEN JEG.

Der var engang en Konge, som hed J o h a n u d e n L a n d, og Grunden kan man gætte sig til. Men der var en anden Gang en stor Sanger, som blev kaldt for J u b a l u d e n J e g, og Grunden skal I nu faa at høre.

Klang var det Navn, han havde faaet efter sin Fader, Soldaten, og det var et Navn med Musik i. Men han havde ogsaa af Naturen faaet en stærk Vilje, der sad som en Jernstang gennem Ryggen paa ham, og det er en stor Gave, som man skal tage Vare paa i Livets Kampe. Som Barn allerede, da han begyndte at tale, sagde han ikke som andre smaa Drenge „han“, naar han talte om sig selv, men han kaldte straks sig selv for „jeg“. — Du har ikke noget Jeg! sagde de Gamle. Da han blev noget ældre og vilde udtrykke et Ønske, sagde han „jeg vil“. Men saa maatte han høre:

— Du har ingen Vilje eller din Vilje sidder i min Lomme.

Det var nu dumt af Soldaten, men han forstod ikke bedre, han var Soldat og dresseret til kun at ville, hvad Officererne vilde.

Unge Klang syntes det var underligt, at han „ikke havde nogen Vilje“; han havde jo tværtimod en meget stærk Vilje; men det fik være.

Da han begyndte at blive stor, spurgte Faderen ham en Dag: — Hvad vil du være?

Det vidste Drengen ikke, og han havde hørt op med at ville, fordi det var forbudt. Han havde ganske vist en Længsel efter Musik, men det turde han ikke sige af Frygt for, at det skulde blive forpurret. Derfor svarede han som en lydig Søn:

— Jeg vil ingenting.

— Saa skal du være Vintapper! sagde Faderen.

Om det nu var, fordi Faderen kendte en Vintapper eller fordi Vinen havde en særlig Tiltrækningskraft for ham, det er svært at afgøre. Nok er det, unge Klang blev anbragt i en Vinkælder, og der trivedes han ikke saa daarligt.

Der lugtede saa rart af rødt Lak og fransk Vin dernede, og der var store, hvælvede Rum, som i Kirker. Naar han sad ved Fadet, og den røde Vin randt, blev han i godt Humør og begyndte at smaa-synge, først alle mulige Viser, han havde hørt.

Principalen, som gjorde i Vin, holdt af Sang og Glæde og lod bare den unge Mand synge løs; det klang saa smukt under Hvælvingen. Og naar han stemte i med „Dybe Kælderhvælv“, kom der Kunder ned, og det var noget, Principalen syntes om.

Men en skønne Dag kom der en Handelsrejsende, som havde været Teatersanger; og da han fik Klang at høre, blev han saa henrykt, at han inviterede ham med ud paa Livet om Aftenen.

Og de spillede Kegler, de spiste Krebs med Dild, de drak Punsch, og de sang, saa det stod efter.

Mellem to Bægre, og da de havde drukket Dus, sagde den Handelsrejsende:

— Hvorfor gaar du ikke til Teatret?

— Jeg? svarede Klang, det kan jeg jo ikke.

— Du skal sige: Jeg vil! Saa kan du.

Det var en anden Snak, for siden unge Klang var tre Aar gammel, havde han ikke brugt Ordene „jeg“ og „vil“.

Nu turde han hverken ville eller ønske, og han bad om ikke at blive fristet yderligere.

Men den Handelsrejsende kom igen mange Gange, og han havde store Sangere med sig. Fristelsen blev for stærk; og Klang tog sit Parti en Aften, da han blev applauderet af en veritabel Professor.

Han tog Afsked med Principalen, og ved et Glas takkede han sin Ven, den Handelsrejsende, som havde gengivet ham Selvtilliden og Viljen; „Viljen, denne Jærnstang gennem Ryggen, som holder Mennesket oprejst, saa det ikke falder ned paa alle fire.“ Aldrig vilde han glemme sin Ven, der havde lært ham at tro paa sig selv.

Og saa gik han hjem for at sige Farvel til sin Fader og Moder.

— Jeg vil være Sanger, sagde han, saa det klang i Stuen.

Faderen kiggede efter Krabasken og Moderen græd, men det hjalp ikke.

— Bring ikke dig selv i Ulykke, min Søn! var Moderens sidste Ord.

Unge Klang fik Penge til at rejse til et fremmed Land. Der lærte han at synge rigtig efter Reglerne, og han blev i Løbet af nogle Aar en meget stor Sanger. Han tjente Penge og fik sig sin egen Impresario, der slog ham op.

Nu blomstrede vor Ven Klang, og han kunde sige baade „jeg vil“ og „jeg befaler“. Hans Jeg voksede ganske unaturligt, og han taalte ikke nogen ved sin Side. Han nægtede sig ingenting, og han fornægtede sig ikke heller. Og nu, da han skulde hjem til sit Land igen, forklarede Impressarien ham, at det ikke, naar man var en stor Sanger, gik an at hedde Klang, han maatte se at finde sig et mere stiligt Navn, helst et udenlandsk, for saadan var det Skik og Brug.

„Den store“ havde en Strid med sig selv; thi det var jo sin Sag saadan at tage et andet Navn; det var omtrent som at fornægte Fader og Moder; det kunde se mindre heldigt ud.

Men, siden det nu engang var Skik og Brug, saa: lad gaa.

Han ledte i Biblen for at finde det rette Navn, for der staar de.

Og da han netop slog op paa Jubal, „Lamecks Søn, som opfandt allehaande Spil“, saa tog han det. Det var et godt Navn, og det betød Basun paa Hebræisk. Da Impressarien var Englænder, ønskede han, at Klang skulde kalde sig Mister, og det gjorde han. Mister Jubal, altsaa.

Det var jo ret uskyldigt, alt dette, siden det nu var Skik og Brug, men underligt var det i hvert Fald, at med det nye Navn blev Klang en anden. Det

gamle og forbigangne var der ligesom slaaet en Streg over; og Mister Jubal førte sig som født Engländer, talte med Accent, gik med Bakkenbarter og høje Flipper; ja, de ternede Klæder voksede frem af sig selv som Barken paa Træet; han blev stram og hilste med det ene Øje; vendte sig aldrig om, naar en Bekendt raabte ham an paa Gaden, og han stod altid midt inde i Sporvognen.

Han kendte knap sig selv igen.

Imidlertid var han igen kommet hjem til sit Land og var første Sanger ved Operaen. Han spillede Konger og Profeter, Frihedshelte og Dæmoner; og han var saa stor en Skuespiller, at naar han skulde indøve en Rolle, troede han, han virkelig var den, han forestillede.

Nu gik han en Dag paa Gaden og var en eller anden Slags Dæmon, men han var ogsaa Mister Jubal.

Saa hørte han en raabe: Klang! bagved sig. Han vendte sig naturligvis ikke om, thi det gør en Engländer ikke, og forresten hed han jo heller ikke Klang mere.

Men der blev igen raabt Klang. Og saa stod hans Ven, den Handelsrejsende, foran ham, og med spørgende Øjne sagde han venligt, men lidt genert:

— Er det ikke Klang?

Da for Dæmonen i Mister Jubal; han viste Tænder og med aabent Gab, som om han tog en Brysttone fra en af Kraniets Kaviteter, brølede han et kort: nej!

Da kendte Vennen ham igen og gik sin Vej. Det var en oplyst Mand, han kunde Livet og Menneskene

og sig selv udenad og blev derfor hverken forbavset eller bedrøvet.

Men det troede Mister Jubal; og da han i sit Indre hørte disse Ord: „Førend Hanen gale to Gange, skal du fornægte mig tre Gange,“ saa gjorde han som Petrus, han gik ind i en Port og græd bitterlig. Det gjorde han selv i sine Tanker, men Dæmonen i hans Hjerte skoggerlo.

Siden den Dag lo han altid; af ondt og godt, af Sorg og Skam, af alt og alle.

Hans Fader og Moder vidste nok af Bladene, hvem Mister Jubal var, men de gik aldrig i Operaen, for de troede, at det var noget med Heste og Tøndebaand, og der vilde de ikke se deres Søn.

Mister Jubal var nu større end de største; han havde nok sat en stor Del af sit Jeg til, men hans Vilje var i Behold.

Da slog ogsaa hans Time! Der var ved Balletten en lille Pige, som kunde fortrylle Mænd, og Jubal blev ogsaa fortryllet. Saa helt fortryllet, at han spurgte, om han maatte blive hendes . . . (Han mente naturligvis, om hun vilde være hans, men sligt siger man ikke.)

— Ja, du skal faa Lov at være min, sagde Tryllerinden, hvis jeg maa faa . . .

— Du maa faa alt! svarede Jubal.

Damen tog ham paa Ordet, og de giftede sig. Først lærte han hende at synge og spille; og siden fik hun alt, hvad hun vilde. Men, da hun var en Tryllerinde, vilde hun alt, hvad han ikke vilde, og lidt efter lidt havde hun hans Vilje i sin Lomme.

En skønne Dag var Mistress Jubal en stor Sangerinde; og saa stor, at naar Publikum kaldte Jubal frem, mente de Fruen og ikke Herren.

Jubal vilde slaa sig op igen, men at gøre det paa Konens Bekostning, det vilde han ikke, og derfor kunde han ikke.

Han blev et næsten glemt og udslettet Navn. Den straalende Kreds af Venner, som Mister Jubal havde samlet i sit Ungkarlehjem, samledes nu i hans Hjem omkring Fru Jubal, som de kaldte slet og ret Jubal.

Ingen saa til Misteren, ingen skaalede med ham; og prøvede han at faa et Ord indført, var der ingen, der hørte paa ham; det var, som om han ikke var til, og hans Hustru behandledes, som om hun ikke var gift.

Da blev Mister Jubal ensom, og ensom gik han paa Kafé.

Der kom han saaledes ind en Aften for at søge Selskab. Hvemsomhelst var han rede til at tage til Takke med, naar det blot var et Menneske.

Da fik han Øje paa sin gamle Ven, den Handelsrejsende; Jubal sad alene og kedede sig; og han tænkte: „Der har jeg et Menneske i gamle Lundberg“; og saa gik han hen til Bordet og hilste. Men da forvandlede Vennens Ansigt saa besynderligt, at Jubal maatte spørge:

— Er det ikke Lundberg?

— Jo!

— Kan du ikke kende mig, Jubal, igen?

— Nej!

— Kan du ikke kende Klang, din gamle Ven?

— Nej! Han er død for længe siden.

Da forstod Jubal, at han var død paa en vis Maade, og han gik sin Vej.

Dagen efter tog han Afsked fra Operaen og blev Sanglærer med Titel af Professor.

Saa rejste han til Udlandet og blev borte i mange Aar.

Sorgen, han sørgede over sig selv som en død, og Græmmelsen fik ham til at ældes hurtigt.

Men det var godt det samme, for saa var der ikke langt igen. Dog ældedes han ikke saa hurtigt, som han vilde, og derfor skaffede han sig en hvid Paryk med lange Lokker. Og i den befandt han sig vel, for den gjorde ham uigenkendelig ogsaa for ham selv.

Med afmaalte Skridt og Hænderne paa Ryggen gik han paa Fortovene og grundede; man troede, han søgte nogen eller ventede paa nogen. Saa nogen ham ind i Øjet, følte de, at der ikke var noget Blik deri, forsøgte nogen at gøre hans Bekendtskab, talte han udelukkende om Sager og Ting. Og han sagde aldrig „jeg“, aldrig „jeg synes“, men „det synes“. Han havde mistet sit Jeg, og det opdagede han først en Dag, han skulde barbere sig. Han havde ind-sæbet sig og skulde til med Kniven foran Spejlet. Han saa og saa Værelset bagved sig, men sit Ansigt saa han ikke. Da forstod han, hvordan det var fat. Og han blev grebet af en heftig Længsel efter igen at finde sit Jeg. Den bedste Del havde han givet til sin Hustru, der havde faaet hans Vilje, og han besluttede at opsøge hende.

Da han kom hjem til sit Land og gik paa Byens Gader med sin hvide Paryk, var der ingen, der kunde kende ham igen. Men en Musiker, som havde været i Italien, sagde højt paa Gaden: det er en maestro.

Og straks følte Jubal sig som en stor Komponist. Han købte Nodepapir og begyndte at skrive et Partitur, det vil sige, han skrev en Mængde lange og korte Noder paa Linjerne, nogle for Violin naturligtvis, andre for Træblæserne og Resten for Messinginstrumenterne. Derpaa sendte han det ind til Konservatoriet. Men ingen kunde spille det, for det var ingenting, bare Noder.

Saa en Dag gik han paa Gaden og mødte en Maler, som havde været i Paris. „Der gaar en Model,“ sagde Maleren. Det hørte Jubal, og han troede straks, at han var en Model; for han troede alt, hvad man sagde om ham, fordi han ikke vidste, hvem eller hvad han var.

Da nu hans Tanker faldt paa Hustruen, som havde faaet hans Jeg, besluttede han at opsøge hende. Men hun havde giftet sig med en Baron og var rejst langt bort.

Saa blev han træt af at søge; og som alle trætte Mænd blev han grebet af Længsel efter sine Dages Ophav, sin Moder. Han vidste, at hun sad som Enke i et lille Hus oppe i Bjærget, og derop gik han.

— Kender du mig ikke igen? spurgte han.

— Hvad hedder du? spurgte Moderen.

— Hvad din Søn hedder? Ved du ikke det?

— Min Søn hed Klang, men du hedder Jubal, og ham kender jeg ikke.

- Hun fornægter mig!
 - Som du fornægtede dig selv og din Moder.
 - Hvorfor tog I Viljen fra mig, da jeg var Barn?
 - Din Vilje gav du til en Kvinde.
 - Jeg maatte, ellers havde jeg ikke faaet hende.
- Men hvorfor sagde I, at jeg ikke havde nogen Vilje?
- Ja, det var Fa'r, kære Barn, og han vidste ikke bedre. Tilgiv ham nu, da han er død. Forresten skal Børn ikke have nogen Vilje, voksne Mænd skal have det.

— Tænk, at du kunde klare det saa flinkt for mig, Mor! Børn skal ikke ha' det, men voksne skal ha' det.

— Hør du, Gustav, sagde Moderen; Gustav Klang . . .

Det var begge hans Navne; og da han hørte dem, blev han igen sig selv. Alle Roller, Konger og Dæmoner, maestroen og Modellen var som blæst bort, og han var bare sin Moders Søn.

Saa lagde han sit Hoved i hendes Skød og sagde:

— Nu vil jeg dø! Jeg vil dø!

GULDHJÆLMENE I ÅLLEBERG.

Anders var født i Falbygden og havde i sin Ungdom med Alenmaalet og Tøjpakken marscheret hele Landet rundt. Men en Dag syntes han, det var bedre at marschere med Gevær og at slide Kongens Klæder, og derfor lod han sig hverve ved Västgöta-Dal. Og saadan hændte det, at han engang blev kommanderet op til Vagttjeneste i Stockholm.

Vor Ven Kask, saadan hed han fra nu af, fik en Dag Permission; og saa skulde han naturligvis paa „Skansen“. Men da han stod ved Indgangen, opdagede han, at han ikke havde nogen Halvtredsøre, og han maatte altsaa blive udenfor. Han kiggede saa langt efter Stakittet og tænkte: Jeg kan jo gaa en Runde; der findes vel altid en Stente; om galt skal være, springer jeg over.

Det var ved Solnedgang, da han fulgte Søens Bred og strøg langs med Bjærgroden; men Stakittet kunde han se højt oppe i Luften, og dèr inde bag var der Musik og Sang. Kask gik og gik, rundt og rundt, men saa ingen Stente, og Stakittet forsvandt inde i

Nøddeskoven. Træt lagde han sig i Græsset og gav sig til at knække Nødder.

Da kom der et Egern og satte Halen i Vejret..

— Lad mine Nødder være! sagde Egernet.

— Ja, hvis du vil vise mig hen til Stenten, sagde Kask.

— Jeg skal følge dig et Stykke paa Vej, svarede Egernet.

Det smuttede foran, og Soldaten fulgte efter. Og saa var det væk.

Der kom et Pindsvin raslende gennem Løvet.

— Følg med mig, sagde det, saa skal jeg vise dig Vejen.

— Gak med sagde Pindsoen! Næ Tak!

Men Pindsvinet fulgte alligevel med.

Saa kom Hugormen. Det var en fin Fyr; den kunde læspeg med Tungen og gøre Krumspring.

— Følg med mig, sagde den, ssaa ska' jeg vivise dig.

— Javel, sagde Kask.

— Men du sska' være phin; du sska' la være at tsrampe paa mig. Jeg holder af det phine.

— Saa fin en Fyr er en Soldat jo ikke, sagde Kask, men jeg har jo i alt Fald ikke mine Transtøvler paa.

— Træd paa den, sagde Pindsvinet, ellers bliver den saa fin paa det, at den bider dig.

I det samme stemte Hugormen i med sin Falset og bugtede sig bort.

— Vent lidt! sagde Pindsvinet og for løs paa den. Jeg er ikke saa fin af mig; jeg viser mine Pigge, gør jeg!

Saa gjorde det det af med Hugormen og forsvandt. Nu stod Soldaten alene i Skoven og fortrød, at han havde vraget det strittende Pindsvin.

Det var begyndt at mørkne, men Maanenyet kom til Syne mellem Birkeløvet, og alt var stille og tyst.

Da syntes Soldaten, at han saa en stor, gul Haand, som vinkede frem og tilbage. Han gik derhen og saa, at det var Løvet paa et Lønnetræ, som jo har den Vane at gestikulere saadan med Fingrene, uden at man véd, hvad det mener.

Som han stod og stirrede, hørte han en Asp skælve:

— Hu, jeg fryser, sagde Aspen, for jeg er blevet vaad om Fødderne; og jeg er saa bange.

— Saa? Hvad er du bange for? spurgte Soldaten.

— Jo, der sidder en Dværg inde i Bjærget.

Saa forstod Soldaten, hvad Lønnetræet havde ment, og han saa virkelig en Dværg sidde inde i Bjærget og koge Grød.

— Hvad er du for en? sagde Dværgen.

— Jeg tjener ved Vässkötta-Dal. Og du?

— Jeg? jeg hører hjemme i Alleberg, sagde Dværgen.

— Men Alleberg ligger jo i Västergylln, svarede Soldaten.

— Vi er flyttet herhen nu, sagde Dværgen.

— Da løjst du, svarede Soldaten og stødte til Gryden, saa at Grøden væltede i Ilden.

— Nu skal vi se paa Musereden, sagde han og gik ind i Bjærget.

Dér sad Jætten ved et stort Baal og glødede en Jærnstang.

— Goddag, goddag, sagde Soldaten og rakte Haanden frem.

— Goddag igen, svarede Jætten og rakte Jærnstangen, saa glødende den var, frem imod Soldaten.

Kask tog den og krammede Jærnet, saa det hvæsedede.

— Du er varm om Hænderne! Hvad hedder du?

— Jeg hedder Jætten Svensk, sagde Trolden.

— Det var et svensk Haandtryk; nu kan jeg da forstaa, jeg er i Alleberg. Maaske Guldhjælmene sover her endnu?

— Tys! tys! tys! sagde Jætten og truede med Ildrageren. Du skal faa dem at se, siden du hører til Vässkötta-Dal; men du skal løse en Gaade for mig først.

— Vil du mundhugges med en Landsmand, saa lad gaa! Men læg først den Ildrager væk.

— Jo, Kask! du skal fortælle mig Sveriges Historie, mens jeg ta'r mig en Smøg; saa skal du bag efter faa Guldhjælmene at se; hele Sveriges Historie.

— Den klarer jeg nok, skønt jeg var ikke noget stort Lys paa Korporalskolen. Jeg skal bare tænke mig lidt om først.

— Men det er en Betingelse: du maa ikke nævne Navnet paa nogen Konge, for saa bliver de vrede derinde; og hvis de bliver vrede, saa véd du nok . . .

— Det er noget indviklet; men tænd du kun Pi-ben, saa begynder jeg. Dér har du Ild!

Soldaten lagde et Øjeblik sit Hoved i Blød; saa begyndte han:

— En, to, tre! Anno 1161 eller deromkring blev Sverige til; et Rige, en Konge og en Ærkebisp — er det nok?

— Nej, sagde Svensk, det var for lidt. Om igen!

— Saadan da? —: Anno 1359 var det svenske Folk færdigt, for da traadte de fire Stænder sammen paa en Rigsforsamling, og den varede uafbrudt til 1866.

— Du, som er Soldat, sagde Svensk, du maa da kunne fortælle noget om Krig.

— Der er blot to Krige, som er værd at tale om: og de endte med to Fredslutninger, den i Brömsebro 1645, da vi fik Herjedalen, Jämtland og Gottland, og den i Roskilde 1658, da vi fik Skåne, Halland, Blekinge og Bohuslän. Og dermed er den svenske Historie slut.

— Naa, men Forfatningerne da?

— Ja, vi fik Enevælde 1680, og det varede til 1718; saa kom Frihedstiden til 1789, da Enevælden blev genindført. Og saa lavede Adlersparre Revolution 1809 og lod Hans Järta skrive den Forfatning, som vi har den Dag idag. Nu behøver du saamænd ikke at vide mere. Fik du røget Piben ud?

— Tja! sagde Jætten. Det var lige paa Nippet. Men nu skal du faa Lov at se Guldhjælmene!

Den gamle rejste sig med Besvær og gik ind i Bjærget, fulgt af Soldaten.

— Gaa stille! sagde Jætten og pegede paa en Ridder med Guldhjælm paa, som sad og sov ved en Klippedør. Men i det samme snublede Kask og slog Støvlesinkerne mod en Sten, saa at der stod Gnister.

Da vaagnede Guldhjælmen straks; og saa kvikt, som en Soldat, der har sovet paa Vagten, raabte han:

— Er det paa Tide nu?

— Endnu ikke! svarede Jætten.

Guldhjelmsridderen satte sig ned og faldt straks i Søvn igen.

Jætten aabnede Bjærgvæggen, og de kom ind i en stor Sal. Et endeløst Bord strakte sig midt ned gennem Salen og i Halvlyset saa man den straalende Forsamling af Guldhjelme sidde i Armstole med Guld kroner paa Rygstødet. For Bordenden sad der en Mand, som var et Hoved højere end de andre; og hans Skæg naaede helt ned til Bæltestedet som hos en Moses eller Jesaias; og han havde Hammeren i sin Haand.

De syntes alle at sove, men ikke den Søvn, som om Natten gengiver Kræfterne, ikke heller den, som kaldes den evige.

— Pas nu paa, sagde Jætten, saa skal du faa Lov at overvære Herredagen.

Han trykkede paa en stor Granat i Klippevæggen, og tusind Luer tændtes.

Da vaagnede Guldhjælmene.

— Hvem dør? spurgte Manden med Profetskæget.

— Svensk! svarede Jætten.

— Smukt Navn! sagde Gustaf Eriksson Vasa, thi ham var det. Hvor langt er det ledet?

— Aar et Tusind, ni Hundrede og tre efter Kristi Fødsel.

— Tiden gaar; er det ogsaa gaaet fremad med Jer? Er I ét Land og ét Folk?

— Ja vi er! Men siden Gustaf den Førstes Tid

er Landet vokset. Med Jämtland, Herjedalen og Gottland.

— Hvem tog det?

— Jo, det skete under Dronning Kristina; men det var hendes Formyndere, som tog det.

— Og siden?

— Siden fik vi Skåne, Halland, Blekinge og Bohuslän.

— Det var som Fanden! Hvem tog saa det?

— Karl den Tiende Gustaf.

— Naa, og saa?

— Saa er der ikke mere!

— Det er det hele?

Nu bankede det i Bordet.

— Erik den Hellige ønsker Ordet! sagde Gustaf Vasa.

— Erik Jedvardson er mit Navn og Hellig har jeg aldrig været. Maa jeg spørge Svensk, hvad der er blevet af mit Finland?

— Finland gik tilbage til Rusland efter egen Begæring af Anjalaforbundets Mænd, og ved Freden i Fredrikshamn 1809, hvor Finnerne hyldede Czaren.

Gustaf II Adolf bad om Ordet.

— Hvor er Østersølandene? spurgte han.

— Gaaet tilbage til deres Ejere, svarede Svensk.

— Og er der nogen Kejser endnu?

— Der er to Kejsere, en i Berlin og en i Wien.

— To Habsburgere?

— Nej, en Habsburger og en Hohenzoller.

— Ubegribeligt! — Og Katolikerne i Nordtyskland, er de omvendt?

— Nej! Katolikerne udgør Majoritet i den nordtyske Rigsdag, og Kejseren i Berlin søger for Tiden at faa Indflydelse paa Kardinalkollegiet for at kunne bestemme Pavevalget.

— Eksisterer Paven da endnu?

— Ja vist eksisterer han, skønt der fornylig døde en.

— Og hvad vil Brandenburgeren i Rom?

— Det véd man ikke; nogle siger, at han vil være tysk-romersk Kejser af den evangeliske Trosbeken- delse.

— En Synkretist-Kejser, som Johan Georg af Sach- sen drømte om. Nu vil jeg ikke høre mere. Forsy- nets Veje er forunderlige, og vi dødelige, ja hvad er vi? Jord og Aske!

Carl XII ønsker Ordet.

— Kan Svensk sige mig, hvad der er blevet af Polen nu?

— Polen findes ikke mere. Det er delt!

— Delt? Og Rusland?

— Rusland fejrede fornylig Sankt Petersborgs Grundlæggelse, og Borgmesteren i Stockholm var med i Processionen.

— Som Fange?

— Nej, som Gæst. Alle Nationer er Venner nu, mere eller mindre, og i Kina stod fornylig et fransk Armékorps under tysk Feltmarskalk.

— Det var ikke daarligt! Er man Ven med sin Fjende nuomstunder?

— Ja, man er gennemtrængt af Kristendommens Aand, og man har staaende Fredsdomstol i Haag.

— Hvad har man for noget?

— Fredsdomstol.

— Saa er min Tid forbi! Guds Vilje ske!

Kongen slog Hjælmens Visir ned og talte ikke mere.

Carl XI ønskede Ordet.

— Naa Svensk, hvordan gaar det med gamle Sveriges Finanser?

— Det er svært at sige, for jeg tror ikke, man rigtig forstaar sig paa Bogholderi. Men én Ting er sikker, eller to; at Halvdelen af den svenske Jord er pantsat i Udlandet, belaaet med omtrent 300 Millioner.

— Aa Herre Gud!

— Og Kommunernes Gæld beløber sig til omtrent 200 Millioner.

— 200?

— Og i Aarene 1881—1885 udvandrede der 146 Tusind Svensker.

— Jeg ønsker ikke at høre mere!

Gustaf Vasa slog Hammeren i Bordet.

— Saa vidt jeg har forstaaet, staar det ilde til med Landet. Nogle Døgenikter er I; dovne, nidske, ligeglade; træge til at handle, men rappe til at hindre. Men du Svensk, hvordan har min Kirke det, og mine Præster?

— Kirkens Præster er Jordbrugere og Mejerister; Biskopperne sidder med op imod 30 Tusind Kroner i Løn og skraber Penge sammen, ganske som før Vesterås-Recessen; forøvrigt er de Kættere alle til Hobe, eller Fritænkere, som vi siger. Man venter vist en eller anden Reformation igen, hvad det nu bliver til.

— Saae? Saae? . . . Men hvad er det for Sang og Musik her ovenpaa?

— Det er „Skansen“! Det er et Bjærg, hvor man har samlet alle Slags Fædrelandsminder, ligesom man, naar man føler, at Enden er nær, opretter sit Testamente og samler souvenirs sammen fra det forgangne. Det viser Agtelse for Forfædrene, men heller ikke mere.

— Efter hvad der er oplyst paa denne Herredag, synes Fædrenes Værk og deres Gerninger at være opslugt af Tidens Strøm; noget flyder ovenpaa, andet synker tilbunds. Her sidder vi som Skygger af os selv, og for Jer, der lever, er vi vel heller ikke andet . . . Sluk Lysene!

Jætten Svensk slukkede Lysene og gik ud, fulgt i Hælene af Soldaten, hvem han bad at stige ind i ligesom et Bur.

— Hvis du nu snakker om dette her, sagde Jætten, saa er du ilde faren.

— Ja, det forstaar jeg, svarede Kask. Men jeg vil lægge mig det bag Øret! Tænk engang: at de har soldet gamle Sverige op og pantsat det i Udlandet! — Det er jo ganske forskrækkeligt; hvis det da er sandt!

Knirk-knark! sagde det i Turbinen; Elevatoren gik til Vejrs med Soldaten, op til „Skansen“. Og dèr stod han i Solnedgangen, netop som det ringede i Håsjö og Gustaf Vasa holdt sit Indtog i Stockholm, omgivet af sine Dalkarle.

BLAAVINGE FINDER MILTURTEN.

Den rige Mand havde engang forvildet sig ud paa den fattige Ø og havde forelsket sig i den. Hvorfor kunde den rige Mand ikke sige; maaske lignede denne Ø et forglemt Barndomsminde eller en smuk Drøm.

Han købte Øen, byggede Villa og plantede alle Slags herlige Træer, Buske og Blomster. Haven gik ned til Vandet, og egen Bro havde han med Flagstang og hvide Baade; Ege saa høje som Kirker laante Skygge til hans Hus, og milde Vinde strøg hen over de blomstrende Enge. Han havde Kone, Børn, Tjenere, Hest og Vogn; han havde alting, men én Ting manglede han alligevel; det var en ringe Ting, men det var alligevel det vigtigste af det hele; det havde han ikke tænkt paa: det var Kildevand. Der blev gravet Brønde og sprængt Klipper, men der kom bare salt, brunt Vand. Det blev filtreret, og det blev klart som Krystal, men det blev ved med at være salt. Det var Ulykken af det.

Saa kom paa de Tider en af Herrens Benaadede, som havde haft Held med alt, hvad han rørte ved,

og var en af Verdens berømteste Mænd. Vi mindes endnu, hvordan han med sin Diamantstav slog paa Klippen, og, som Moses, fik han Klippen til at give Vand. Nu skulde der diamantbores, ligesom man havde boret i andre Klipper og allevegne faaet Vand. Man borede her; for hundrede Rigsdaler, for tusind, for flere tusind; men der kom ikke andet end Saltvand. Her var tydeligt nok ingen Velsignelse; og den rige Mand mærkede sig nøje, at det ikke er alt, man kan faa for Penge, ikke engang et Glas frisk Vand, naar galt skal være.

Saa blev han tung i Sind; Livet smilte ikke længere til ham. Skolemesteren paa Øen begyndte imidlertid at læse i gamle Bøger, og der blev sendt Bud efter en klog Mand, som skulde gaa med Rude; men det hjalp ikke.

Men Præsten, der var klogere end som saa, sammenkaldte en Dag Skolebørnene og udsatte en Belønning for den, som kunde finde en Plante, der hed Milturt, og som viste Kildedrag.

— Den har Blomster som Løvefod og Blade som Stenbræk. Og den har ligesom Guldstøv paa de øverste Blade. Husk nu det!

— Blomster som Løvefod og Blade som Stenbræk, genlog Børnene, og saa rendte de ud i Mark og Skov for at finde Milturten.

Ingen af Børnene fandt den. En lille Dreng kom ganske vist hjem med en Vandportulak, som har lidt Guld i Toppen; men den er giftig, og den var det ikke. Og saa blev de trætte af at lede.

Men der var en lille Pige, som ikke gik i Skole

endnu; hendes Fader var Dragon, ejede en lille Hytte og var snarere fattig end rig. Hans eneste Skat var hans lille Datter; og hun blev i Byen kaldt med det smukke Navn Blaavinge, fordi hun altid gik i en himmelblaa Kjole med vide Ærmer, som viftede, naar hun sprang omkring. Blaavinge er forøvrigt Navnet paa en lille, blaa Sommerfugl, som man ved Højsommertid kan finde imellem Straaene, og dens Vinger ligner Hørblomstens Blade, en flyvende Hørblomst, som har Følehorn dør, hvor Støvdragerne sidder.

Blaavinge, Dragonens Blaavinge, var et usædvanligt Barn, hun talte saa fornuftigt men paa samme Tid saa mærkeligt, at ingen kunde forstaa, hvor hun fik Ordene fra. Alle Mennesker holdt af hende, og Dyrene med; Høns og Kalve fulgte hende, og hun turde klappe selve Tyren. Hun gik ofte alene ud, blev borte, og kom hjem igen; men naar man spurgte hende, hvor hun havde været, kunde hun ikke sige det. Saa havde hun alligevel saa meget at berette. Hun havde set mærkelige Ting, og mødt baade gamle Mænd og Fruer, som havde sagt det og det. Dragonen lod hende skytte sig selv, for han troede at have iagttaget, at der var en eller anden, som beskyttede hende.

En Morgenstund gik Blaavinge ud paa Strejftog. Gennem Enge og Haver styrede hun sine smaa Fjed; og største Delen af Vejen sang hun for sig selv, Sange, som ingen havde hørt før, og som hun selv fandt paa. Morgensolen skinnede saa ungt, som om den var ny-

født, Luften føltes kraftig og udsovet, Duggen dampede, og dens friske Fugtighed kølede det lille Ansigt.

Da hun kom ind i Skoven, mødte hun en gammel, grønklædt Mand.

— Goddag, Blaavinge, sagde den gamle Mand. Jeg er Gartneren paa Solglänta. Følg med, skal du se mine Blomster.

— For stor en Ære for mig, sagde Blaavinge.

— Nej, for du har aldrig pint og plaget Blomsterne.

Saa fulgtes de ad og kom ned til Stranden. Dér var en lille, smuk Bro, som førte ud til en Holm, og dér gik de ud.

Det kunde man kalde en Have! Her fandtes alting, stort og smaat, og det var ordnet som i en Bog.

Selv boede han i et Hus, som var bygget af groende, stedsegrønne Træer, Fyrrer, Graner, Ener med Ris paa. Væggene var dannet af groende, stedsegrønne Buske og Urter. Der voksede Mos og Lav i Gulvsprækkerne for at tætte; Kragebær, Melbær og Linnæer udgjorde selve Tiljerne. Taget bestod af Slyngplanter: Vildvin, Kaprifolium, Clematis, Vedbend; og det var saa tæt, at ikke en Draabe Regn kunde trænge gennem. Udenfor Døren stod der Biku-ber, men i Stedet for Bier boede der Sommerfugle. Og det var et pragtfuldt Syn, naar de sværmede ud.

— Jeg kan ikke lide at pine Bier, sagde den Gamle. Og de er forresten saa grimme; de ligner jo lodne Kaffebonner, og stikke gør de ogsaa, ligesom Hugorme.

Og saa gik de ud i Haven.

— Nu skal du faa Lov at læse i Naturens A-B-C-Bog, du skal faa Blomsternes Hemmeligheder at vide og Urternes Kendemærker. Men du maa ikke spørge, blot høre efter og svare . . . Ser du, Barn; paa denne Graasten vokser der noget, som ligner Karduspapir. Det er det første, der kommer frem, naar Bjærget bliver vaadt. Bjærget mugner; og Mugget kaldes for Lav. Her har vi to Slags; det ene ligner Renens Takker; det kaldes ogsaa Renlav og er Renens vigtigste Føde. Det andet hedder Islandslav og ligner . . . Hvad ligner det?

— Det ligner en Lunge, for det staar der i Naturhistorien.

— Ja, det det ligner under Forstørrelsesglas Lungens Luftblærer, og, ser du, deraf lærte Mennesker at bruge det mod Brystsyge. Naar nu imidlertid Bjærgets Lav har samlet Muldjord, saa kommer Mosset. Det har en Slags simplere Blomster og sætter Frø; det ligner Isblomster, men du skal se, at det ogsaa ligner Lyng og Naaletræer og alt muligt andet, for alle Planter er Slægtninge. Dette Vægmos her ligner en Gran, men har Frøhuse som Valmuen, skønt noget enklere. Paa Mosset gror der efter en Tids Forløb Lyng. Hvis du betragter Lyngen under et stærkt Forstørrelsesglas, saa bliver det til en Vortourt, Epilobium paa Latin, eller en Rododendron, ganske som Almen, der simpelthen er en stor Nælde. Muldjordsdækket er færdigt, og i Muldjorden vokser der alting. Menneskene har til deres Behov indfanget en Del Planter, men selve Naturen har givet dem An-

visning paa, hvilke de skulde tage, og hvordan de skulde anvendes. Det er ikke mærkeligere end de Farver og Prydelser, Blomsterne har faaet for at sige Insekterne, hvor Honningen findes. Du har selv set paa Rugakset, hvordan Bagerens Redskaber hænger udenfor som Bagerskilte. Og betragter du Hørren, den nyttigste af alle Planter, saa vil du se, at den selv har lært Mennesket at spinde. Se blot ned i Blomsten; du vil finde Hørtotten, hvor Støvdrageren snor sig omkring Støvvejen, som Blaar omkring Tenen. For at udtrykke sig tydeligere lod Naturen en lille Snylteplante, Snerle kaldet, slynge sig op omkring Planten, op og ned, frem og tilbage, som Skyttelen i Væverstolen. Underligt er det, at det ikke var et Menneske, men en Sommerfugl, som først fandt paa, at Hørren kunde spindes. Den hedder Hørspinderen; og af Bladene spinder den med sin egen Silke smaa Vuggetæpper og Lagener til sine Børn. Men siden man begyndte at dyrke Hørren, er den saa snedig, at den tager Tiden iagt, saa at dens Unger er flyvefærdige, lige inden Hørren trækkes.

Og Lægedomsurterne . . . nu skal du bare høre. Se paa den store Valmue; ildrød som Feberen og Vanviddet! Men i Bunden af Blomsten er der et sort Kors; det er Apotekerens Giftetikette. Og midt i Korset sidder en romersk Vase med Riller i. I disse Riller ridser man, saa rinder Lægemidlet ud, der kan bringe Døden, ilde anvendt; men bringe Dødens flinke Broder, Søvnen, ret anvendt. Ja, saa klog og gavmild er Naturen. Men nu skal vi kigge paa Milturten . . .

Her gjorde han en Pavse for at se, om Blaavinge var nysgerrig. Men det var hun ikke.

— Nu skal vi se paa Milturten.

Atter en Pavse! Nej, Blaavinge kunde tie, saa lille hun var.

— Nu skal vi se paa Milturten, der har Blomster som Løvefod og Blade som Stenbræk. Dette er dens Kendemærker, og den siger en, hvor der findes Vand. Løvefod* samler baade Dugg og Vand i sine Blade, den er selv en klar lille Kilde; men Stenbræk sprænger Fjeld. Uden Fjeld faar du ingen Kilde, Fjeldet kan saa ligge nok saa langt væk. Dette siger Milturten til dem, der forstaar det. Den vokser her paa Øen, og du skal faa Stedet at vide, fordi du er en flink Pige. Af din lille Haand skal den rige Mand faa det friske Vand for sin tørre Sjæl, og ved dig skal denne Ø velsignes. Gaa med Fred, Barn. Naar du kommer ind i Nøddeskoven, finder du til højre en Søilverlind; derunder ligger en Staalorm, som ikke er farlig. Den vil vise dig Vej til Milturten. Men inden du gaar, skal du give den gamle Mand et Kys, men kun, hvis du selv vil.

Blaavinge rakte sin lille Mund frem imod den gamle og kyssede ham. Da forvandlede hans Ansigt, og han stod dør halvtredsindstyve Aar yngre.

— Jeg har kysset et Barn, jeg er igen blevet ung! sagde Gartneren; og du er mig ingen Tak skyldig. Farvel!

Blaavinge gik til Nøddeskoven. Dør spillede Søilverlinden, og Humlebieerne sang dertil i Lindeblom-

* Paa svensk: Daggekåba.

sterne. Dèr laa Staalormen ganske rigtigt, men den saa ud, som om den havde haft en Ærgrelse.

— Se dèr er Blaavinge, som skal have Milturten, sagde Staalormen. Du skal faa den, men paa tre Betingelser: holde Tand for Tunge, ikke lade dig narre og ikke være nysgerrig. Gaa nu lige frem, saa vil du finde Milturten.

Blaavinge gik lige frem. Saa mødte hun en Dame.

— Goddag, sagde Damen. Har du været hos Gartneren paa Solglänta?

— Goddag Dame, sagde Blaavinge og gik videre.

— Du kan i hvert Fald holde Tand for Tunge, sagde Damen.

Saa mødte hun en Zigøjner.

— Hvor skal du hen? spurgte Zigøjneren.

— Lige frem, svarede Blaavinge.

— Saa bliver du ikke narret! sagde Zigøjneren.

Saa mødte hun en Mælkemand. Men hun kunde ikke forstaa, at Hesten sad inde i Kærren, og Mælke-
manden havde Skaglerne paa og trak det hele.

— Nu løber jeg løbsk, sagde han og gav sig til at galoppere, saa at Hesten faldt i Grøften . . . Jeg tror, jeg vil vande Rugen, sagde han og tog Laaget af en Mælkespand for at vande.

Blaavinge syntes jo nok, det var underligt, men hun gik bare videre og saa ikke til den Side.

— Du er heller ikke nysgerrig, sagde Mælke-
manden.

Og nu stod Blaavinge ved Foden af et Bjærg; Solen lyste inde mellem Hasselbuskene paa den grønne Stilk af en saftig Urt, der skinnede som det klareste Guld.

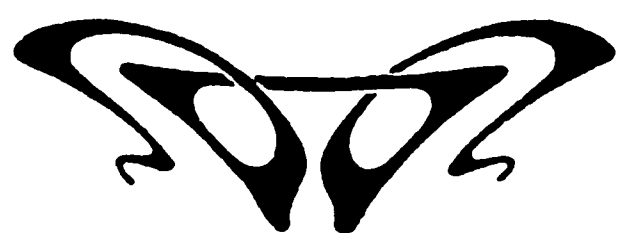
Det var Milturten; og Blaavinge saa, hvordan den fulgte Vandaaren oppe fra Bjærget og ned i den rige Mands Enge.

Da faldt hun paa Knæ og plukkede tre Milturter, som hun gemte i sit Forklæde og med dem gik hun hjem til sin Fader.

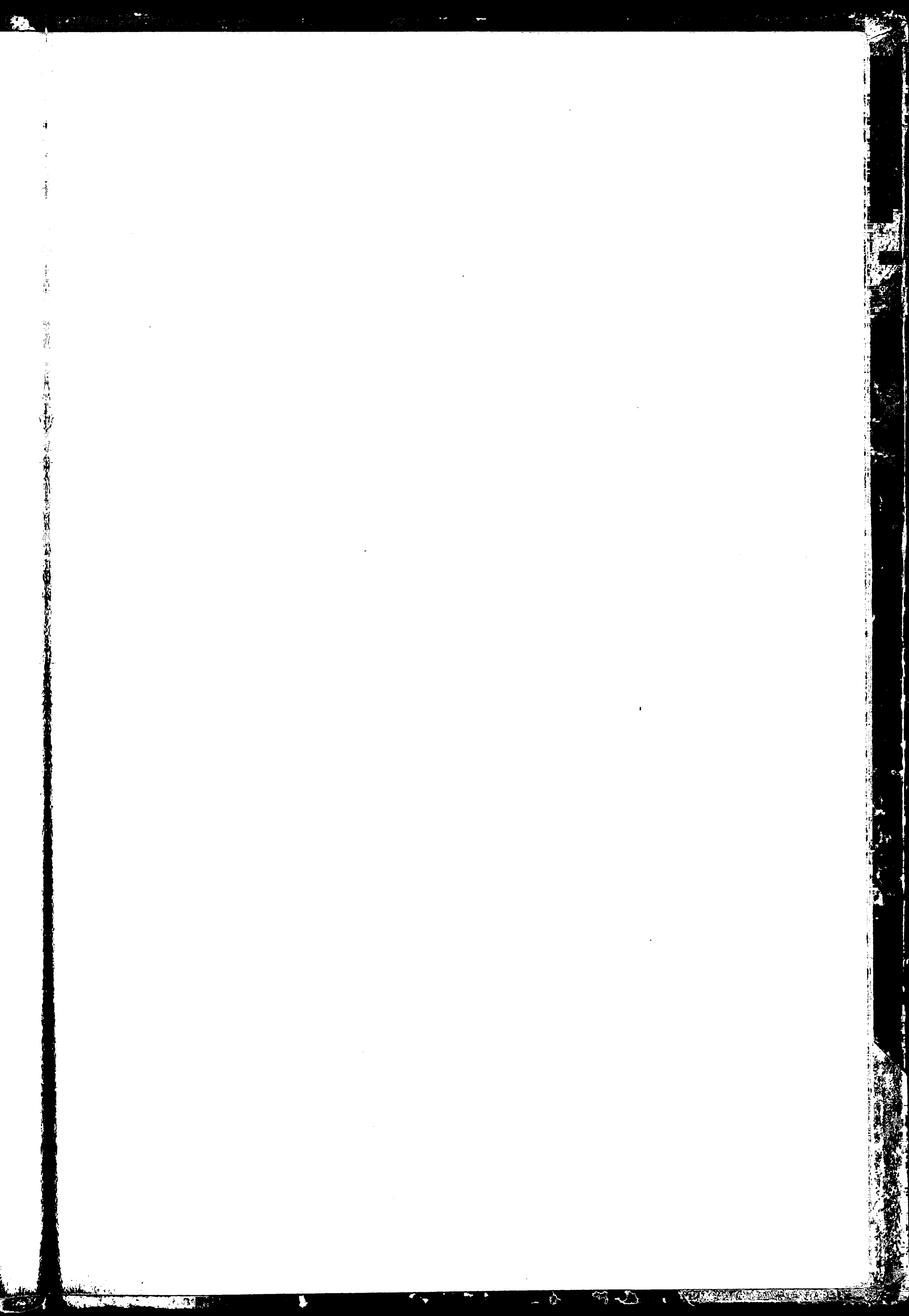
Dragonen tog sin Kasket, sin Sabel og sin Trøje paa, og saa gik de hen til Præsten. Siden fulgtes de ad alle tre til den rige Mand.

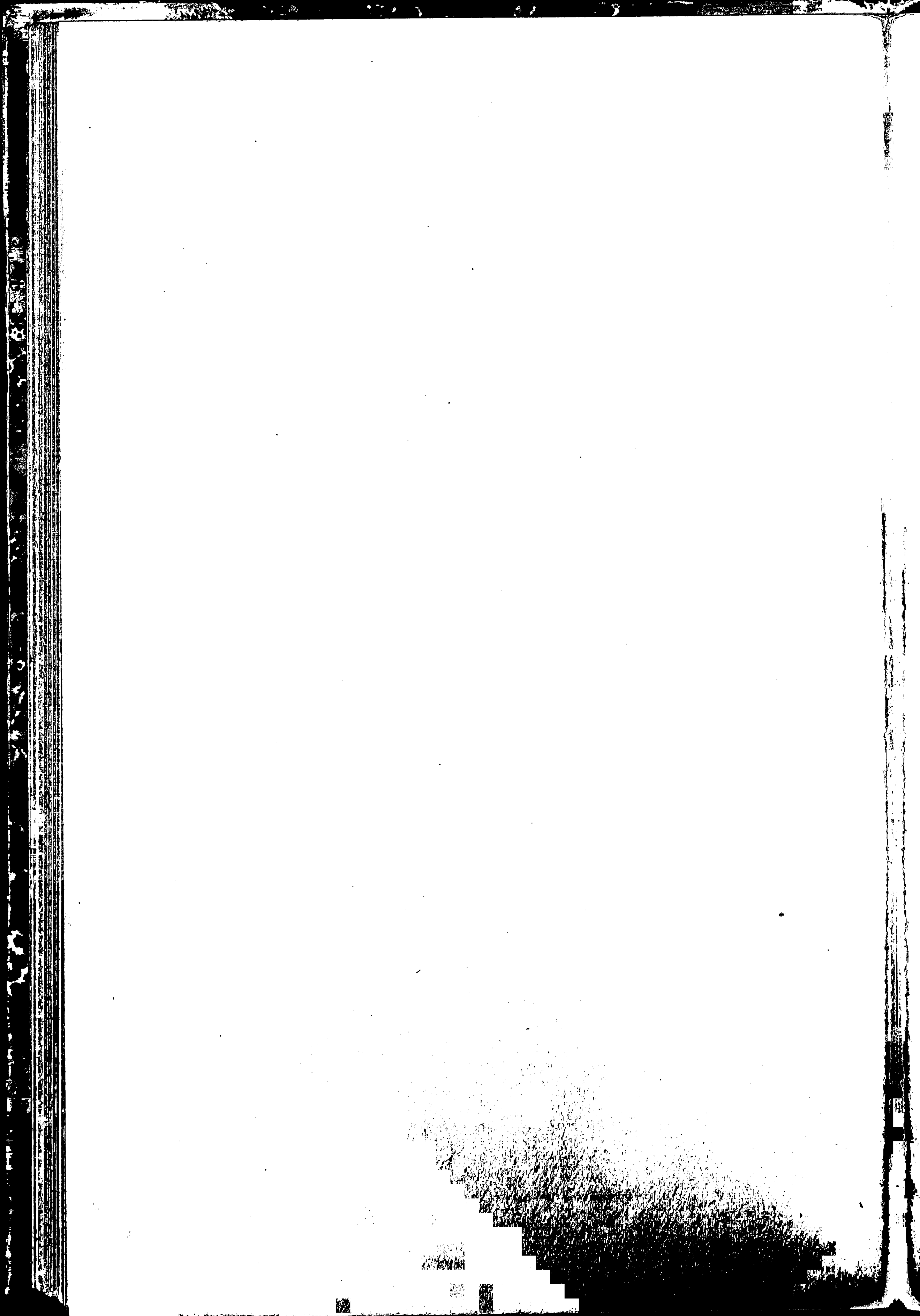
— Blaavinge har fundet Milturten! sagde Præsten, da han stod i Dagligstuedøren. Og nu er vi rige, hele Byen, for nu bliver det et Badested.

Og det blev et Badested; der kom Dampbaad og Handlende; der kom Værtshus og Postkontor, Læge og Apotek. Der strømmede om Sommeren Guld til Byen, og det var Eventyret om Milturten *, der kunde lave Guld.

* Paa svensk: Guldpuddran.

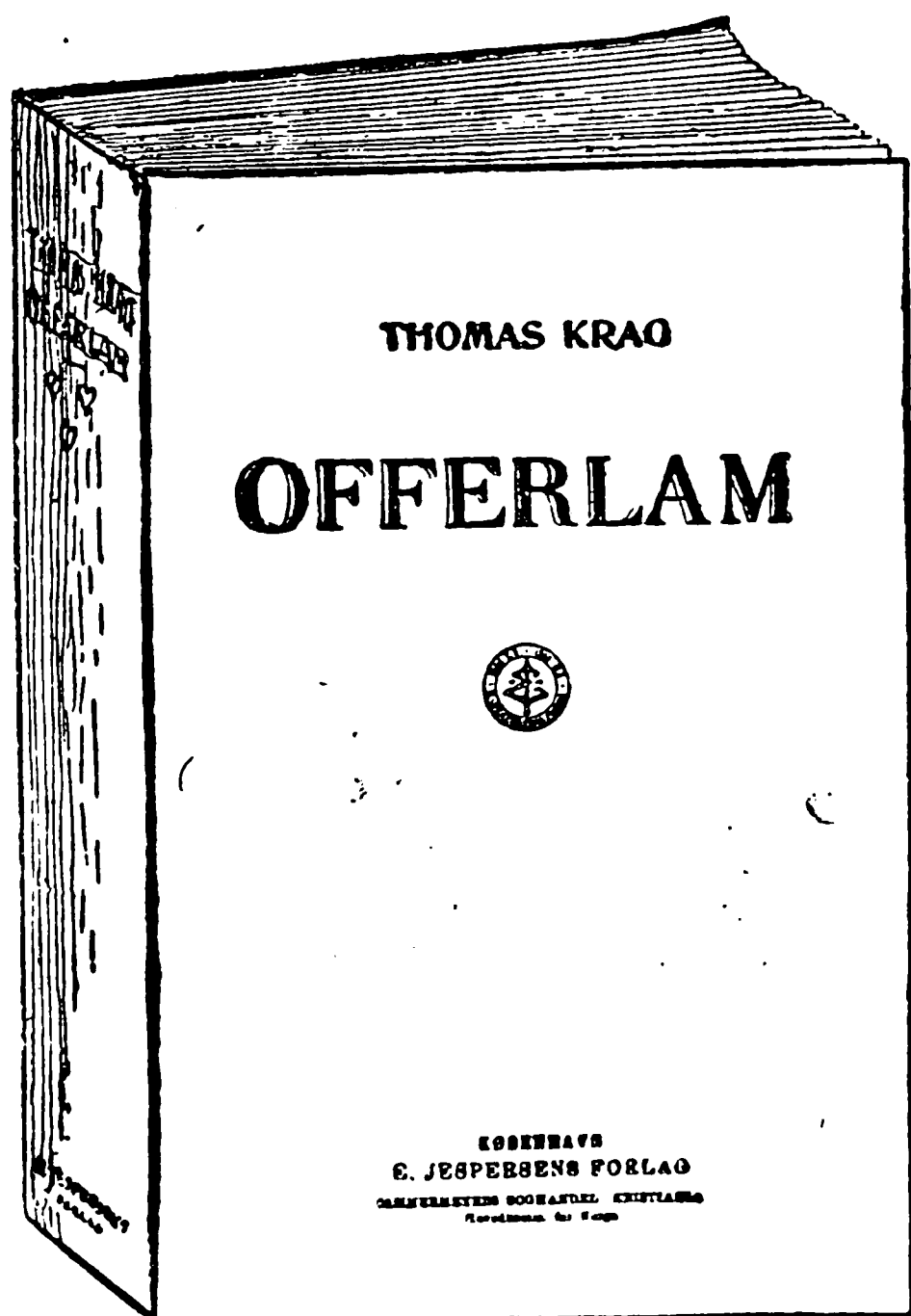

„Ingensinde er Thomas Krag naaet højere end her“.

(Social-Dem.)

THOMAS P. KRAG:

221 SIDER OFFERLAM 1 KR.

„I denne vilde og storslaaede Fortælling mærkes MESTEREN lige fra den første Linie til den sidste.

Den er skreven MED FULDENDT KUNST, knapt og stærkt, maaske ingen Sinde er Thomas Krag naaet højere end her.

Af de øvrige Noveller er der Grund til at nævne „Louises Fugl“, en lille stemningsfuld Historie om en syg Pige og Kanariefuglen, der synger ved hendes Seng. Det er en Fortælling, der i sin stille Enfold minder om H. C. Andersens Eventyr.

Himmelvidt forskellig herfra er Fortællingen „Es Bouquett“

og „White Rose“ to smaa Historier, der kribler af Liv, og hvori Stilen døver og dufter som Parfume. Eller den dystre oprivende Fortælling, „Godsejeren“, der handler om en ulykkelig Mands unyttige Kamp for at bevare sin Hustrus Kærlighed.

Saadanne Fortællinger som disse er skrevne med Thomas Kragss sikre og formfuldendte Kunst. De rummer saa mange psykologiske iagttagelser og saa megen Forstaaelse af menneskelig Kummer, at de taler lige op til Læserens Sjæl. De er ikke som de store Sole, der blusser op og brænder, men de er som de smaa Perler, der ligger ensomme og gløder og gemmer sig i de store Dybders Lys.“

(Nationaltidende og Social-Dem.)

»En fin og aandfuld Bog, der har gjort mere Lykke, end nogen anden fransk Bog i det sidste Tiaar«.

(115 Oplag).

»En Bog for de intelligente Hjem«.

I »Nationaltidende« skriver F.B.:

»Det er sjældent, man nu om Stunder lægger en oversat fransk Bog fra sig, der har forskaffet en saa megen sund og god aandelig Næring som »Trækfuglen«. Den yder i saa Henseende fuldt saa meget som de bedste moderne engelske eller amerikanske Litteratur-

arbejder, og den har det Fortrin fremfor disse at være skreven med større Kunst, finere Psykologi og mere ægte Aand, end man som oftest finder i disse.

Bogen er saa harmonisk smuk som vel muligt, og trods den milde Optimisme, der karakteriserer hele Tankegangen, bliver Fortællingen aldrig sentimental eller usand. Føjes saa hertil de mange klare og forstaaende Domme over Mennesker af forskellige Nationer, særlig Amerikanere, Englændere og Franskmænd, de mange aandfulde Bemærkninger over moderne Foreteelser og den dybe religiøse Følelse, der tilsidst fører den til Tider tvivlende Fru Myères tilbage i Kirkens Skød, forstaar man fuldt ud den kolossale Lykke, »Trækfuglen« har gjort i Pierre de Coulevains Fædreland, og som kan fastslaas alene af den Omstændighed, at den, forøvrigt ypperlige Oversættelse er foretagen efter Romanens 115 Oplag«.

»Man sluger ikke denne og, man nyder den som den litterære Lækkerbidsken, den er«.

(Vort Land).

AUGUST STRINDBERG:

SYNDEBUKKEN

„Denne Bog bærer paa hver Side Præg af dens Forfatters Geni, hans mærkelige psykologiske Evne, hans skarpe lagttagelse, hans vilde og voldsomme Spot.“ *Ekstrbl.*

„I August Strindbergs Forfatterskab lyser Sproget frem som den kosteligste Juvel, og det strømmer og pulserer stadig uforfalsket ogsaa gennem hans sidste Digtning, og denne vor Hyldest til den store Sprogmeister, der paa det Omraade kan tage Kampen op med en hvilken som helst Verdensmester, er den bedste Fødselsdagskrans, vi kan flette til ham.“

Han hamrer Ordene ind i Sætningerne med enkelte velrettede Slag, og deres Mening lyser frem med arkitektonisk Sikkerhed som Kronen paa en Fæstning. Det stærke, klare, faste, marmorhaarde Sprog, hvis Brod blinker blaåt som Staal og Hav — en Digtning, gennem hvilken Sproget synger og suser, er Skovland og Skærgaard, Ørneflugt og Fald i Dybet, Klang af ren Malm i Modersmaalet, Nat med Stjernelys, Gran og Sø, Sol over grøn Ungbirk i Vaartid, Vindstille i Storm og et ensomt Hjertes Hulken.“ *(Politiken).*

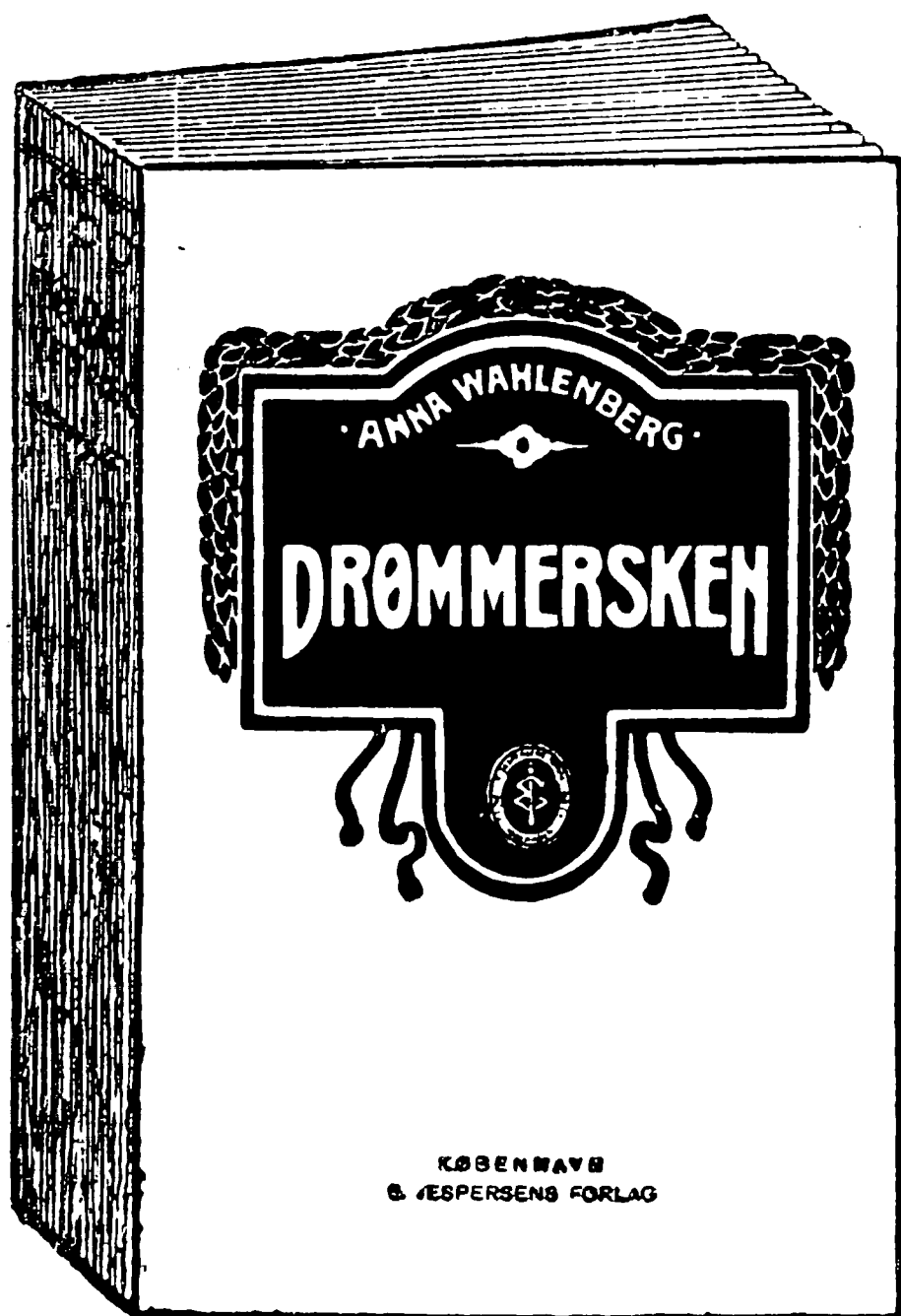
„Det er en Mands Tilbageblik over sit Liv og især over sit Ægteskab med dets Lykke og dets Ulykke. *Strindberg er en Mester i Skildringen af begge Dele.* Emnet, Hjernernes (og Hjerternes) Kamp, har jo beskæftiget ham gennem det meste af hans Produktion. Men aldrig har han vidst at finde mere rørende og gribende Udtryk for ægteskabelig Lykke end i denne Bog. Her i Bladet er der allerede en Gang gjort opmærksom paa, at det, den stormslagne Digers Hjerte i Virkeligheden higer mod, det er Idyllen. Jeg kan ikke nægte mig den Glæde at anføre følgende Sted, hvor man ser lige ind i et underlig følsomt og af Lys og Lykke overfyldt Hjerte“ (her følger Citat). *(Joh. Jørgensen i National.)*

„Vil man have et Indtryk af den virkelige Strindberg, af den mærkelig betagende Menneskeskildrer, skal man læse de to Noveller, R. Jahn Nielsen nu har oversat og forenet under Titlen „Syndebukken“. *(Berl. Tidende).*

224 Sider, Kr. 3,75.

„Bag disse Ord ligger Livets Kerne gemt“. (Chr. Rimestad i „Politiken“).

ANNA WAHLENBERG

„I „DRØMMERSKEN“ fortæller Anna Wahlenberg omhyggeligt og grundigt Historien om den Kvinde, der formaar at leve i Lykke, bare Haabet og Drømmene, de være sig end nok saa spinkle, kan slaa til, — bare der er en anden hvem Haab og Drømme gælder.

Historien er interessant, kunstnerisk set fortræffeligt opbygget, og præget af en klar og klog Fremstillingsevne. Den bør finde mange Læsere, fordi den rører ved et af de centrale Punkter i det kvindelige Sind og belyser det med megen Skarphed og øjensynlig Erfaring.“
(„København“.)

„Forfatterinden er en god Iagt-tager, i Besiddelse af baade Alvor og Lune og en livlig Fremstillings-evne, der gør hendes Bøger fornøjelige at læse. I „Drømmersken“ fortæller hun et Ægteskabs Historie saaledes, at man med Interesse og Sympati følger Personerne Bogen igennem. Bogen er præget af en taktfuld Finhed, som gør, at man trygt kan give den Adgang til Hjemmene.“
(„Folkeskolen“.)

„Med Finhed og dyb Forstaaelse skildres et Ægteskab mellem to Mennesker af vidt forskellig Karakter. Han, Robert, der er Ingeniør, er en ægte Kunstnernatur, der ikke tænker før han handler, men altid følger sin Inspiration. Hun, Flora, er hans Modsætning. Hun er en Drømmerske. Hun lever ligesom i sin egen Tankeverden, og forstaar ikke at give sine Tanker Udtryk.

Denne Forskel i Karakteren bevirker, at det inderlige Forhold, som skal være til Stede i et Ægteskab, mangler. De misforstaar hinanden. Hun tror, at hver Kvinde, som Robert omgaas, er hendes Rivalinde, og da hun undervurderer sig selv, betragter hun det som givet, at den anden vil gaa af med Sejren. Skildringen af Skuffelsen paa den 10aarige Bryllupsdag — hvor Flora har smykket Huset til Fest og glædet sig stille og inderligt til at overraske Manden, medens han ganske har glemt Dagen og først kommer hjem sent paa Natten — er mesterligt skildret.“
(„Nationaltid.“)

== PRIS KR. 3,50. ==

AUGUST STRINDBERG:

SORTE FANER 4,50

SYNDEBUKKEN 3,75

HISTORISKE
MINIATURER 3,00

ÆGTESKABETS
BOG □ □ □ □ □ 5,00

FAGERVIG OG
SKAMSUND 3,00

